แผนการใช้ที่ดินตำบลกำแพง

อำเภอละงู จังหวัดสตูล

สถานีพัฒนาที่ดินสตูล 2564
สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 12

กรมพัฒนาที่ดิน
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

คำนำ

“แนวทางการจัดทำแผนการใช้ที่ดินตำบล” ฉบับนี้ได้ยึดหลักการของ UNEP and FAO ที่กำหนดไว้ในเอกสารชื่อ “Negotiating a Sustainable Future for Land” ซึ่งมีขั้นตอนในการกำหนดทางเลือกในการใช้ที่ดิน ดังนี้

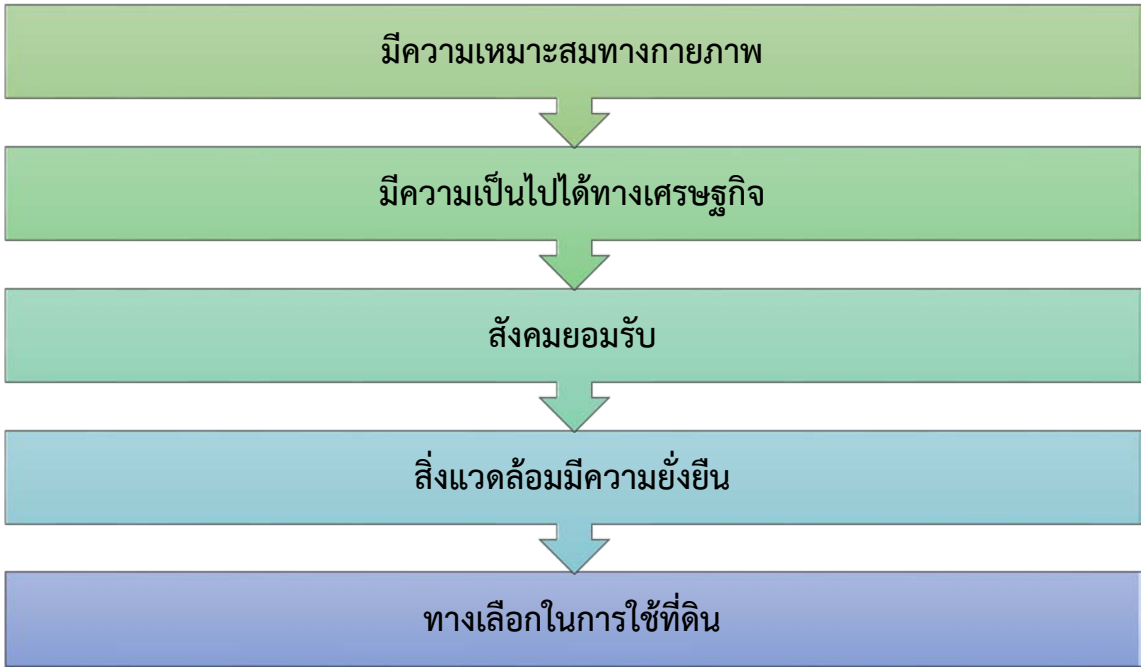

หลักการดังกล่าวได้นำมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับสถานภาพของประเทศไทย ร่วมกับวิธีการต่างๆ ที่จำเป็นอีกหลายด้าน เช่น Participatory Rural Appraisal (PRA) การประเมินคุณภาพที่ดิน ฯลฯ ซึ่งได้ปรากฏอยู่ในแนวทางการวางแผนการใช้ที่ดินตำบล ฉบับนี้

คณะผู้จัดทำ
กันยายน
2564

สารบาญ

		หน้า
คำนำ		**ก**
สารบาญตาราง		**ง**
สารบาญภาพ		**จ**
สารบาญกรอบ		**ฉ**
บทที่ 1	**บทนำ**	**1-1**
	1.1 หลักการและเหตุผล	1-1
	1.2 วัตถุประสงค์	1-1
	1.3 ระยะเวลาและสถานที่ดำเนินงาน	1-1
	1.4 ขั้นตอนการดำเนินงาน	1-1
	1.5 นิยามศัพท์	1-2
	1.6 คำสำคัญ	1-4
บทที่ 2	**ข้อมูลทั่วไป**	**2-1**
	2.1 ที่ตั้งและอาณาเขต	2-1
	2.2 การแบ่งส่วนการปกครอง	2-1
	2.3 สภาพภูมิประเทศ	2-1
	2.4 สภาพภูมิอากาศ	2-4
	2.5 สภาพการใช้ที่ดินในปัจจุบัน	2-8
	2.6 สภาพเศรษฐกิจและสังคม	2-11
บทที่ 3	**ทรัพยากรธรรมชาติ**	**3-1**
	3.1 ทรัพยากรป่าไม้	3-1
	3.2 ทรัพยากรน้ำ	3-3
	3.3 ทรัพยากรดิน	3-6
บทที่ 4	**กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน**	**4-1**
	4.1 หลักการ	4-1
	4.2 การวิเคราะห์ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA)	4-1
	4.3 ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน	4-5
บทที่ 5	**การประเมินคุณภาพที่ดิน**	**5-1**
	5.1 ทรัพยากรดิน	5-1
	5.2 ประเภทการใช้ที่ดิน	5-1
	5.3 การประเมินคุณภาพที่ดิน	5-1

สารบาญ (ต่อ)

		หน้า
บทที่ 6	**แผนการใช้ที่ดิน**	**6-1**
	6.1 ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	6-1
	6.2 นโยบายแห่งรัฐในการกำหนดแผนการใช้ที่ดิน	6-1
	6.3 เขตการใช้ที่ดิน	6-5
	6.4 ระบบการปลูกพืชตามแผนการใช้ที่ดิน	6-9
	6.5 การจัดการความต้องการส่วนต่าง	6-9
บทที่ 7	**การขับเคลื่อนแผนการใช้ที่ดิน**	**7-1**
	7.1 ขั้นตอนการดำเนินงาน	7-1
	7.2 ตัวชี้วัด	7-1
	7.3 กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินในเขตการใช้ที่ดินที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ 2565	7-1
	7.4 กิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น	7-2
	7.5 ความต้องการของชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	7-3
	7.6 ระยะเวลาดำเนินการ	7-7

สารบาญตาราง

ตารางที่		หน้า
2-1	สถิติภูมิอากาศ ณ สถานีตรวจอากาศอำเภอละงู จังหวัดสตูล ปี 2532-2563	2-5
2-2	สภาพการใช้ที่ดินตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล	2-9
2-3	จำนวนประชากรและครัวเรือนตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล ปี 2563	2-11
2-4	จำนวนและสัดส่วนครัวเรือนเกษตรตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล ปี 2563	2-12
2-5	สภาพสังคมในพื้นที่ของตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล ปี 2563	2-14
2-6	รายได้-รายจ่ายเฉลี่ยครัวเรือนตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล ปี 2563	2-17
3-1	ป่าไม้ตามกฎหมายตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล	3-3
3-2	หน่วยแผนที่ดินตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล	3-10
3-3	สมบัติดินตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล	3-12
3-4	การชะล้างพังทลายของดินตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล	3-14
5-1	ชั้นความเหมาะสมทางกายภาพของหน่วยแผนที่ดินตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล	5-6
6-1	นโยบายแห่งรัฐที่เกี่ยวข้องกับแผนการใช้ที่ดินตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล	6-2
6-2	เขตการใช้ที่ดินตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล	6-4
7-1	กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินในเขตการใช้ที่ดินที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ 2565	7-9
7-2	สรุปกิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นในเขตการใช้ที่ดิน	7-10
7-3	เป้าหมายการดำเนินงานและงบประมาณโครงการนำร่องตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล แผน 5 ปี (พ.ศ. 2565-2569)	7-11

สารบาญภาพ

ภาพที่		หน้า
2-1	ที่ตั้งและอาณาเขตตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล	2-2
2-2	ความลาดชันตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล	2-3
2-3	เส้นชั้นน้ำฝน จังหวัดสตูล	2-7
2-4	สมดุลของน้ำเพื่อการเกษตร จังหวัดสตูล	2-9
2-5	สภาพการใช้ที่ดินตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล	2-10
2-6	สัดส่วนครัวเรือนเกษตรตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล	2-12
2-7	รายได้-รายจ่ายเฉลี่ยครัวเรือนตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล ปี 2563	2-18
3-1	ป่าไม้ตามกฎหมายตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล	3-2
3-2	การจำแนกเขตการใช้ประโยชน์ทรัพยากรและที่ดินป่าไม้ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล	3-3
3-3	ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล	3-4
3-4	ที่ตั้งบ่อบาดาลตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล	3-6
3-5	อุทกธรณีวิทยาแสดงศักยภาพน้ำบาดาลและชนิดชั้นหินให้น้ำตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล	3-8
3-6	ภูมิประเทศและชุดดินตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล	3-15
3-7	ทรัพยากรดินตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล	3-16
3-8	การชะล้างพังทลายของดินตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล	3-14
4-1	การวิเคราะห์สถานการณ์โดยระบบ DPSIR ของตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล	4-4
4-2	ระบบการปลูกพืชในปัจจุบันตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล	4-5
6-1	เขตการใช้ที่ดินตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล	6-5
6-2	ระบบการปลูกพืชตามแผนตามแผนการใช้ที่ดินตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล	6-10
7-1	ระบบการแก้ไขปัญหาทรัพยากรดิน และน้ำตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล	7-6
7-2	ลำน้ำสาขาต่างๆ ตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล	7-8

บทที่ 1
บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 มาตรา 72 (1) ได้มีการบัญญัติให้มีการวางแผนการใช้ที่ดินของประเทศให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และศักยภาพของที่ดินตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน ต่อมาได้มีประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง การประกาศแผนการปฏิรูปประเทศ ลงวันที่ 6 เมษายน 2561 มีแผนการปฏิรูปด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งกำหนดให้มีการจัดทำแผนการใช้ที่ดินของชาติทั้งระบบให้สอดคล้องและเหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่และการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ปรับปรุงแผนการใช้ที่ดินตำบล จำนวน 7,225 ตำบลให้แล้วเสร็จภายในปี 2565 ตลอดจนนำแผนการใช้ที่ดินตำบลไปสู่การปฏิบัติเพื่อเป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 และประกาศสำนักนายกรัฐมนตรีเรื่องการประกาศแผนปฏิรูปประเทศดังกล่าวข้างต้น สถานีพัฒนาที่ดินสตูล จึงได้จัดทำแผนการใช้ที่ดินตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูลขึ้น

1.2 วัตถุประสงค์

เพื่อให้การใช้ที่ดินในตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล มีผลตอบแทนสูงสุดต่อหน่วยเนื้อที่และเป็นไปอย่างยั่งยืน

1.3 ระยะเวลาและสถานที่ดำเนินงาน

1.3.1 ระยะเวลา 1 ตุลาคม พ.ศ. 2563 ถึง 30 กันยายน พ.ศ. 2564

1.3.2 สถานที่ตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล

1.4 ขั้นตอนการดำเนินงาน

1.4.1 ทบทวนเอกสารเพื่อรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ และข้อมูลทุติยภูมิที่จะนำมาวิเคราะห์และใช้ในการกำหนดเขตการใช้ที่ดิน ดังนี้

1) ด้านกายภาพ ได้แก่ ทรัพยากรดิน ทรัพยากรน้ำ ทรัพยากรป่าไม้ ภูมิอากาศ สภาพการใช้ที่ดิน ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ ภัยธรรมชาติ ฯลฯ

2) ด้านเศรษฐกิจสังคม ได้แก่ การถือครองที่ดิน การใช้ที่ดิน พืชหลักหรือพืชเศรษฐกิจที่สำคัญเพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการตัดสินใจในการกำหนดเขตการใช้ที่ดิน ตลาดสินค้าเกษตร รายได้ รายจ่าย ประชากร โครงสร้างประชากร การศึกษา ฯลฯ

3) นโยบาย ยุทธศาสตร์ แผนปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ แผนพัฒนาเขตเศรษฐกิจชายแดน แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด แผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนา 3 ปี ของเทศบาลตำบลหรือแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล (ที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ดำเนินการ)

1.4.2 จัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal : PRA) เพื่อรับฟังความคิดเห็น ประเด็นปัญหา ความต้องการ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเกษตรกรในตำบล

1.4.3 ประเมินคุณภาพที่ดิน

1.4.4 สังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการจัดทำ PRA ร่วมกับสภาพการใช้ที่ดิน การถือครองที่ดินรายแปลงจากแผนที่สำมะโนที่ดิน หรือ แผนที่ภาษีที่ดินในปัจจุบัน ผลจากการประเมินคุณภาพที่ดิน และ ***กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดิน*** (ตามอำนาจหน้าที่ของกรมฯ)

1.4.5 สำรวจข้อมูลทั้ง กายภาพ เศรษฐกิจและสังคม ในพื้นที่ตำบลที่ดำเนินการเพิ่มเติมตามประเด็นปัญหาและความต้องการจาก PRA ให้ละเอียดยิ่งขึ้น โดยการสัมภาษณ์เกษตรกรเป็นรายบุคคล

1.4.6 กำหนด (ร่าง) แผนการใช้ที่ดินตำบล

1.4.7 รับฟังความเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อร่างแผนการใช้ที่ดิน

1.4.8 ปรับปรุงแผนการใช้ที่ดิน

1.4.9 นำแผนการใช้ที่ดินไปสู่การปฏิบัติ เป้าหมายที่สำคัญ คือ

1) การที่สภาตำบลหรือสภาเทศบาลนำแผนการใช้ที่ดินที่มีกิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินเข้าไปบรรจุในแผน 3 ปี โดยสภาเทศบาล หรือ สภาตำบล มีมติรับรอง ซึ่งอาจมีการตั้งงบของเทศบาล หรือองค์การบริหารส่วนตำบลดำเนินการ เช่น งบซื้อเมล็ดพันธุ์พืชคลุมดิน ซึ่งปลูกโดยเกษตรกรในพื้นที่ตำบลนั้น เป็นต้น

2) กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินตามอำนาจหน้าที่ที่ระบุไว้ในกฎหมาย (มาตรา 16 แห่งพระราชบัญญัติพัฒนาที่ดิน พ.ศ. 2551) มีการปฏิบัติในเขตการใช้ที่ดินที่กำหนดในแผนการใช้ที่ดินเขตต่างๆ โดยมีงบประมาณดำเนินการในแต่ละปี

3) กิจกรรมของส่วนราชการต่างๆ ที่จะสนับสนุนความต้องการของเกษตรกรและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น การผลิตพันธุ์ข้าว การขุดเจาะบ่อบาดาล เป็นต้น

1.5 นิยามศัพท์

1.5.1 ที่ดิน (Land)

“ที่ดิน” หมายความว่า พื้นที่ดินทั่วไปและให้หมายความรวมถึง ภูเขา ห้วย หนอง คลอง บึง บางลำน้ำ ทะเลสาบ เกาะ และที่ชายทะเลด้วย (มาตรา 4 ประมวลกฎหมายที่ดิน)

“ที่ดิน” ในทางวิชาการด้านทรัพยากรที่ดิน หมายถึง “ชีวมณฑลบนพื้นผิวโลก ประกอบด้วย ชั้นบรรยากาศ ชั้นดิน ชั้นหิน ลักษณะความลาดเทของพื้นที่ ลักษณะทางอุทกศาสตร์ พืช สัตว์ และผลที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์ทั้งในอดีตและปัจจุบัน” (FAO, 1993)

“ที่ดิน” หมายถึง พื้นที่หนึ่งๆ ที่อยู่บนผิวของของโลก ประกอบด้วยลักษณะที่สำคัญ คือ สภาพแวดล้อมทั้งทางกายภาพและชีวภาพซึ่งมีอิทธิผลต่อการใช้ประโยชน์ที่ดิน ดังนั้นที่ดินจึงไม่ได้หมายถึงดินเพียงอย่างเดียวแต่จะหมายรวมถึงลักษณะภูมิสัณฐาน (landforms) ภูมิอากาศ (climate) อุทกวิยา (hydrology) พืชพรรณ (vegetation) และสัตว์ (fauna) ซึ่งการปรับปรุงที่ดิน (land improvement) ได้แก่ การทำขั้นบันไดและการระบายน้ำ เป็นต้น (FAO, 1993)

1.5.2 ดิน (Soil)

“ดิน” หมายความรวมถึง หิน กรวด ทราย แร่ธาตุ น้ำ และอินทรียวัตถุต่างๆ ที่เจือปนกับเนื้อดินด้วย (มาตรา 4 พระราชบัญญัติพัฒนาที่ดิน พ.ศ. 2551)

“ดิน” ในทางวิชาการด้านทรัพยากรที่ดิน หมายถึงเทหวัตถุธรรมชาติ ซึ่งเกิดขึ้นบนพื้นผิวโลก เป็นวัตถุที่ค้ำจุนการเจริญเติบโต และการทรงตัวของต้นไม้ ประกอบด้วยแร่ธาตุ และอินทรียวัตถุต่างๆ มีลักษณะชั้นแตกต่างกัน แต่ละชั้นที่อยู่ต่อเนื่องกันจะมีแนวสัมพันธ์ซึ่งกันและกันตามขบวนการกำเนิดดิน ที่เป็นผลสืบเนื่องมาจากการะกระทำร่วมกันของภูมิอากาศ พืชพรรณ วัตถุต้นกำเนิดดิน ระยะเวลา และความต่างระดับของพื้นที่ในบริเวณนั้น (FAO 1974: 39-40)

“ดิน” อินทรียวัตถุและอนินทรียวัตถุที่ไม่จับตัวแข็งเป็นหินซึ่งปกคลุมพื้นผิวโลก ซึ่งเป็นผลมาจากปัจจัยด้านการกำเนิดและสภาพแวดล้อม ได้แก่ ภูมิอากาศ สิ่งมีชีวิต (พืชและสัตว์) สภาพภูมิประเทศ วัตถุต้นกำเนิด และระยะเวลา ความเหมาะสมต่อการผลิตพืชของดินแตกต่างกันเนื่องมาจากลักษณะและสมบัติทางกายภาพ เคมี ชีวภาพ และสัณฐาน (คณะกรรมการจัดทำปทานุกรมปฐพีวิทยา, 2551)

1.5.3 การใช้ที่ดิน

“การใช้ที่ดิน” หมายถึง การจัดการที่ดินตามที่มนุษย์ต้องการ ซึ่งรวมทั้งการใช้ที่ดินในชนบท เขตชานเมือง และเขตอุตสาหกรรม เป็นต้น (FAO, 1993)

“การใช้ที่ดิน” หมายถึง ผลของความพยายามของมนุษย์ ในการดำเนินการเปลี่ยนแปลงลักษณะทางกายภาพพื้นที่ของทรัพยากรที่มีอยู่ เพื่อสนองความต้องการของตนเอง (Vink, 1975)

1.5.4 การวางแผนการใช้ที่ดิน

“การวางนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน” หมายความว่า การวางนโยบายและแผนการใช้ที่ดินให้เหมาะสมกับสภาพของดิน และสอดคล้องกับประเภทของที่ดินที่ได้จำแนกไว้

ธนาคารเพื่อการพัฒนาแห่งเอเชีย (ADB) ได้ให้ความหมายของการวางแผนการใช้ที่ดินว่าเป็นกระบวนการของการเปลี่ยนแปลง ที่เกี่ยวข้องกับการแสวงหาใช้ประโยชน์จากทรัพยากร เป็นการกำหนดทิศทางของการลงทุน แนวทางของการพัฒนาเทคโนโลยี และเป็นการเปลี่ยนแปลงของหน่วยงานต่างๆ ให้ดำเนินการอยู่ในภาพรวมเดียวกัน และเป็นการเพิ่มศักยภาพทั้งในปัจจุบันและในอนาคตเพื่อตอบสนองความต้องการของมนุษย์ (NRC, 1975 และ ADB, 2012)

1.5.5 “เศรษฐกิจที่ดิน” หมายความว่า ภาวะความสัมพันธ์ระหว่างประชากรกับที่ดินทางด้านเศรษฐกิจ

1.5.6 “เกษตรกรรม” หมายความว่า การทำนา ทำไร่ ทำสวน เลี้ยงสัตว์ เลี้ยงสัตว์น้ำ และกิจกรรมอื่นตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์กำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

1.5.7 “การชะล้างพังทลายของดิน” หมายความว่า ปรากฏการณ์ซึ่งที่ดินถูกชะล้างกัดเซาะพังทลายด้วยพลังงานที่เกิดจากน้ำ ลม หรือโดยเหตุอื่นใดให้เกิดการเสื่อมโทรม สูญเสียเนื้อดิน หรือความอุดมสมบูรณ์ของดิน

1.5.8 “การอนุรักษ์ดินและน้ำ” หมายความว่า การกระทำใดๆ ที่มุ่งให้เกิดการระวังป้องกันรักษาดินและที่ดิน ไม่ให้เกิดความเสื่อมโทรม สูญเสีย รวมถึงการรักษา ปรับปรุง ความอุดมสมบูรณ์ของดินและการรักษาน้ำในดินหรือบนผิวดินให้คงอยู่เพื่อรักษาดุลธรรมชาติให้เหมาะสมในการใช้ที่ดินในการเกษตรกรรม

1.6 คำสำคัญ (ตัวอย่าง)

ตำบลกำแพง : ดินดี น้ำสมบูรณ์

บทที่ 2
ข้อมูลทั่วไป

2.1 ที่ตั้งและอาณาเขต

ตำบลกำแพงตั้งอยู่ในเขตอำเภอละงู จังหวัดสตูล โดยอยู่บริเวณทิศเหนือของอำเภอ มีเนื้อที่ประมาณ 55,935 ไร่ มีอาณาเขตติดต่อดังนี้ (ภาพที่ 2-1)

ทิศเหนือ	ติดตำบลป่าแก่บ่อหิน และตำบลนาทอน อำเภอทุ่งหว้า จังหวัดสตูล
ทิศตะวันออก	ติดตำบลน้ำผุด และตำบลเขาขาว อำเภอละงู จังหวัดสตูล
ทิศตะวันตก	ติดตำบลแหลมสน อำเภอละงู จังหวัดสตูล
ทิศใต้	ติดตำบลปากน้ำ และตำบลละงู อำเภอละงู จังหวัดสตูล

ที่มา : องค์การบริหารส่วนตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล (2563)

2.2 การแบ่งส่วนการปกครอง

ตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล แบ่งส่วนการปกครองออกเป็น 12 หมู่บ้าน ดังนี้

หมู่ที่ 1 บ้านควนไสน
หมู่ที่ 2 บ้านท่าแลหลา
หมู่ที่ 3 บ้านควน
หมู่ที่ 4 บ้านควนใหญ่
หมู่ที่ 5 บ้านปีใหญ่
หมู่ที่ 6 บ้านปลักมาลัย
หมู่ที่ 7 บ้านโกตา
หมู่ที่ 8 บ้านอุไร
หมู่ที่ 9 บ้านป่าฝาง
หมู่ที่ 10 บ้านปากปิง
หมู่ที่ 11 บ้านทุ่งเสม็ด
หมู่ที่ 12 บ้านตูแตหลำ

ที่มา : องค์การบริหารส่วนตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล (2561)

แผนที่ที่ตั้งและอาณาเขต ตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล

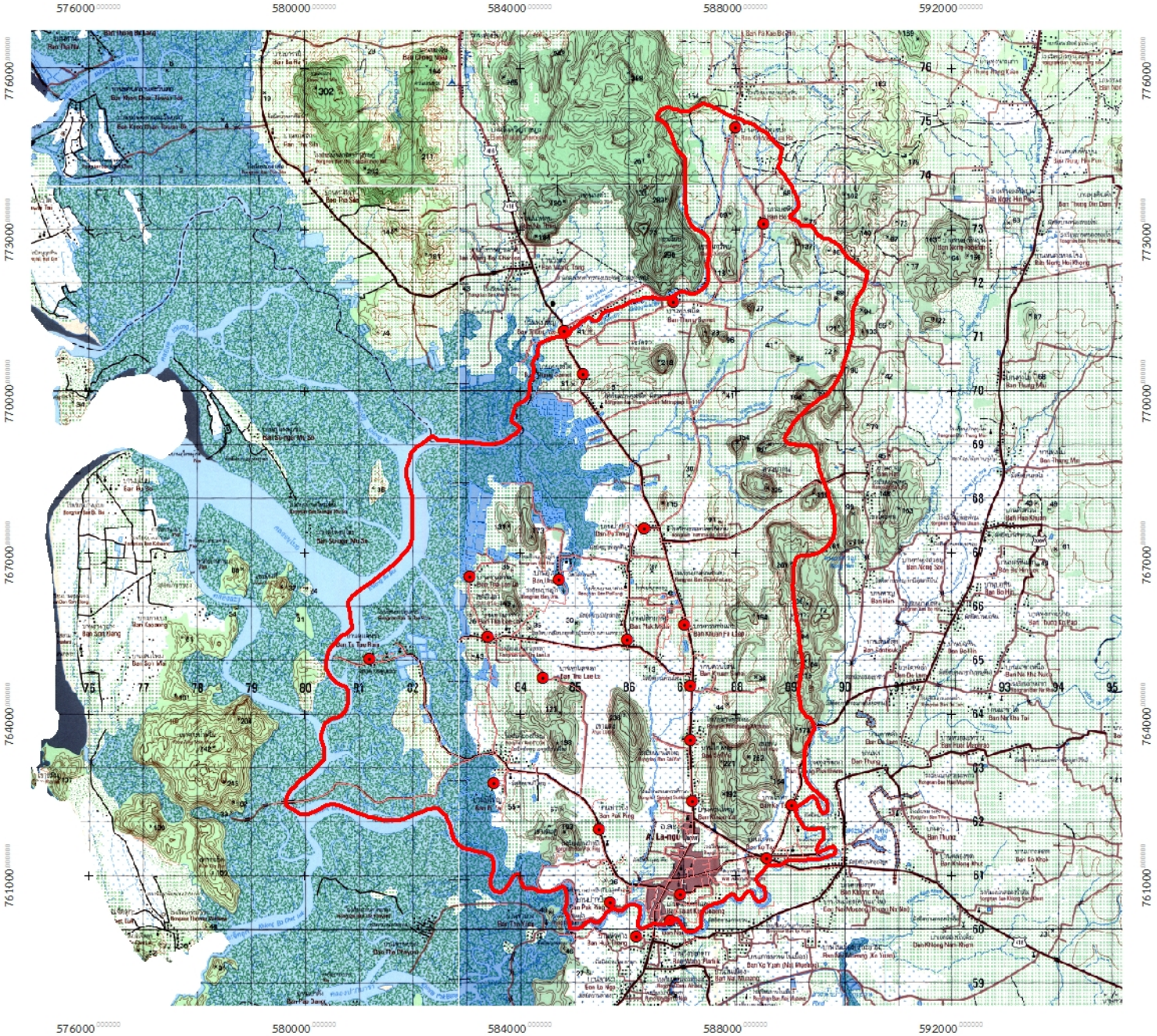

สัญลักษณ์และคำอธิบาย

- บ้านและสถานที่
- ถนน
- ทางน้ำ
- ตำบลกำแพง

N
W
E
S
0
1.75
3.5
7 Kilometers

สถานีพัฒนาที่ดินสตูล
สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 12

ภาพที่ 2-1 ที่ตั้งและอาณาเขต ตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล

2.3 ประวัติและเอกลักษณ์

ตำบลกำแพงเดิมชื่อ บ้านโกตา คำว่าโกตา เป็นภาษามลายูแปลว่า“กำแพง” ในอดีตเป็นชุมชนที่ตั้งอยู่ริมแม่น้ำบริเวณ ห้วยโกตา มีท่าเรือขนส่งสินค้าจะมีเรือรับส่งสินค้าจากต่างประเทศ เช่น ปีนัง สิงคโปร์ และพม่า มารับส่งสินค้าของท่าเรือที่หมู่บ้านนี้ ชุมชนโกตาประกอบด้วยคนจีน (เป็นต้นตระกูลกล่ำตัด) ชาวอินเดีย ชาวปากีสถาน เนื่องจากมีร่องรอยปรากฏอยู่ที่ป่าช้าของชาวมุสลิม ซึ่งฝั่งตรงกันข้ามกับบ้านหนาบโยะ ชาวบ้านเรียกว่าเปลวเทศ มีสัญลักษณ์เป็นสถาปัตยกรรม แบบปากีสถาน ปรากฏอยู่ที่หลุมศพ สินค้าที่สำคัญของตำบลนี้ คือ วัวควาย ยางพารา พริกไทย เป็นต้น สินค้านำเข้าส่วนใหญ่จะเป็นสินค้าที่ นำมาจากท่าเรือกันตัง ท่าเรือปีนัง และท่าเรือสิงคโปร์ ต่อมาลำน้ำที่ใช้เป็นท่าเรือตื้นเขิน ชุมชนส่วนใหญ่จึงอพยพมาตั้งที่เขตสุขาภิบาลกำแพง และเปลี่ยนมาใช้ท่าเรือแห่งใหม่ ในบริเวณสะพานแรกก่อนถึงตลาดสดเทศบาลกำแพง ซึ่งมีความสะดวก และสามารถย่นระยะทางในการขนส่งสินค้า มีชาวจีน และชาวอินเดียอพยพเข้ามาทำการค้าขายมากขึ้น กลายเป็นชุมชนใหญ่ บ้านโกตาจึงกลายเป็นตำบลโกตา ต่อมาในสมัยจอมพล ป.พิบูลสงคราม มีนโยบายในการนิยมไทยจึงเปลี่ยนชื่อจากตำบลโกตาเป็น “ตำบลกำแพง”(คณะกรรมการบริหารงานตำบลแบบบูรณาการ (ก.บ.ต) ตำบลกำแพง, 2563)

2.4 สภาพภูมิประเทศ

ตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล เป็นพื้นที่ราบเรียบตั้งแต่ทิศใต้ และทิศตะวันตกตลอดแนว ซึ่งส่วนใหญ่เป็นที่ชุ่มน้ำ มีน้ำท่วมถึงและมีน้ำขึ้นลง ส่วนตอนกลางถึงทิศใต้เป็นพื้นที่ราบเรียบ ทิศเหนือถึงตอนกลางเป็นพื้นที่ลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อยถึงลูกคลื่นลอนชัน และตั้งแต่แนวตะวันออกตอนกลางถึงทิศใต้เป็นพื้นที่เนินเขาโดดถึงพื้นที่สูงชัน ความลาดชันของพื้นที่จึงมีทิศลาดชันจากทิศตะวันออก ทิศเหนือลาดลงสู่ทิศใต้ และตะวันตกเฉียงใต้ของพื้นที่ตำบล

แผนที่ความลาดชัน ตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล

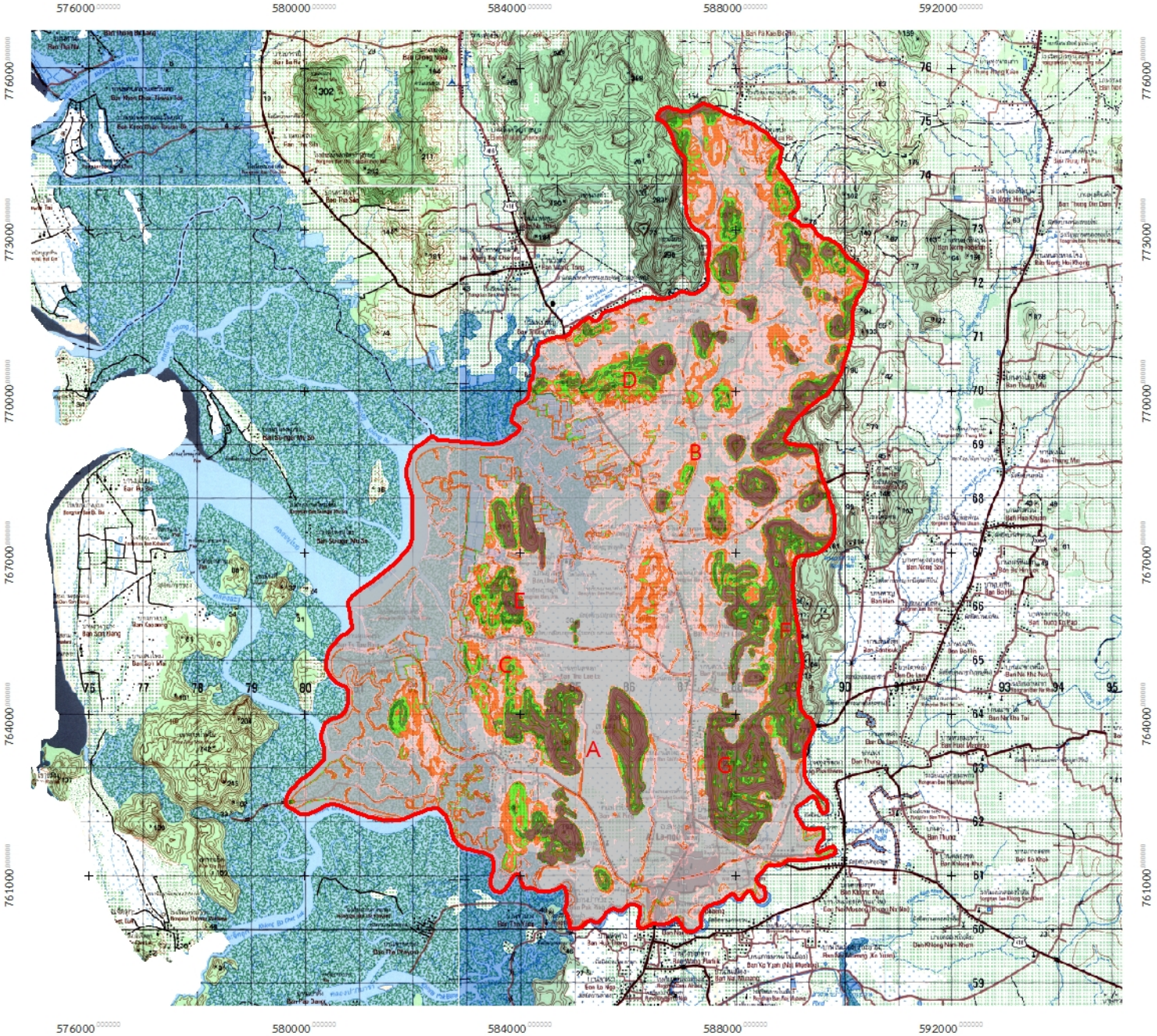

สัญลักษณ์และคำอธิบาย

- บ้านและสถานที่
- ถนน
- ทางน้ำ
- ตำบลกำแพง

หน่วยแผนที่	ระดับลาดชัน (%)
A	0-2
B	2-5
C	5-12
D	12-20
E	20-35
F	35-50
G	>50

N
W
E
S
0
1.75
3.5
7 Kilometers

สถานีพัฒนาที่ดินสตูล
สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 12

ภาพที่ 2-2 ความลาดชัน ตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล

แผนที่สภาพภูมิประเทศ ตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล

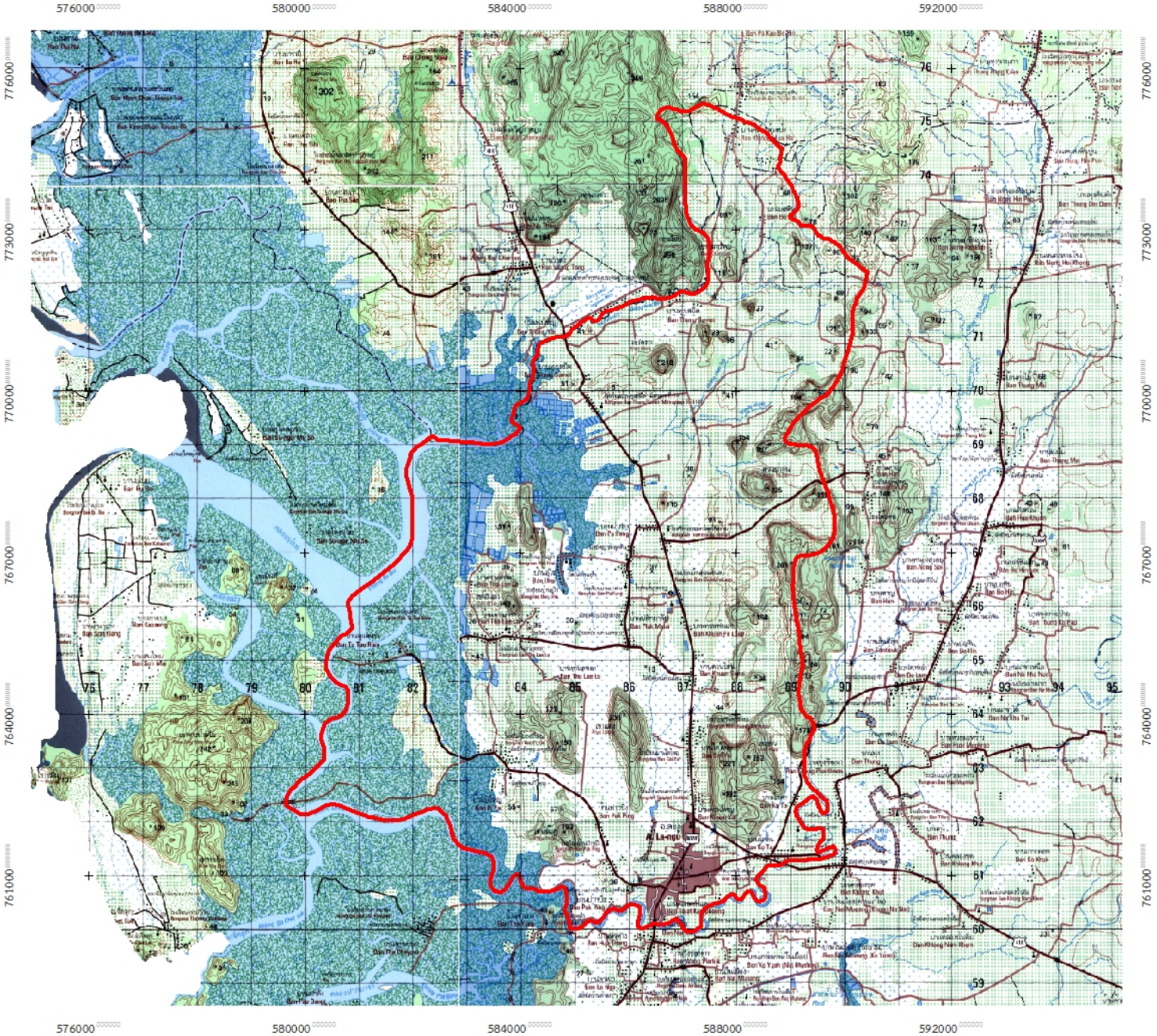

ภาพที่ 2-3 สภาพภูมิประเทศ ตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล

สัญลักษณ์และคำอธิบาย

ตำบลกำแพง

N
W
E
S

0 1.75 3.5 7 Kilometers

สถานีพัฒนาที่ดินสตูล
สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 12

2.5 สภาพภูมิอากาศ

2.5.1 ฤดูกาล

ใช้ข้อมูลสถิติภูมิอากาศในคาบ 30 ปี (ปี 2533-2562) ของสถานีตรวจอากาศจังหวัดสตูล (ตารางที่ 2-1) พบว่าตำบลกำแพงมีสภาพภูมิอากาศแบบมรสุมเขตร้อนอยู่ภายใต้อิทธิพลของลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ที่พัดพามาจากอ่าวไทยมหาสมุทรอินเดียและมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ที่พัดผ่านอ่าวไทยระหว่างเดือนสิงหาคมถึงเดือนธันวาคม

ตารางที่ 2-1 สถิติภูมิอากาศ ณ สถานีตรวจอากาศอำเภอเมือง จังหวัดสตูล ปี 2533-2562

เดือน	อุณหภูมิ (C)			ความชื้นสัมพัทธ์	ปริมาณน้ำฝน	จำนวนวันฝนตก	ศักยภาพการคายระเหยน้ำ	ปริมาณฝนใช้การ*
	ต่ำสุด	สูงสุด	เฉลี่ย	(%)	(มม.)	(วัน)	(มม.)	(มม.)
ม.ค.	23.7	32.8	27.7	71.0	43.5	5.8	88.0	40.5
ก.พ.	23.5	34.3	28.2	69.0	45.1	4.8	83.7	41.8
มี.ค.	23.7	34.9	28.5	73.0	136.9	10.9	82.8	106.9
เม.ย.	24.4	34.2	28.5	79.0	207.3	15.5	72.3	138.5
พ.ค.	24.6	33.2	28.3	82.0	225.7	17.5	71.0	144.2
มิ.ย.	24.3	32.6	27.9	82.0	185.8	15.4	67.8	130.6
ก.ค.	24.0	32.1	27.6	82.0	227.9	17.0	70.4	144.8
ส.ค.	23.9	32.0	27.5	83.0	275.2	18.6	71.9	152.5
ก.ย.	23.8	31.6	27.1	84.0	322.4	19.8	68.7	157.2
ต.ค.	23.7	31.7	26.9	85.0	339.6	23.4	67.6	159.0
พ.ย.	23.8	31.9	27.2	82.0	213.0	19.0	65.4	140.4
ธ.ค.	23.6	31.7	27.2	77.0	113.7	13.1	74.1	93.0
เฉลี่ย	**23.9**	**32.8**	**27.7**	**79.1**	-	-	-	-
รวม	-	-	-	-	**2,336.1**	**180.8**	**883.7**	**1,449.4**

หมายเหตุ : จากการคำนวณด้วยโปรแกรม Cropwat for Windows Version 8.0
ที่มา: กรมอุตุนิยมวิทยา (2562)

2.5.2 อุณหภูมิ

อุณหภูมิเฉลี่ยตลอดปี 27.7 องศาเซลเซียส อุณหภูมิเฉลี่ยสูงสุดในเดือนมีนาคมและเมษายน 28.5 องศาเซลเซียส อุณหภูมิเฉลี่ยต่ำสุดในเดือนตุลาคม 26.9 องศาเซลเซียส

2.5.3 ฝน

ปริมาณน้ำฝนรวมตลอดปี 2,336.1 มิลลิเมตร โดยมีปริมาณน้ำฝนสูงสุดในเดือนตุลาคม 339.6 มิลลิเมตร และปริมาณน้ำฝนต่ำสุดในเดือนมกราคม 43.5 มิลลิเมตร ฤดูฝนอยู่ในช่วงเดือนสิงหาคมถึงกลางเดือนพฤศจิกายน และเส้นชั้นน้ำฝนในพื้นที่มีปริมาณ 2,250 - 2,300 มิลลิเมตร/ ปี (ภาพที่ 2-4)

แผนที่เส้นชั้นน้ำฝนตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล

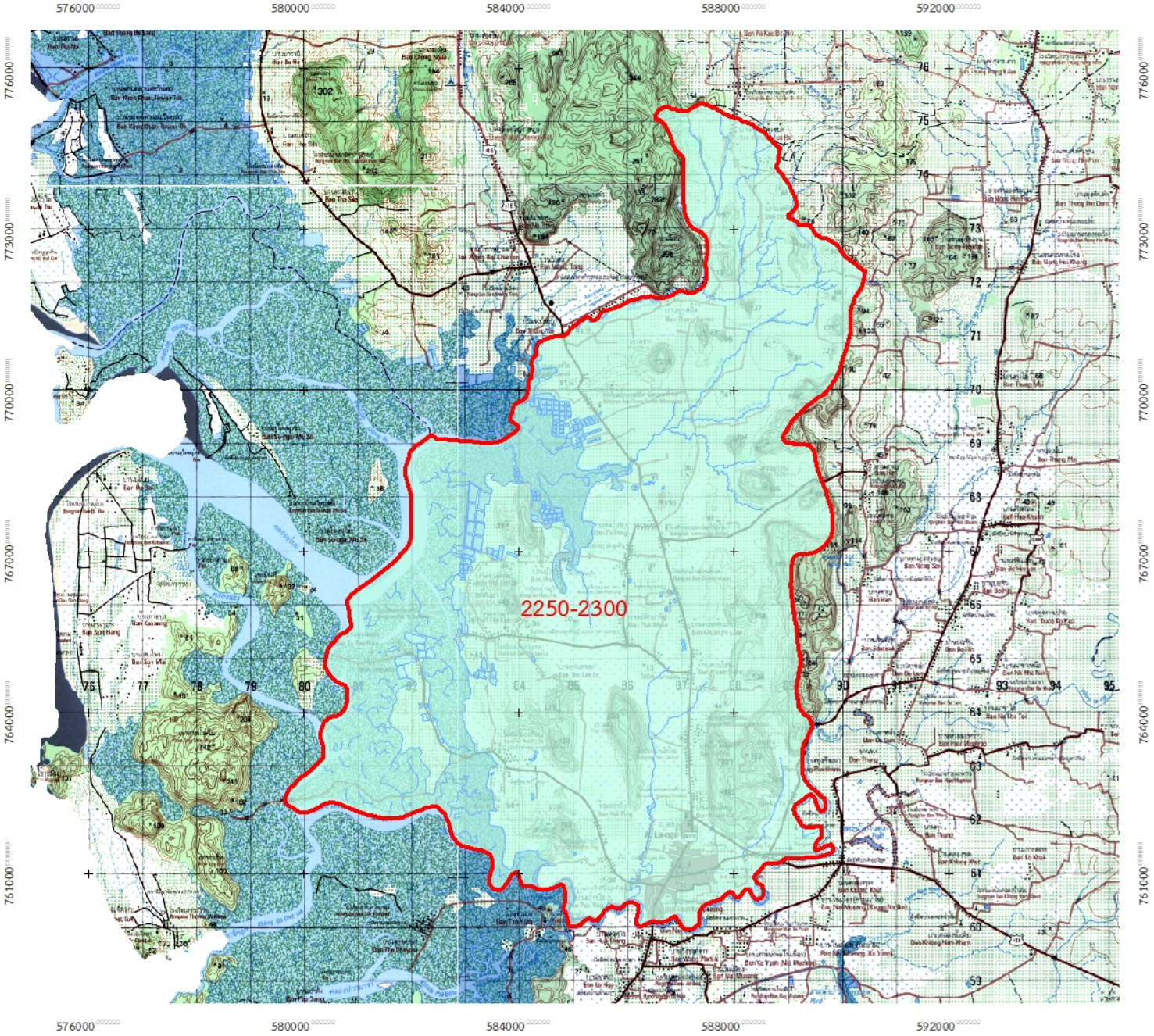

ภาพที่ 2-4 เส้นชั้นน้ำฝนตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล

สัญลักษณ์และคำอธิบาย

- บ้านและสถานที่
- ถนน
- ทางน้ำ
- ตำบลกำแพง
- ปริมาณช่วงน้ำฝน 2,250 - 2,300 มิลลิเมตร

N
W
E
S
0
1.75
3.5
7 Kilometers

สถานีพัฒนาที่ดินสตูล
สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 12

2.5.4 สมดุลของน้ำเพื่อการเกษตร

การวิเคราะห์ช่วงฤดูเพาะปลูก ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาช่วงเวลาที่เหมาะสมในการปลูกพืช โดยใช้ข้อมูลเกี่ยวกับปริมาณน้ำฝนรายเดือนเฉลี่ย และค่าศักยภาพการคายระเหยน้ำของพืชรายเดือนเฉลี่ย (Evapotranspiration: ETo) ซึ่งคำนวณโดยใช้โปรแกรม Cropwat for Windows Version 8 โดยพิจารณาจากระยะเวลาช่วงที่เส้นน้ำฝนอยู่เหนือเส้น 0.5 ETo เป็นหลัก เพื่อหาช่วงระยะเวลาที่เหมาะสมในการปลูกพืชของตำบลกำแพง อำเภอเมือง จังหวัดสตูล (ภาพที่ 2-5) สามารถสรุปได้ดังนี้

1) ช่วงระยะเวลาที่เหมาะสมในการเพาะปลูก จะอยู่ในช่วงกลางเดือนกุมภาพันธ์ถึงปลายเดือนกุมภาพันธ์ และช่วงเดือนมีนาคมเนื่องจากดินยังคงมีความชื้นหลงเหลืออยู่ พอเพียงสำหรับปลูกพืชไร่ พืชผักอายุหลังจากหมดฤดูฝนประมาณหนึ่งเดือน และอาจใช้แหล่งน้ำในไร่นาช่วยเสริมการเพาะปลูกได้บ้าง แต่ทั้งนี้ควรวางแผนจัดระบบการปลูกพืชให้เหมาะสมในแต่ละพื้นที่

2) ช่วงเวลาที่ไม่เหมาะสมต่อการเพาะปลูก แบ่งเป็นช่วงขาดน้ำ มีปริมาณน้ำฝนและการกระจายน้อยหรือไม่เพียงพอต่อการเจริญเติบโตของพืชจะอยู่ในช่วงปลายเดือนกุมภาพันธ์ถึงเดือนมีนาคมของทุกปี ช่วงน้ำมากเกินพออยู่ในช่วงกลางเดือนมีนาคมถึงสิ้นเดือนธันวาคม เป็นช่วงที่มีปริมาณน้ำฝนมากบริเวณที่ลุ่มหรือบริเวณริมฝั่งแม่น้ำ อาจเกิดน้ำท่วมซึ่งส่งผลเสียหายกับผลผลิตได้

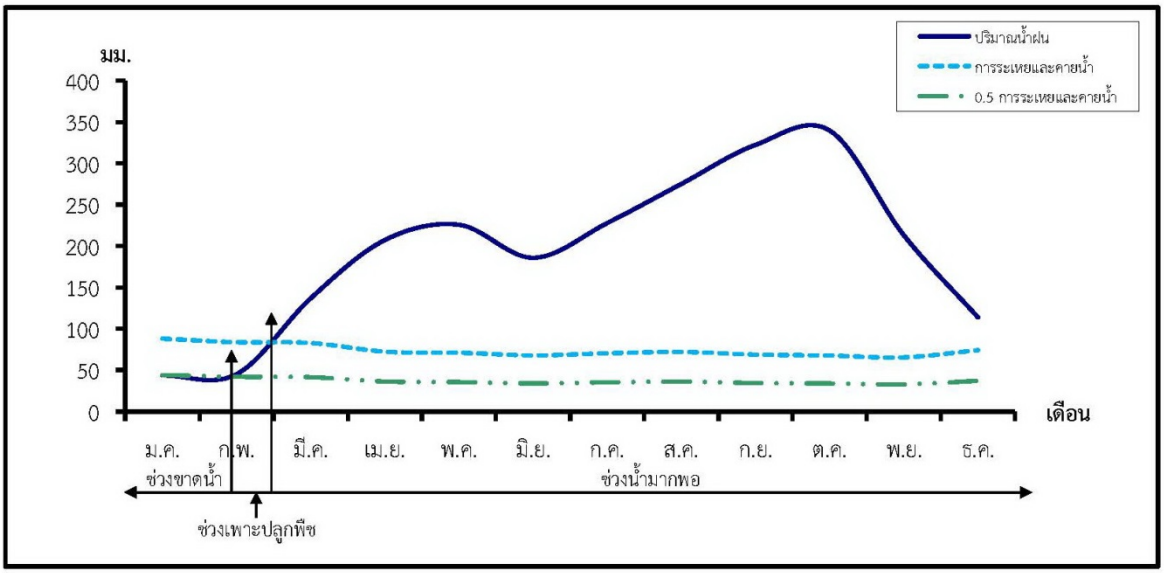

ภาพที่ 2-5 สมดุลของน้ำเพื่อการเกษตร จังหวัดสตูล

2.6 สภาพการใช้ที่ดินในปัจจุบัน

จากการศึกษาสภาพการใช้ที่ดินปี 2561 มาตราส่วน 1:4,000 โดยกองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน ได้จำแนกสภาพการใช้ที่ดินตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล สรุปได้ดังนี้ (ตารางที่ 2-2 และภาพที่ 2-5) สรุปได้ดังนี้

2.6.1 พื้นที่เกษตรกรรม (A) มีเนื้อที่ 33,468 ไร่ หรือร้อยละ 59.83 ประกอบด้วย นาข้าว (A1) ไม้ยืนต้นผสม (A3) และไม้ผลผสม (A4) โรงเรือนเลี้ยงสัตว์ (A7) และสถานเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ (A9) สภาพการใช้ที่ดินทางการเกษตรมีความเปลี่ยนแปลงไปตามราคาต่อหน่วยผลิตตอบแทนที่สูงขึ้น แต่ไม่ได้ขึ้นอยู่กับการผลิตสินค้าเกษตรที่มีความเหมาะสมกับสภาพพื้นที่

2.6.2 พื้นที่ป่าไม้ (F) มีเนื้อที่ 14,876 ไร่ หรือร้อยละ 16.60 ประกอบด้วย ป่าดิบสมบูรณ์ (F1) และป่าเลนสมบูรณ์ (F3) เกษตรกรส่วนใหญ่หลายรายยังมีแนวคิดในการเพิ่มปริมาณผลผลิตโดยการขยายพื้นที่ปลูกเพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้ทำให้มีการบุกรุกพื้นที่ป่าไม้หวงห้ามประเภทต่างๆ เมื่อพื้นที่เท่าเดิม มีป่าไม้ลดลงก็ต้องมีพื้นที่เกษตรแบบผิดกฎหมาย ตัดฟันแผ้วถางป่าไม้ เผาทำลาย ทำให้พื้นที่ป่าต้นน้ำมีพื้นที่น้อยลง พื้นที่ปลูกข้าวก็มีจำกัดและมีแนวโน้มลดลงจากการปรับเปลี่ยนรูปแบบการใช้ที่ดินทางการเกษตร

2.6.3 พื้นที่เบ็ดเตล็ด (M) มีเนื้อที่ 392 ไร่ หรือร้อยละ 0.70 ประกอบด้วย ทุ่งหญ้า ไม้ละเมาะ (M1) พื้นที่ลุ่ม (M2) และพื้นที่ลุ่ม (M3)

2.6.4 พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง (U) มีเนื้อที่ 4,925 ไร่ หรือร้อยละ 8.80 ประกอบด้วย ย่านการค้า (M1) หมู่บ้าน (U2) สถานที่ราชการ (U3) สถานีคมนาคม (U4) โรงงานอุตสาหกรรม (U5) และพื้นที่อื่นๆ (U6) พื้นที่เหล่านี้บางส่วนขยายตัวตามภาวะเศรษฐกิจแบบไม่มีทิศทางทำให้บางครั้งพื้นที่ที่มีความเหมาะสมประเภทหนึ่ง ไม่ได้ใช้ให้เกิดความเหมาะสมตามศักยภาพ

2.6.5 พื้นที่แหล่งน้ำ (W) มีเนื้อที่ 2,274 ไร่ หรือร้อยละ 4.07 ประกอบด้วย แหล่งน้ำตามธรรมชาติ (W1) และแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น (W2)

ตารางที่ 2-2 สภาพการใช้ที่ดินตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล

หน่วยแผนที่	ประเภทการใช้ที่ดิน	ไร่	ร้อยละ
A	**1. พื้นที่เกษตรกรรม**	**33,468**	**59.83**
A100	นาร้าง	1,253	2.24
A101	นาข้าว	3,067	5.48
A300	ไม้ยืนต้นร้าง	1,152	2.06
A301	ไม้ยืนต้นผสม	13	0.02
A302	ยางพารา	19,771	35.35
A302/A411	ยางพารา/ กล้วย	29	0.05
A303	ปาล์มน้ำมัน	5,683	10.16
A303/A411	ปาล์มน้ำมัน	23	0.04
A305	สัก	21	0.04
A306	สะเดา	16	0.03
A309	ประดู่	4	0.007
A315	ไผ่	1	0.002
A400	ไม้ผลร้าง	2	0.004
A404	เงาะ	2	0.004
A405	มะพร้าว	118	0.21
A405/A411	มะพร้าว/ กล้วย	1	0.002
A405/A419	มะพร้าว/ มังคุด	5	0.009
A422	มะนาว	3	0.005
A702	โรงเรือนเลี้ยงสัตว์	15	0.03
A900	สถานเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำร้าง	267	0.48
A902	สถานเพาะเลี้ยงปลา	193	0.35
A903	สถานเพาะเลี้ยงกุ้ง	1,829	3.27
F	**2. พื้นที่ป่าไม้**	**14,876**	**26.60**
F101	ป่าดิบสมบูรณ์	6,842	26.60
F301	ป่าเลนสมบูรณ์	8,034	14.36
M	**3. พื้นที่เบ็ดเตล็ด**	**392**	**0.70**
M101	ทุ่งหญ้า	18	0.03
M102	ไม้ละเมาะ	144	0.26
M201	พื้นที่ลุ่ม	16	0.03
M300	เหมืองเก่า บ่อขุด	53	0.09
M302	บ่อลูกรัง	138	0.25
M304	บ่อดิน	14	0.03
M405	พื้นที่ถม	9	0.03

ตารางที่ 2-2 (ต่อ)

หน่วยแผนที่	ประเภทการใช้ที่ดิน	ไร่	ร้อยละ
U	**4. พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง**	**4,925**	**8.80**
U101	เขตชุมชนเศรษฐกิจ	1,106	1.98
U201	ชุมชน	2,998	5.36
U301	สถานที่ราชการ	407	0.73
U405	ถนน	286	0.51
U502	โรงงานอุตสาหกรรม	73	0.13
U601	สถานพักผ่อนฯ	6	0.01
U602	สนามกอล์ฟ	33	0.06
U603	สุสาน	16	0.03
W	**5. พื้นที่น้ำ**	**2,274**	**4.07**
W101	แม่น้ำลำคลอง	2,085	3.73
W102	หนอง บึง	5	0.01
W202	บ่อน้ำในไร่นา	174	0.31
W203	คลองชลประทาน	10	0.02
	รวม	**55,935**	**100.00**

ที่มา : กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน, 2561

แผนที่การใช้ที่ดินตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล

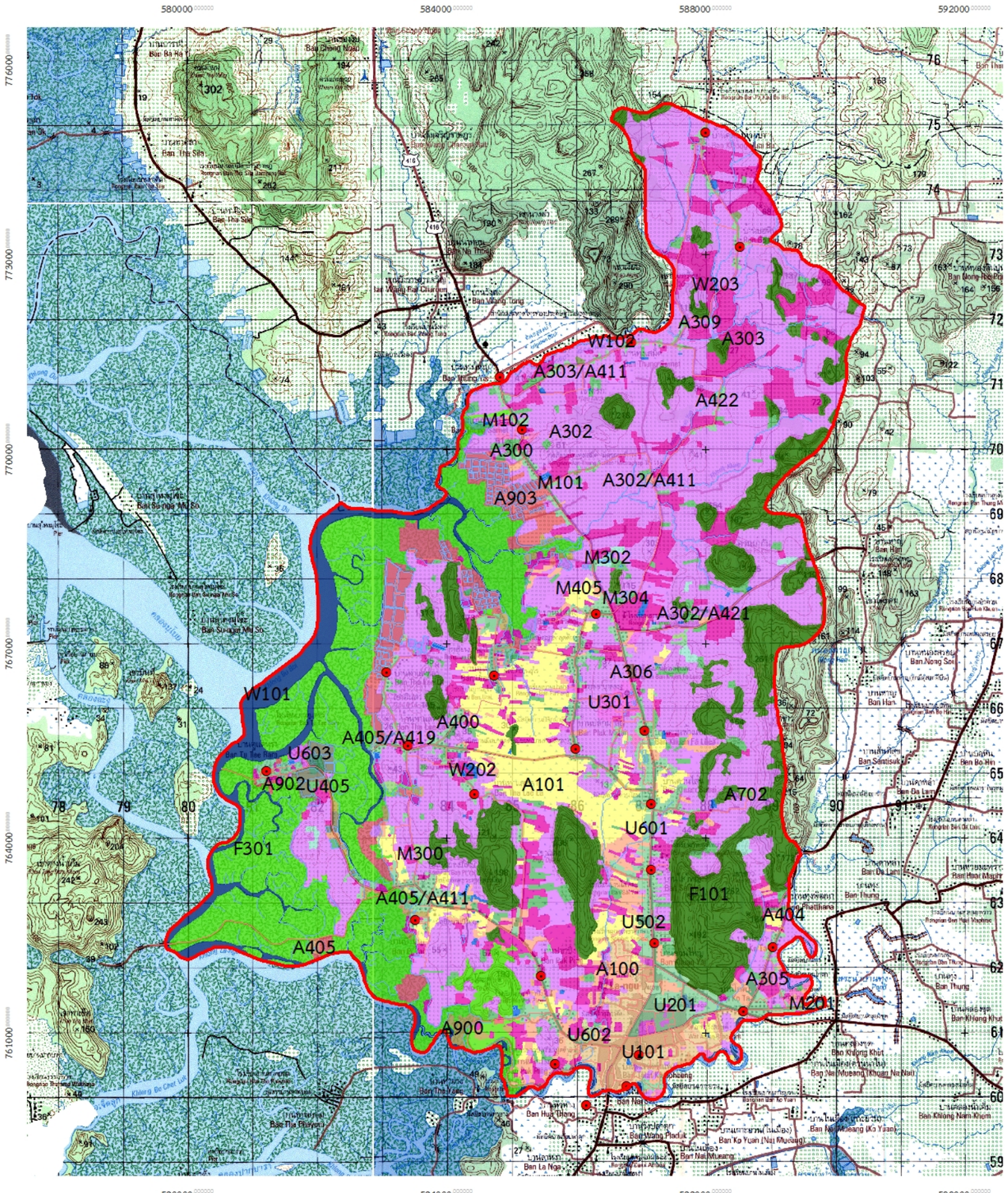

ภาพที่ 2-6 การใช้ที่ดิน ตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล

สัญลักษณ์และคำอธิบาย

บ้านและสถานที่ — ถนน

ตำบลกำแพง — ทางน้ำ

หน่วยแผนที่	ประเภทการใช้ฯ	หน่วยแผนที่	ประเภทการใช้ฯ	หน่วยแผนที่	ประเภทการใช้ฯ
	A100		A405/A411		U101
	A101		A405/A419		U201
	A300		A422		U301
	A301		A702		U405
	A302		A900		U502
	A302/A411		A902		U601
	A302/A421		A903		U602
	A303		F101		U603
	A303/A411		F301		W101
	A305		M101		W102
	A306		M102		W202
	A309		M201		W203
	A315		M300		
	A400		M302		
	A404		M304		
	A405		M405		

N W E S

0 1.5 3 6 Kilometers

สถานีพัฒนาที่ดินสตูล
สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 12

2.7 สภาพเศรษฐกิจและสังคม

2.7.1 สภาพสังคมโดยทั่วไป

1) ประชากร จากหลักฐานทะเบียนราษฎร์ของกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ปี 2562 พบว่า ประชากรที่อาศัยในพื้นที่ตำบลกำแพง มีประชากรรวม 13,904 คน แยกเป็นชาย 6,819 คน เป็นหญิง 7,085 คน มีจำนวนครัวเรือนทั้งหมด 4,510 ครัวเรือน เป็นครัวเรือนเกษตรกรที่มาขึ้นทะเบียนกรมส่งเสริมการเกษตร 1,468 ครัวเรือน หรือร้อยละ 32.55 และครัวเรือนเกษตรที่ไม่ได้มาขึ้นทะเบียนกรมส่งเสริมการเกษตร 3,042 ครัวเรือน หรือร้อยละ 67.45 ดังรายละเอียดในตารางที่ 2-3 ถึง 2-4 และรูปที่ 2-7

ตารางที่ 2-3 จำนวนประชากรและครัวเรือนตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล ปี 2563

พื้นที่	จำนวนครัวเรือน	จำนวนประชากร (รวม)		
		ชาย	หญิง	รวม
ตำบลกำแพง	4,510	6,819	7,085	13,904
หมู่ 1 บ้านควนไสน	683	952	969	1,921
หมู่ 2 บ้านท่าแลหลา	488	867	899	1,766
หมู่ 3 บ้านควน	282	95	120	215
หมู่ 4 บ้านควนใหญ่	412	456	448	904
หมู่ 5 บ้านปีใหญ่	320	581	574	1,155
หมู่ 6 บ้านปลักมาลัย	435	789	803	1,592
หมู่ 7 บ้านโกตา	324	396	425	821
หมู่ 8 บ้านอุไร	202	385	411	796
หมู่ 9 บ้านป่าฝาง	413	777	788	1,565
หมู่ 10 บ้านปากปิง	362	535	604	1,139
หมู่ 11 บ้านทุ่งเสม็ด	311	453	491	1,086
หมู่ 12 บ้านตูแตหลำ	278	533	553	1,086

ที่มา : กรมการปกครอง (2563)[1]

ตารางที่ 2-4 จำนวนและสัดส่วนครัวเรือนเกษตรตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล ปี 2563

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
ประชากรรวม (คน)		
จำนวนครัวเรือนทั้งหมด (หลังคาเรือน)[1]	**4,510**	**100.00**
จำนวนครัวเรือนเกษตรกร (หลังคาเรือน)	1,468	32.55
จำนวนครัวเรือนที่ไม่ได้ทำอาชีพการเกษตร (หลังคาเรือน)	3,042	67.45

ที่มา : กรมการปกครอง (2563)[1]

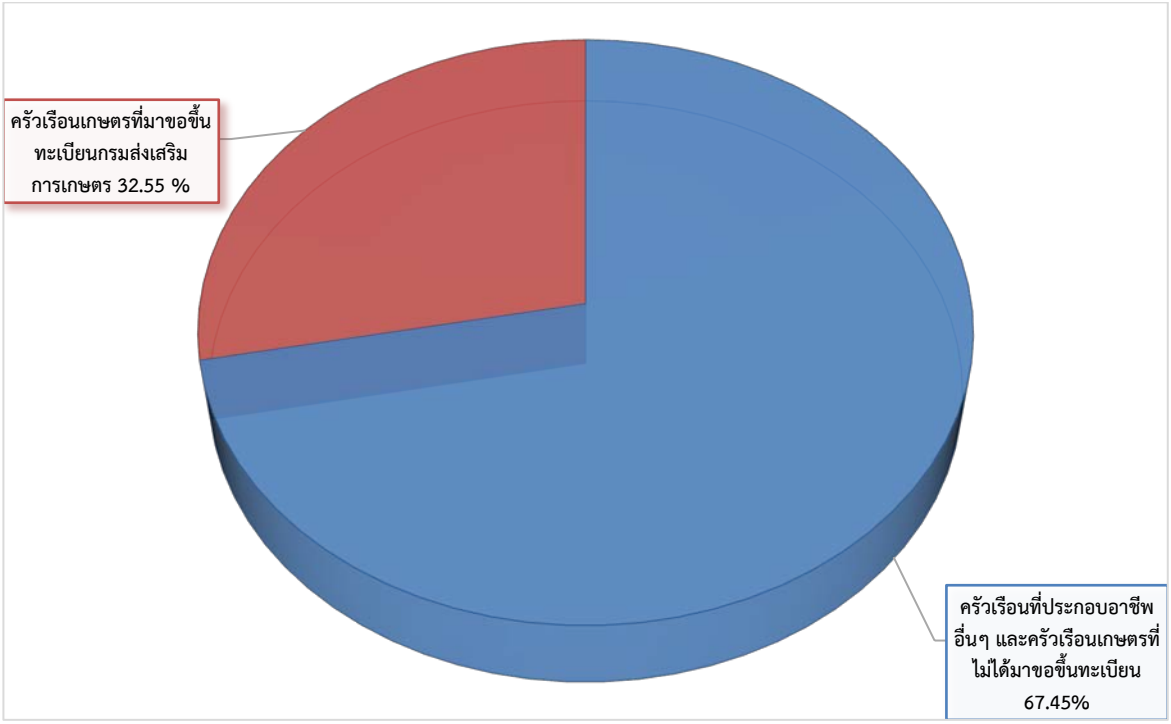

ภาพที่ 2-7 สัดส่วนครัวเรือนเกษตรตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล

2) สภาพทั่วไป จากข้อมูลพื้นฐานระดับหมู่บ้านหรือชุมชน ปี 2563 สภาพทั่วไปของตำบลกำแพงได้แก่ แหล่งน้ำ โครงสร้างพื้นฐาน การประกอบอาชีพ สถานที่สำคัญ การคมนาคมขนส่ง ตำบลกำแพง มีถนนสายหลัก คือ ถนนลูกรัง 2 สาย ถนนหินผุ 25 สายถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก 25 สาย ถนนลาดยาง (ทางหลวงชนบท) 28 สาย ถนนทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข 4078 2 สาย สะพานทางหลวงชนบท 3 แห่ง สะพานทางหลวงแผ่นดิน 2 แห่ง และได้ดำเนินการปรับปรุง พัฒนาเส้นทางคมนาคมให้ประชาชนสามารถสัญจรได้สะดวก รวดเร็ว และปลอดภัยมากขึ้น การไฟฟ้าจัดให้มีไฟฟ้าสาธารณะภายในหมู่บ้านเพื่อทำให้เกิดแสงสว่างเพื่อสะดวกในการเดินทางและลดอุบัติเหตุ ลดปัญหาอาชญากรรม รวมถึงความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน ตำบลกำแพงมีไฟฟ้าใช้ทุกครัวเรือน และมีการขยายเขตไฟฟ้าเป็นบางจุด

3) แหล่งน้ำใช้ในครัวเรือนและแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น ตำบลกำแพงมีแหล่งน้ำกิน น้ำใช้ หรือน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค จากระบบประปาภูเขา สระเก็บน้ำ 17 แห่ง ฝาย 1แห่ง บ่อน้ำมือโยก 23 แห่ง บ่อน้ำตื้น 1,282 แห่ง และประปาหมู่บ้าน 12 แห่ง แต่ยังคงมีบางหมู่บ้านที่ขาดแคลนน้ำ ใช้อุปโภค-บริโภคในช่วงฤดูแล้ง

4) สถาบันการศึกษา โรงเรียนระดับประถมศึกษา 13 แห่ง โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา 1 แห่ง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 6 แห่ง

5) โครงสร้างพื้นฐาน/บริการสาธารณะ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ 1 แห่ง ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลกำแพง 1แห่ง สำนักงานองค์การบริหารส่วนตำบล 1 แห่ง สำนักงานเทศบาลตำบลกำแพง 1 แห่ง สำนักงานสาธารณสุขอำเภอละงู 1แห่ง โรงพยาบาลละงู 1แห่ง มีวัด/สำนักสงฆ์ 2 แห่ง คริสตจักรไมตรี 1 แห่ง มัสยิด 16 แห่ง สถานีตำรวจ 1 แห่ง สำนักงานขนส่งจังหวัดสตูล 1 แห่ง

6) สถานที่ท่องเที่ยวสำคัญ ในพื้นที่ตำบลกำแพง มีแหล่งท่องเที่ยวสำคัญ เช่น แหล่งฟอสซิลห้วยแร่ ถ้ำอุไร่ทอง แหล่งฟอสซิลเขาแดง แหล่งฟอสซิลเขาน้อย พิพิธภัณฑ์ธรรมชาติวิทยาดังรายละเอียดในตารางที่ 2-5

7) หมอดินอาสา ในตำบลกำแพง มีจำนวน 13 ราย (กรมพัฒนาที่ดิน, 2563) คือ

7.1 นายสมชาย เหมาะแหล่	หมอดินอาสาประจำหมู่บ้าน
7.2 นายอับดุงสาเหตุ สมสู	หมอดินอาสาประจำหมู่บ้าน
7.3 ว่าที่ ร.ต.สิทธิ์พร ลิมาน	หมอดินอาสาประจำหมู่บ้าน
7.4 นายวินัย ภู่สัน	หมอดินอาสาประจำหมู่บ้าน
7.5 นายชำชุดดีน เล่งเจะ	หมอดินอาสาประจำหมู่บ้าน
7.6 นายดีหนัน สาจิ	หมอดินอาสาประจำหมู่บ้าน
7.7 นายศาสตร์ สร้อยเพชร	หมอดินอาสาประจำหมู่บ้าน
7.8 นายอนันต์ หลงหัน	หมอดินอาสาประจำหมู่บ้าน
7.9 นายบิซ้อน จันทร์เพ็ญ	หมอดินอาสาประจำหมู่บ้าน
7.10 นายกุลชาติ มาลัยสนั่น	หมอดินอาสาประจำหมู่บ้าน
7.11 นายบุญศักดิ์ ลิบประภากร	หมอดินอาสาประจำหมู่บ้าน
7.12 นายธีระ สุดสุข	หมอดินอาสาประจำหมู่บ้าน
7.13 นายพลากร ลัคนาวงศ์	หมอดินอาสาประจำหมู่บ้าน

8) การถือครองที่ดิน ปี 2563 เกษตรกรที่ถือครองที่ดิน ทั้งหมด 2,269 ครัวเรือน ถือครองที่ดินเฉลี่ยคนละ 9.38 ไร่ (เกษตรอำเภอละงู,2563)

9) ลักษณะทางเศรษฐกิจ ส่วนใหญ่ชาวบ้านมีอาชีพหลักคือ ทำการเกษตรกรรม ได้แก่ ทำนา ทำสวน อาชีพรอง คือ การเลี้ยงสัตว์ ได้แก่ เลี้ยงวัว เลี้ยงปลา หรือทำการค้าขาย เป็นต้น

9.1) การประกอบอาชีพ

ตำบลกำแพง เป็นพื้นที่เหมาะทำการเกษตร ประชากรส่วนใหญ่จึงประกอบอาชีพด้านเกษตรกรรม ได้แก่ การทำนา ทำไร่ ทำสวน และมีอาชีพเสริม เช่น เลี้ยงสัตว์ เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีพื้นที่ท่องเทียวที่สำคัญ ได้แก่ แหล่งฟอสซิลห้วยแร่ แหล่งฟอสซิลเขาแดง แหล่งฟอสซิลเขาน้อย ถ้ำอุไรทอง ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่เหมาะกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

9.1.1) อาชีพทำเกษตรกรรม ได้แก่ ปลูกข้าว ยางพารา ปาล์มน้ำมัน รองลงมาได้แก่ อาชีพการเลี้ยงสัตว์ ได้แก่ โค สุกร ไก่ และในตำบลจะมีอาสาสมัครปศุสัตว์ประจำหมู่บ้านเกี่ยวกับการรักษาโรค การผสมพันธุ์สัตว์ และด้านอาชีพประมงตำบลกำแพง จะทำมาหากินตามแหล่งน้ำธรรมชาติ และจะมีกลุ่มเลี้ยงปลานิล ปลาดุก เป็นบางส่วนโดยมี สหกรณ์กลุ่มเลี้ยงปลาของตำบลกำแพงเป็นแหล่งรับซื้อ-ขาย และมีอาชีพรับจ้างทั่วไป

9.2) ด้านแรงงาน ตำบลกำแพงมีอุตสาหกรรมครัวเรือน เช่น กลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์ กะปิกุ้ง ข้าวเกรียบปลา ขนมบุหงาบูดะ เป็นต้น

9.3) ด้านแหล่งน้ำทางการเกษตร แหล่งน้ำทางการเกษตรไม่เพียงพอ ในพื้นที่เทศบาลตำบลกำแพง มีแหล่งน้ำที่สำคัญหลายแห่ง มีแหล่งน้ำกิน น้ำใช้ หรือน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค จากระบบประปาภูเขา สระเก็บน้ำ 17 แห่ง ฝาย 1แห่ง บ่อน้ำมือโยก 23 แห่ง บ่อน้ำตื้น 1,282 แห่ง และประปาหมู่บ้าน 12 แห่ง แต่ยังคงมีบางหมู่บ้านที่ขาดแคลนน้ำ ใช้อุปโภค-บริโภค ในช่วงฤดูแล้ง เป็นแหล่งทำมาหากินและแหล่งท่องเที่ยวสำคัญของตำบล แต่แหล่งน้ำธรรมชาติเหล่านี้ไม่เพียงพอต่อการอุปโภค-บริโภค และการทำการเกษตรของเกษตรกรตำบลกำแพงในช่วงฤดูแล้ง

ตารางที่ 2-5 สภาพสังคมในพื้นที่ของตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล ปี 2563

สภาพสังคม	องค์การบริหารส่วนตำบลกำแพง
โครงสร้างพื้นฐาน/บริการสาธารณะในหมู่บ้าน(แห่ง)	
โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ	1
ศูนย์ชุมชนสุขภาพตำบลกำแพง	1
สำนักงานองค์การบริหารส่วนตำบล	1
สำนักงานเทศบาลตำบลกำแพง	1
สำนักงานสาธารณสุขอำเภอละงู	1
โรงพยาบาลละงู	1
วัด/ สำนักสงฆ์	2
คริสตจักรไมตรี	1
มัสยิด	16
สถานีตำรวจ	1
สำนักงานขนส่งจังหวัดสตูล สาขา ละงู	1
สถานที่ท่องเที่ยวสำคัญ	
แหล่งฟอสซิลเขาน้อย	1
แหล่งฟอสซิลเขาแดง	1
แหล่งฟอสซิลห้วยแร่	1
ถ้ำอุไรทอง	1

ที่มา: คณะกรรมการบริหารงานตำบลแบบบูรณาการ (ก.บ.ต) ตำบลกำแพง (2563)

9.4) ด้านรายได้-รายจ่าย รายได้-รายจ่ายแบ่งออกเป็น 2 ประเภ ท ประเภทที่ 1 พื้นที่ในเขตตำบลกำแพงรายได้ครัวเรือนเฉลี่ยปีละ 182,192.47 บาท รายได้บุคคลเฉลี่ยปีละ 57,958.52 บาท ส่วนรายจ่ายในครัวเรือนเฉลี่ยปีละ 173,082.87 บาท รายจ่ายบุคคลเฉลี่ยปีละ 55,060.59 บาท และประเภทที่ 2 ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลกำแพง รายได้ครัวเรือนเฉลี่ยปีละ 180,069.13 บาท รายได้บุคคลเฉลี่ยปีละ 112,478.46 บาท ส่วนรายจ่ายในครัวเรือนเฉลี่ยปีละ 171,065.67 บาท รายจ่ายบุคคลเฉลี่ยปีละ 106,854.54 บาท เมื่อพิจารณาจะเห็นว่าเขตตำบลกำแพง รายได้ครัวเรือนมากกว่ารายจ่ายครัวเรือนปีละ 9,109.60 บาท และรายได้บุคคลมากกว่ารายจ่ายบุคคลปีละ 2,897.93 บาท ในเขตพื้นที่เทศบาลกำแพง

รายได้ครัวเรือนมากกว่ารายจ่ายครัวเรือนปีละ 9,003.46 บาท และรายได้บุคคลมากกว่ารายจ่ายบุคคลปีละ 5,623.92บาท ดังรายละเอียดในตารางที่ 2-6 และรูปที่ 2-8 (กรมการพัฒนาชุมชน, 2562)

ตารางที่ 2-6 รายได้-รายจ่ายเฉลี่ยครัวเรือนตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล ปี 2563

พื้นที่	แหล่งรายได้ครัวเรือน (บาท/ ปี)				รายได้ครัวเรือน	รายได้บุคคล	รายจ่ายครัวเรือน	รายจ่ายบุคคล
	อาชีพหลัก	อาชีพรอง	บาท/ ปี	บาท/ ปี	บาท/ ปี	บาท/ ปี	บาท/ ปี	บาท/ ปี
ตำบลกำแพง	142,341.34	21,786.67	57,958.52	8,425.83	182,192.47	57,958.52	173,08287	55,060.59
ทต.กำแพง	154,080.16	2,654.27	112,478.46	9,191.53	180,069.13	112,478.46	171,065.67	106,854.54

ที่มา: กรมการพัฒนาชุมชน (2563)

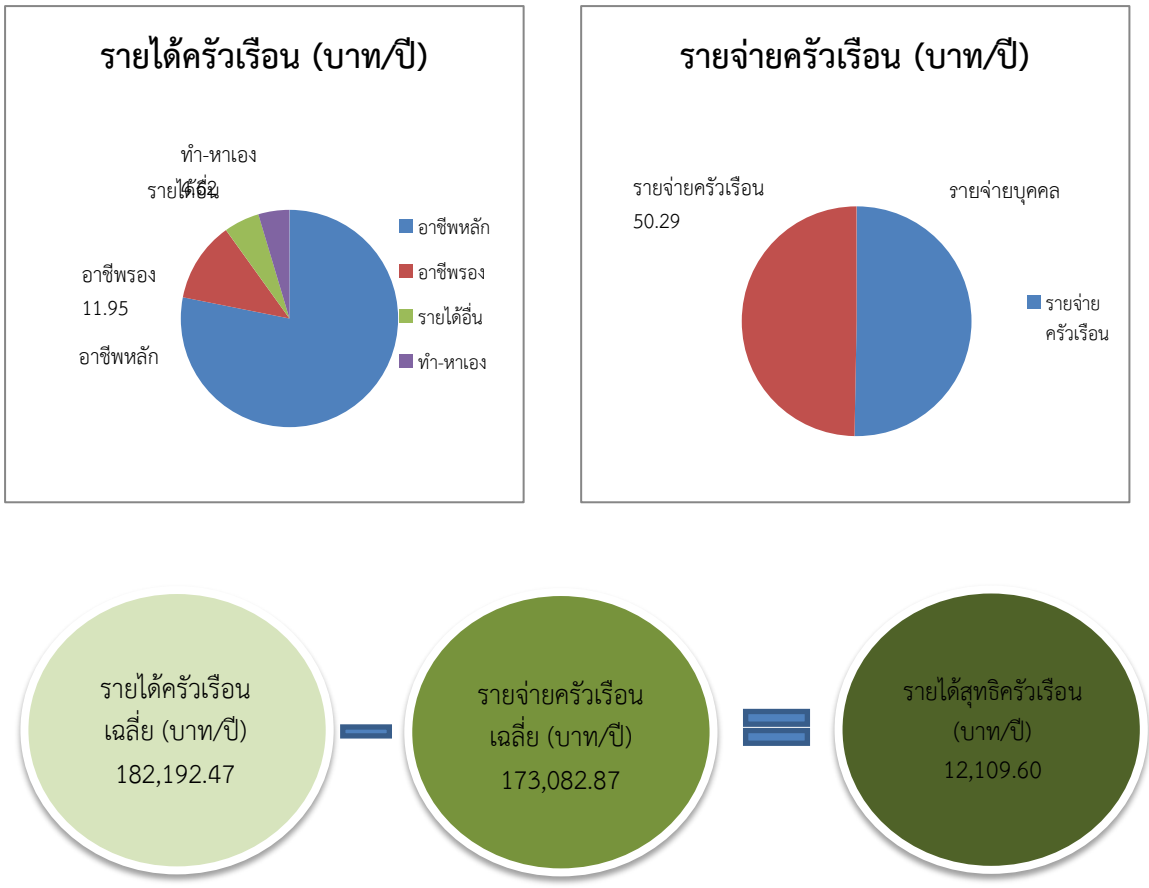

ภาพที่ 2-8 รายได้-รายจ่ายของครัวเรือนเฉลี่ยตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล

บทที่ 3
ทรัพยากรธรรมชาติ

ทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญในตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล คือ 1) ทรัพยากรป่าไม้ 2) ทรัพยากรน้ำ และ 3) ทรัพยากรดิน โดยมีรายละเอียดดังนี้

3.1 ทรัพยากรป่าไม้

1) ป่าไม้ตามกฎหมาย ได้แก่ ป่าสงวนแห่งชาติ ป่าห้วยบ่วง-ป่าเขาแดง-ป่าเขาโต๊ะดู ป่าควนทัง-ป่าเขาขาว และป่าเลน ตอน 1 ดังรายละเอียดในตารางที่ 3-1 และภาพที่ 3-1

ตารางที่ 3-1 ป่าไม้ตามกฎหมายตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล

หน่วยแผนที่	ราชกิจจานุเบกษา	ไร่	ร้อยละ
ป่าสงวนแห่งชาติ			39.74
ป่าห้วยบ่วง – ป่าเขาแดง – ป่าเขาโต๊ะดู	เล่ม 141 ตอนที่ 92 ลงวันที่ 18 ตค. 2509	2,221	3.97
ป่าควนทัง – ป่าเขาขาว	เล่ม 81 ตอนที่ 142 ลงวันที่ 31 ธค. 2507	10,224	18.28
ป่าเลน ตอน 1	เล่ม 84 ตอนที่ 125 ลงวันที่ 26 ธค. 2510	9,784	17.49

2) ป่าตามมติคณะรัฐมนตรี ได้แก่

2.1) การจำแนกเขตการใช้ประโยชน์ทรัพยากรและที่ดินป่าไม้ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ (มติคณะรัฐมนตรี วันที่ 10 มีนาคม 2535 และ 17 มีนาคม 2535) ดังรายละเอียดในภาพที่ 3-2

- เขตพื้นที่ป่าเพื่อการอนุรักษ์ (Zone C) เนื้อที่ 32,978 ไร่
- เขตพื้นที่ป่าเพื่อเศรษฐกิจ (Zone E) เนื้อที่ 10,169 ไร่

2.2) ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ (มติคณะรัฐมนตรี วันที่ 28 พฤษภาคม 2528) ดังรายละเอียดในภาพที่ 3-3

- ชั้นที่ 1A เนื้อที่ 10,593 ไร่
- ชั้นที่ 1AR เนื้อที่ 10,593 ไร่
- ชั้นที่ 1B เนื้อที่ 10,593 ไร่
- ชั้นที่ 1BR เนื้อที่ 10,593 ไร่
- ชั้นที่ 2 เนื้อที่ 5,353 ไร่
- ชั้นที่ 3 เนื้อที่ 9,763 ไร่
- ชั้นที่ 4 เนื้อที่ 20,538 ไร่
- ชั้นที่ 5 เนื้อที่ 16,062 ไร่

ทั้งนี้ เนื้อที่ดังกล่าวข้างต้น คำนวณด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ เป็นเนื้อที่เบื้องต้นเท่านั้น ไม่สามารถใช้อ้างอิงได้ทางกฎหมาย

แผนที่ป่าไม้ตามกฎหมายตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล

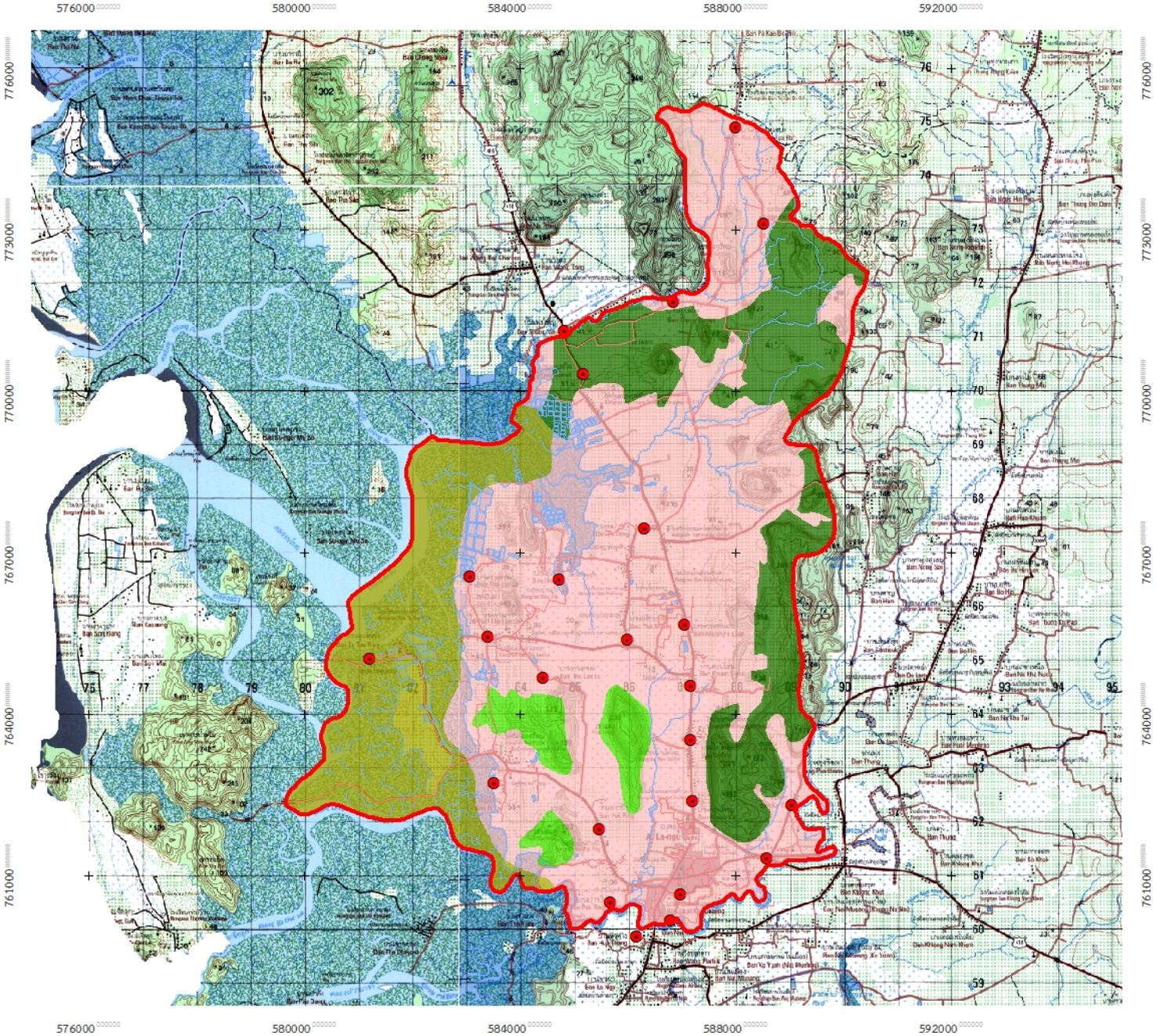

สัญลักษณ์และคำอธิบาย

- บ้านและสถานที่
- ถนน
- ทางน้ำ
- ตำบลกำแพง
- พื้นที่นอกเขตป่าไม้
- ป่าควนทัง-ป่าเขาขาว
- ป่าห้วยบ่วง-ป่าเขาแดง-ป่าเขาโต๊ะดู
- ป่าเลน ตอน 1

N
W
E
S

0 1.75 3.5 7 Kilometers

สถานีพัฒนาที่ดินสตูล
สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 12

ภาพที่ 3-1 ป่าไม้ตามกฎหมายตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล

แผนที่การจำแนกเขตการใช้ประโยชน์ทรัพยากรฯ ตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล

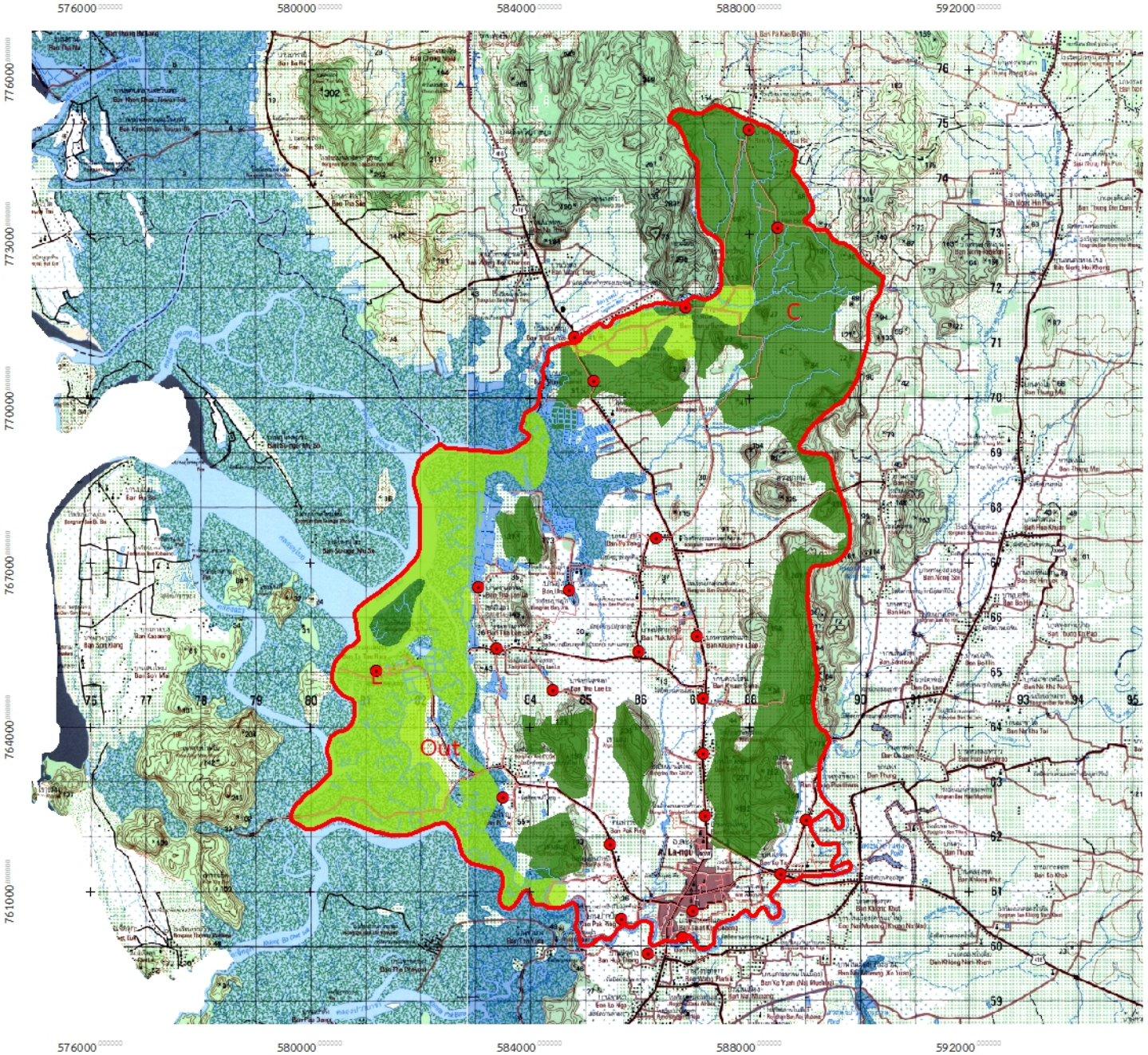

สัญลักษณ์และคำอธิบาย

- บ้านและสถานที่
- ถนน
- ทางน้ำ
- ตำบลกำแพง
- C — ป่าสงวนแห่งชาติเพื่ออนุรักษ์
- E — ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อเศรษฐกิจ

N
W E
S

0 1.75 3.5 7 Kilometers

สถานีพัฒนาที่ดินสตูล
สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 12

ภาพที่ 3-2 การจำแนกเขตการใช้ประโยชน์ทรัพยากร และที่ดินป่าไม้ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล

แผนที่ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ ตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล

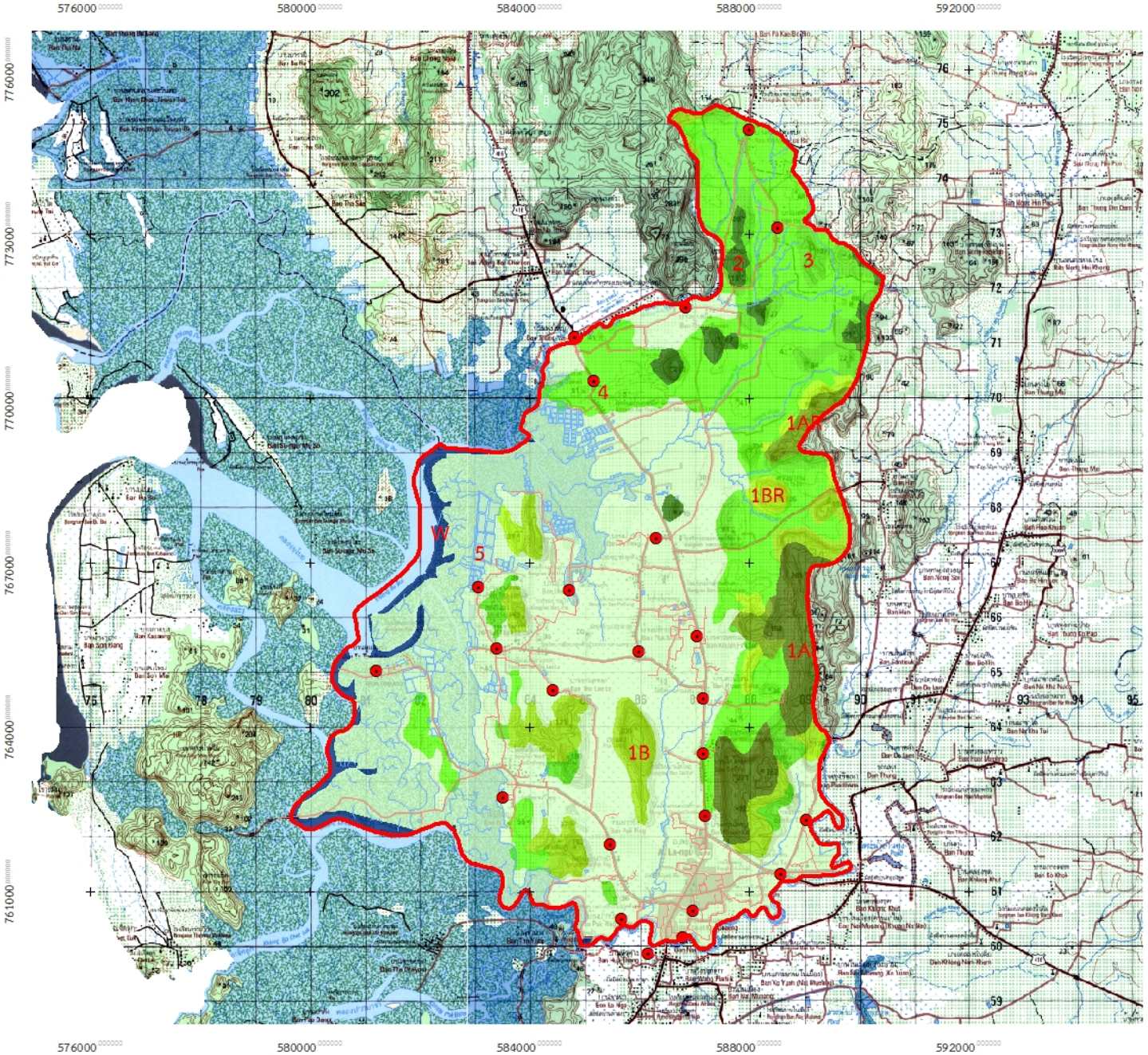

สัญลักษณ์และคำอธิบาย

- บ้านและสถานที่
- ถนน
- ทางน้ำ
- ตำบลกำแพง
- 1A — ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ 1A
- 1AR — ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ 1AR
- 1B — ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ 1B
- 1BR — ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ 1BR
- 2 — ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ 2
- 3 — ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ 3
- 4 — ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ 4
- 5 — ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ 5
- W — แหล่งน้ำ

N W E S

0 1.75 3.5 7 Kilometers

สถานีพัฒนาที่ดินสตูล
สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 12

ภาพที่ 3-3 ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ ตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล

3.2 ทรัพยากรน้ำ

3.2.1 น้ำผิวดิน

1) แหล่งน้ำตามธรรมชาติ ได้แก่ คลองพานยาว คลองละงู และคลองห้วยบา

2) การพัฒนาแหล่งน้ำ ได้แก่ สระเก็บน้ำหลายขนาด และบ่อน้ำในไร่นา จำนวน 29 บ่อ

3.2.2) บ่อบาดาล ในปัจจุบันมีบ่อบาดาลจำนวน 21 บ่อ ดังตารางที่ 3-2 และภาพที่ 3-4

ตารางที่ 3-2 ที่ตั้งบ่อบาดาลตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล

ลำดับ	พิกัด		ประเภทบ่อ	สภาพน้ำ	ความลึกเจาะ (ม.)	ระดับน้ำปกติ (ม.)
	Lat	Long				
1	6.908027035	99.79098669	อุปโภค-บริโภค	ใช้ได้-น้ำจืด	24	1.20
2	6.91620715	99.78893658	อุปโภค-บริโภค	ใช้ได้-น้ำจืด	21	1.20
3	6.915902486	99.79265618	อุปโภค-บริโภค	ใช้ได้-น้ำจืด	54.88	6.10
4	6.907973065	99.79080558	อุปโภค-บริโภค	ใช้ได้-น้ำจืด	27	4.00
5	6.923780733	99.75369347	อุปโภค-บริโภค	ใช้ได้-น้ำจืด	34.5	5.86
6	6.923898582	99.75921511	อุปโภค-บริโภค	ใช้ได้-น้ำจืด	32	1.50
7	6.88295153	99.7871076	อุปโภค-บริโภค	ใช้ได้-น้ำจืด	70	2.20
8	6.881129882	99.79475241	อุปโภค-บริโภค	ใช้ได้-น้ำจืด	50	3.00
9	6.894374073	99.78793196	อุปโภค-บริโภค	ใช้ได้-น้ำจืด	24	2.00
10	6.923903372	99.77863065	อุปโภค-บริโภค	ใช้ได้-น้ำจืด	24.39	4.57
11	6.925876848	99.77762011	อุปโภค-บริโภค	ใช้ได้-น้ำจืด	32	2.30
12	6.92188311	99.78059151	อุปโภค-บริโภค	ใช้ได้-น้ำจืด	28	5.30
13	6.942160116	99.76516428	อุปโภค-บริโภค	ใช้ได้-น้ำจืด	54	3.00
14	6.936400779	99.78585635	อุปโภค-บริโภค	ใช้ได้-น้ำจืด	24	3.00
15	6.937082814	99.77814538	อุปโภค-บริโภค	ใช้ได้-น้ำจืด	15	3.90
16	6.939605484	99.78418708	อุปโภค-บริโภค	ใช้ได้-น้ำจืด	24.39	3.05
17	6.974373011	99.77968232	อุปโภค-บริโภค	ใช้ได้-น้ำจืด	42.68	6.10
18	6.979960687	99.79184011	อุปโภค-บริโภค	ใช้ได้-น้ำจืด	36	5.00
19	6.977062203	99.77797584	อุปโภค-บริโภค	ใช้ได้-น้ำจืด	42	4.00
20	6.962316904	99.77360645	อุปโภค-บริโภค	ใช้ได้-น้ำจืด	21	2.48
21	6.922644169	99.74018675	อุปโภค-บริโภค	ใช้ได้-น้ำจืด	123	2.00

ที่มา : กรมทรัพยากรน้ำบาดาล (2558)

แผนที่ที่ตั้งบ่อบาดาลตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล

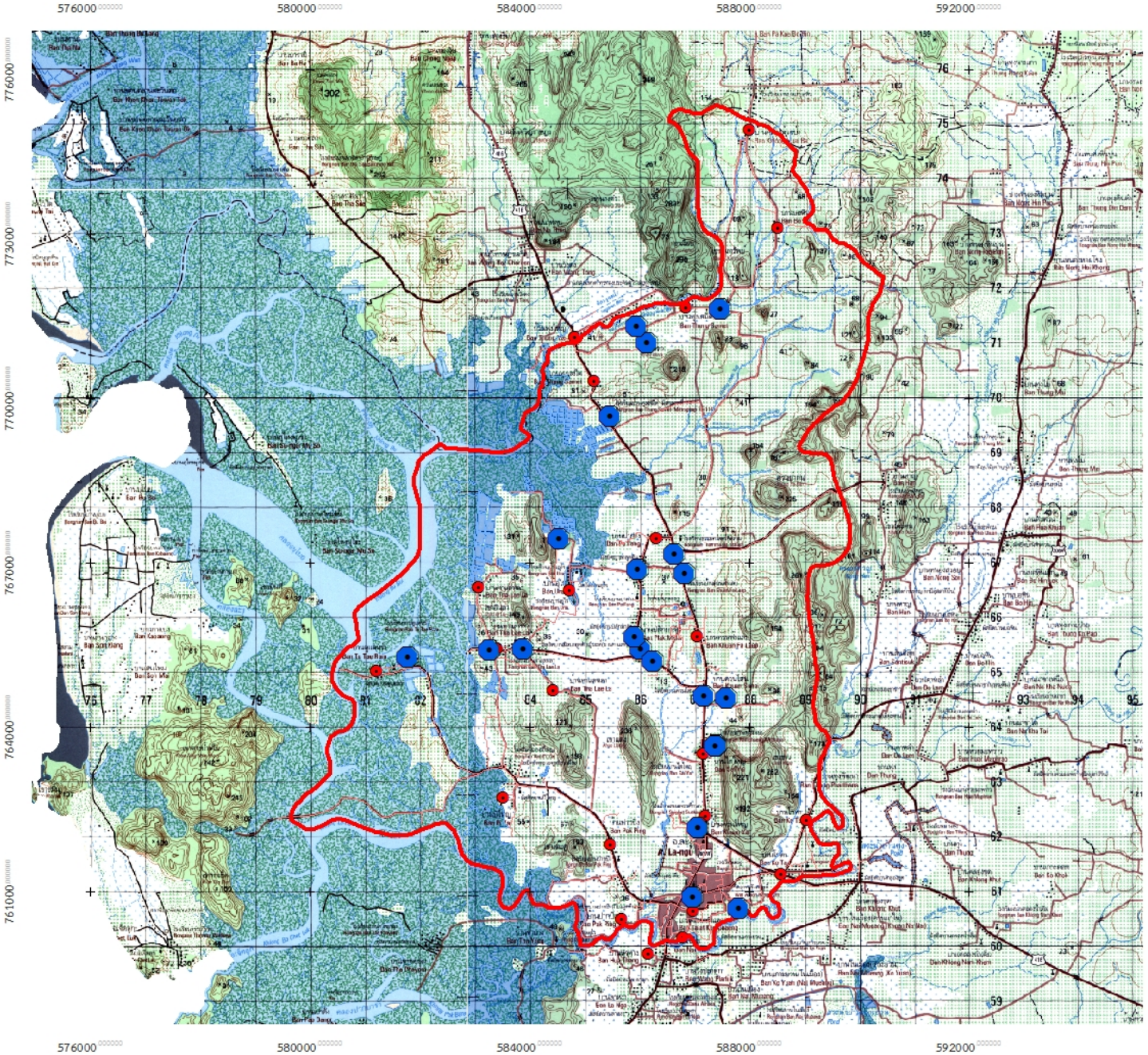

ภาพที่ 3-4 ที่ตั้งบ่อบาดาลตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล

สัญลักษณ์และคำอธิบาย

- บ้านและสถานที่
- ถนน
- ทางน้ำ
- ตำบลกำแพง
- บ่อบาดาล

N
W
E
S

0 1.75 3.5 7 Kilometers

สถานีพัฒนาที่ดินสตูล
สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 12

3.2.3) คุณภาพน้ำใต้ดิน พิจารณาจากอัตราการให้น้ำ (yield) และปริมาณของแข็งที่ละลายเจือปนอยู่ในน้ำซึ่งมองไม่เห็นด้วยตาเปล่า (Tds) เพื่อหาเนื้อที่ที่ควรส่งเสริมให้มีการจัดการน้ำและการพัฒนาน้ำใต้ดินให้เป็นพื้นที่ที่เหมาะสมต่อการทำการเกษตรและการอุปโภคบริโภค ได้ดำเนินการสำรวจและตรวจพบว่ามีพื้นที่ที่มีอัตราการให้น้ำในช่วง <5 ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง มีเนื้อที่มากที่สุด จำนวน 21,740 ไร่ หรือร้อยละ 38.80 ของเนื้อที่ตำบล และพบว่าพื้นที่ดังกล่าวมีปริมาณของแข็งที่ละลายเจือปนอยู่ในน้ำซึ่งมองไม่เห็นด้วยตาเปล่า <500 มิลลิกรัมต่อลิตร เนื้อที่ 43,040 ไร่ หรือร้อยละ 76.95 ของเนื้อที่ตำบล ซึ่งสามารถนำน้ำมาใช้เพื่อการเกษตรมากกว่าการใช้เพื่ออุปโภค หากนำมาบริโภคต้องผ่านการตรวจสอบอย่างละเอียดตามประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์และมาตรการสำหรับการป้องกันด้านสาธารณสุขและการป้องกันในเรื่องสิ่งแวดล้อมเป็นพิษ พ.ศ. 2551 (ราชกิจจานุเบกษา, 2551) รายละเอียดดังตารางที่ 3-3 และภาพที่ 3-5

ตารางที่ 3-3 คุณภาพและอัตราการให้น้ำของหินอุ้มน้ำตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล

อัตราการให้น้ำ	ปริมาณของแข็งที่ละลายเจือปนอยู่ในน้ำ	ไร่	ร้อยละ
(ลบ.ม./ซม.)	(Tds)		
Yield <5, Tds <500	<500	21,740	38.87
Yield 5-10, Tds <500	<500	14,796	26.45
Yield 5-10, Tds 500-1,500	500-1,500	5,715	10.22
Yield 5-10, Tds >1,500	1,500	3,854	6.89
Yield 10-20, Tds <500	<500	6,504	11.63
Yield 10-20, Tds 500-1,500	500-1,500	471	0.84
W	แหล่งน้ำ	2,885	5.10
รวม		**55,935**	**100.00**

หมายเหตุ : Yield คือ อัตราการให้น้ำ มีหน่วยเป็นลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง

: Tds (Total dissolved solid) คือ ปริมาณของแข็งที่ละลายเจือปนอยู่ในน้ำซึ่งมองไม่เห็นด้วยตาเปล่า มีหน่วยเป็นมิลลิกรัมต่อลิตร

ที่มา : กรมทรัพยากรน้ำบาดาล (2558)

แผนที่อุทกธรณีวิทยาตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล

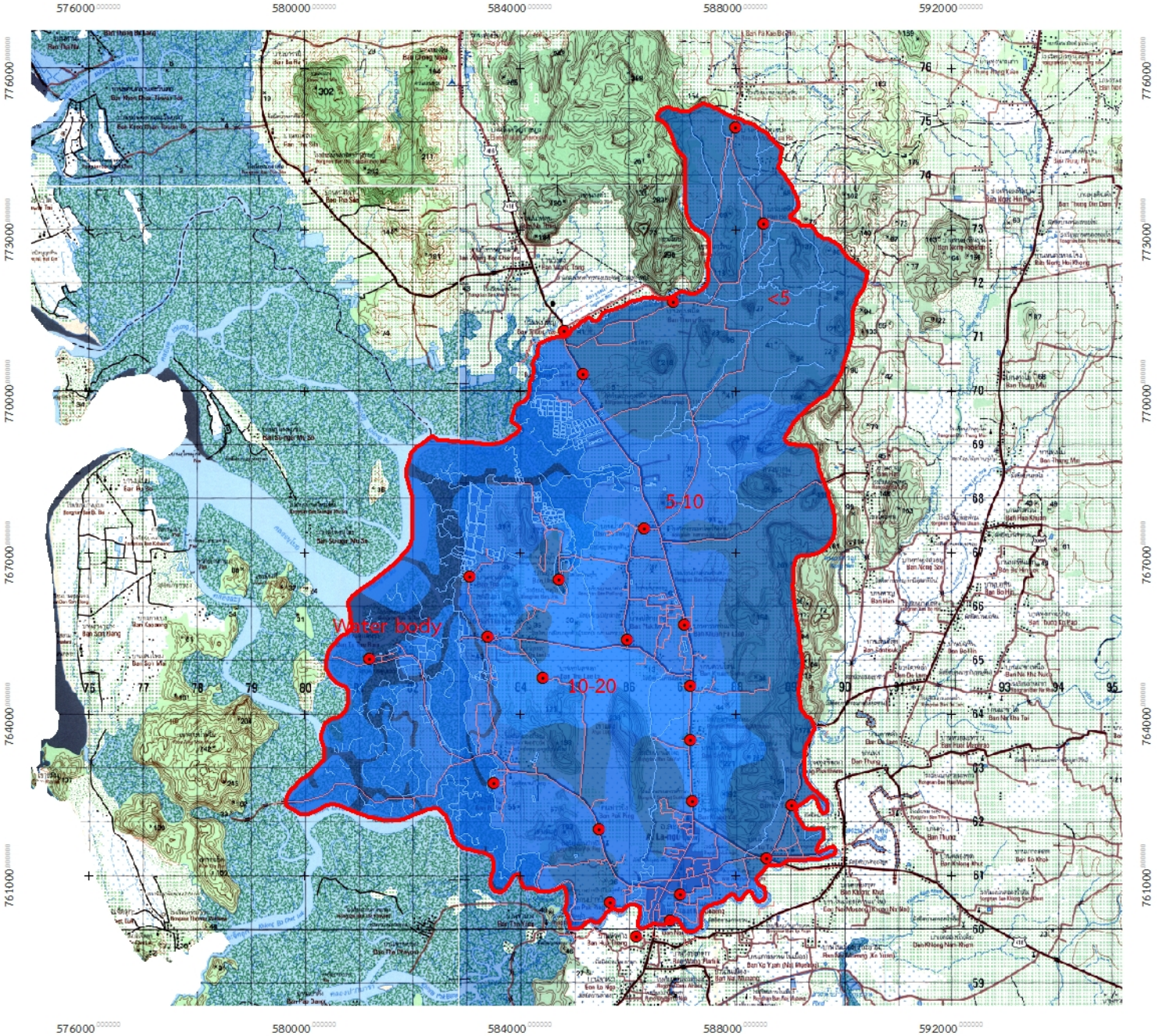

สัญลักษณ์และคำอธิบาย

- บ้านและสถานที่
- ถนน
- ทางน้ำ
- ตำบลกำแพง
- อัตราการให้น้ำ 10-20 ลบ.ม.
- อัตราการให้น้ำ 5-10 ลบ.ม.
- อัตราการให้น้ำ <5 ลบ.ม.
- น้ำ

N
W
E
S
0
1.75
3.5
7 Kilometers

สถานีพัฒนาที่ดินสตูล
สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 12

ภาพที่ 3-5 อุทกธรณีวิทยาแสดงศักยภาพน้ำบาดาล และชนิดชั้นหินให้น้ำตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล

3.3 ทรัพยากรดิน

3.3.1 สถานภาพทรัพยากรดิน

ทรัพยากรดินในพื้นที่ตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล รายละเอียดดังตารางที่ 3-4 ตารางที่ 3-5 ภาพที่ 3-6 และภาพที่ 3-7 ประกอบด้วย

1) ชุดดินสายบุรี (Bu) สภาพพื้นที่เป็นที่ราบเรียบ มีการระบายน้ำเลว คือ

- หน่วยแผนที่ดิน Bu-silA : ชุดดินสายบุรี มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายแป้ง ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 81 ไร่ หรือร้อยละ 0.14 ของพื้นที่ตำบล

2) ชุดดินห้วยยอด (Ho) สภาพพื้นที่เป็นเนินเขา มีการระบายน้ำดี คือ

- หน่วยแผนที่ดิน Ho-gclE : ชุดดินห้วยยอด มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนกรวดมาก ความลาดชัน 20-25 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 56 ไร่ หรือร้อยละ 0.10 ของพื้นที่ตำบล

3) ชุดดินห้วยยอด และคลองเต็ง (Ho-Klt) สภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนชันถึงเนินเขา มีการระบายน้ำดี คือ

- หน่วยแผนที่ดิน Ho-Klt-gclD : ชุดดินห้วยยอด และคลองเต็ง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนกรวดมาก ความลาดชัน 12-20 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 980 ไร่ หรือร้อยละ 1.75 ของพื้นที่ตำบล
- หน่วยแผนที่ดิน Ho-Klt-gclE : ชุดดินห้วยยอด และคลองเต็ง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนกรวดมาก ความลาดชัน 20-35 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 508 ไร่ หรือร้อยละ 0.91 ของพื้นที่ตำบล

4) ชุดดินเขาขาด (Kkt) สภาพพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบถึงลูกคลื่นลอนลาด มีการระบายน้ำดี คือ

- หน่วยแผนที่ดิน Kkt-clA : ชุดดินเขาขาด มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 166 ไร่ หรือร้อยละ 0.30 ของพื้นที่ตำบล
- หน่วยแผนที่ดิน Kkt-clB : ชุดดินเขาขาด มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 5,353 ไร่ หรือร้อยละ 9.57 ของพื้นที่ตำบล
- หน่วยแผนที่ดิน Kkt-clC : ชุดดินเขาขาด มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 2,254 ไร่ หรือร้อยละ 4.03 ของพื้นที่ตำบล

5) ชุดดินคลองเต็ง (Klt) สภาพพื้นที่ลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อยถึงลูกคลื่นลอนชัน มีการระบายน้ำดี คือ

- หน่วยแผนที่ดิน Klt-clB : ชุดดินคลองเต็ง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 594 ไร่ หรือร้อยละ 1.06 ของพื้นที่ตำบล
- หน่วยแผนที่ดิน Klt-clC : ชุดดินคลองเต็ง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 1,480 ไร่ หรือร้อยละ 2.65 ของพื้นที่ตำบล
- หน่วยแผนที่ดิน Klt-clD : ชุดดินคลองเต็ง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 12-20 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 894 ไร่ หรือร้อยละ 1.60 ของพื้นที่ตำบล

6) ชุดดินคลองเต็ง และนาทอน (Klt-Ntn) สภาพพื้นที่ลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อย มีการระบายน้ำดี คือ

- หน่วยแผนที่ดิน Klt-Ntn-clB : ชุดดินคลองเต็ง และนาทอนมีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 44 ไร่ หรือร้อยละ 0.08 ของพื้นที่ตำบล

7) ชุดดินคลองขุด (Kut) สภาพพื้นที่ราบเรียบ มีการระบายน้ำเลว คือ

- หน่วยแผนที่ดิน Kut-sicIA : ชุดดินคลองขุด มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนทรายแป้ง ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 2,384 ไร่ หรือร้อยละ 4.26 ของพื้นที่ตำบล

8) ชุดดินละงู (Lgu) สภาพพื้นที่ราบเรียบ มีการระบายน้ำเลว คือ

- หน่วยแผนที่ดิน Lgu-sicIA : ชุดดินละงูมีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนทรายแป้ง ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 3,656 ไร่ หรือร้อยละ 6.54 ของพื้นที่ตำบล

9) ดินคล้ายชุดดินลำภูราที่พบจุดประสีเทา และมีความเป็นด่างสูง (Ll-hb, gm) สภาพพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ มีการระบายน้ำเลว คือ

- หน่วยแผนที่ดิน Ll-hb, gm-sicIA : ดินคล้ายชุดดินลำภูราที่พบจุดประสีเทา และมีความเป็นด่างสูง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนทรายแป้ง ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 2,334 ไร่ หรือร้อยละ 4.17 ของพื้นที่ตำบล

10) ดินคล้ายชุดดินลำภูราที่พบศิลาแลงอ่อน และมีการระบายน้ำดีปานกลาง (Ll-mw, pic) สภาพพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ มีการระบายน้ำดีปานกลาง คือ

- หน่วยแผนที่ดิน Ll-mw, pic-sicIA : ดินคล้ายชุดดินลำภูราที่พบศิลาแลงอ่อน และมีการระบายน้ำดีปานกลาง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนทรายแป้ง ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 204 ไร่ หรือร้อยละ 0.36 ของพื้นที่ตำบล

11) ชุดดินนาทอน (Ntn) สภาพพื้นที่ลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อยถึงลูกคลื่นลอนลาด มีการระบายน้ำดี คือ

- หน่วยแผนที่ดิน Ntn-clB : ชุดดินนาทอนมีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 983 ไร่ หรือร้อยละ 1.76 ของพื้นที่ตำบล

- หน่วยแผนที่ดิน Ntn-clC : ชุดดินนาทอนมีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 1,521 ไร่ หรือร้อยละ 2.71 ของพื้นที่ตำบล

12) ชุดดินปากจั่น (Pac) สภาพพื้นที่ลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อย มีการระบายน้ำดี คือ

- หน่วยแผนที่ดิน Pac-clB : ชุดดินปากจั่นมีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 2,054 ไร่ หรือร้อยละ 3.67 ของพื้นที่ตำบล

13) ชุดดินรือเสาะ (Ro) สภาพพื้นที่ราบเรียบ มีการระบายน้ำเลว คือ

- หน่วยแผนที่ดิน Ro-silA : ชุดดินรือเสาะมีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายแป้ง ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 719 ไร่ หรือร้อยละ 1.29 ของพื้นที่ตำบล

14) ชุดดินตะกั่วทุ่ง (Tkt) สภาพพื้นที่ราบเรียบ มีการระบายน้ำเลว คือ

- หน่วยแผนที่ดิน Tkt-silA : ชุดดินตะกั่วทุ่งมีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายแป้ง ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 9,478 ไร่ หรือร้อยละ 16.94 ของพื้นที่ตำบล

15) ชุดดินทุ่งค่าย (Tuk) สภาพพื้นที่ราบเรียบ มีการระบายน้ำเลว คือ

- หน่วยแผนที่ดิน Tuk-sicIA : ชุดดินทุ่งค่ายมีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนทรายแป้ง ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 3,776 ไร่ หรือร้อยละ 6.75 ของพื้นที่ตำบล

16) ชุดดินวังตง (Wat) สภาพพื้นที่ราบเรียบ มีการระบายน้ำเลว คือ

- หน่วยแผนที่ดิน Wat-clA : ชุดดินวังตงมีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 871 ไร่ หรือร้อยละ 1.56 ของพื้นที่ตำบล

- หน่วยแผนที่ดิน Wat-siclA : ชุดดินวังตงมีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนทรายแป้ง ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 3,852 ไร่ หรือร้อยละ 6.89 ของพื้นที่ตำบล

17) พื้นที่เบ็ดเตล็ด (Miscellaneous areas) ประกอบด้วย 2 หน่วยแผนที่ดิน คือ

- หน่วยแผนที่ดิน SC: พื้นที่ลาดชันเชิงซ้อน มีเนื้อที่ 9,622 ไร่ หรือร้อยละ 17.20 ของพื้นที่ตำบล

- หน่วยแผนที่ดิน W: พื้นที่น้ำ มีเนื้อที่ 2,071 ไร่ หรือร้อยละ 3.70 ของพื้นที่ตำบล

ตารางที่ 3-4 หน่วยแผนที่ดินตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล

หน่วยแผนที่	คำอธิบาย	ไร่	ร้อยละ
Bu-silA	ชุดดินสายบุรี มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายแป้ง ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์	81	0.14
Ho-gclE	ชุดดินห้วยยอด มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนกรวดมาก ความลาดชัน 20-35 เปอร์เซ็นต์	56	0.10
Ho-Klt-gclD	ชุดดินห้วยยอด และคลองเต็ง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนกรวดมาก ความลาดชัน 12-20 เปอร์เซ็นต์	980	1.75
Ho-Klt-gclE	ชุดดินห้วยยอด และคลองเต็ง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนกรวดมาก ความลาดชัน 20-35 เปอร์เซ็นต์	508	0.91
Kkt-clA	ชุดดินเขาขาด มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์	166	0.30
Kkt-clB	ชุดดินเขาขาด มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์	5,353	9.57
Kkt-clC	ชุดดินเขาขาด มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์	2,254	4.03
Klt-clB	ชุดดินคลองเต็ง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์	594	1.06
Klt-clC	ชุดดินคลองเต็ง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์	1,480	2.65
Klt-clD	ชุดดินคลองเต็ง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 12-20 เปอร์เซ็นต์	894	1.60
Klt-Ntn-clB	ชุดดินคลองเต็ง และนาทอน มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์	44	0.08
Kut-siclA	ชุดดินคลองขุด มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนทรายแป้ง ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์	2,384	4.26
Lgu-siclA	ชุดดินละงู มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนทรายแป้ง ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์	3,656	6.54
Ll-hb, gm-siclA	ดินคล้ายชุดดินลำภูราที่พบจุดประสีเทา และมีความเป็นด่างสูง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนทรายแป้ง ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์	2,334	4.17
Ll-mw, pic-siclA	ดินคล้ายชุดดินลำภูราที่พบศิลาแลงอ่อน และมีการระบายน้ำดีปานกลาง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนทรายแป้ง ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์	204	0.36

ตารางที่ 3-4 หน่วยแผนที่ดินตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล

หน่วยแผนที่	คำอธิบาย	ไร่	ร้อยละ
Ntn-clB	ชุดดินนาทอน มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์	983	1.76
Ntn-clC	ชุดดินนาทอน มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์	1,521	2.72
Pac-clB	ชุดดินปากจั่น มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์	2,054	3.67
Ro-silA	ชุดดินเรือเสาะ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายแป้ง ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์	719	1.29
Tkt-silA	ชุดดินตะกั่วทุ่ง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนทรายแป้ง ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์	9,478	16.94
Tuk-siclA	ชุดดินทุ่งค่าย มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนทรายแป้ง ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์	3,776	6.75
Wat-clA	ชุดดินวังตง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์	871	1.56
Wat-siclA	ชุดดินวังตง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนทรายแป้ง ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์	3,852	6.89
SC	พื้นที่ลาดชันเชิงซ้อน	9,622	17.20
W	แหล่งน้ำ	2,071	3.70
รวม		**55,935**	**100.00**

ที่มา: กองสำรวจดินและวิจัยทรัพยากรดิน กรมพัฒนาที่ดิน, (2562)

ตารางที่ 3-5 สมบัติดินตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล

หน่วยแผนที่	Text	Drainage	CEC	OM	P_2O_5	K_2O	pH	Depth	Slope	ไร่	ร้อยละ
Bu-silA	sil	spd	<10	1.54	0.75	23.48	4.5-6.0	>150	0-2	81	0.14
Ho-gclE	gcl	wd	<10	1.53	0.65	29.20	4.5-5.0	0-50	20-35	56	0.10
Ho-Klt-gclD	gcl	wd	<10	1.74	0.74	18.83	4.5-5.0	0-50	12-20	980	1.75
Ho-Klt-gclE	gcl	wd	<10	1.67	0.84	18.76	4.5-5.0	0-50	20-35	508	0.91
Kkt-clA	cl	mw-wd	<10	1.85	1.04	22.32	5.0-6.0	0-50	0-2	166	0.30
Kkt-clB	cl	mw-wd	<10	1.52	1.13	15.47	5.0-6.0	0-50	2-5	5,353	9.57
Kkt-clC	cl	mw-wd	<10	1.70	0.74	17.42	5.0-6.0	0-50	5-12	2,254	4.03
Klt-clB	cl	wd	<10	1.62	3.14	17.84	4.5-5.0	0-50	2-5	594	1.06
Klt-clC	cl	wd	<10	2.03	0.98	25.58	4.5-5.0	0-50	5-12	1,480	2.65
Klt-clD	cl	wd	<10	1.54	1.56	22.78	4.5-5.0	0-50	12-20	894	1.60
Klt-Ntn-clB	cl	wd	<10	2.04	0.99	26.46	5.0-5.5	0-50	2-5	44	0.08
Kut-siclA	sicl	pd	<10	1.63	0.91	23.72	4.5-5.0	>150	0-2	2,384	4.26
Lgu-siclA	sicl	pd	<10	1.86	0.67	31.63	5.5-6.5	>150	0-2	3,656	6.54
Ll-hb, gm-siclA	sicl	mw-spd	10-20	1.84	0.58	29.91	5.0-6.5	>150	0-2	2,334	4.17
Ll-mw, pic-siclA	sicl	mw-spd	10-20	1.88	0.84	20.11	5.0-6.5	>150	0-2	204	0.36
Ntn-clB	sicl	mw	10-20	1.84	0.58	31.27	5.0-6.5	>150	0-2	983	1.76
Ntn-clC	cl	wd	<10	2.06	1.06	28.79	5.0-5.5	50-100	2-5	1,521	2.72
Pac-clB	cl	wd	<10	1.55	1.25	22.92	5.0-5.5	50-100	5-12	2,054	3.67
Ro-silA	cl	wd	<10	1.55	0.66	25.45	6.0-7.0	>150	2-5	719	1.29
Tkt-silA	sil	wd	<10	1.59	1.22	29.50	4.5-6.0	>150	0-2	9,478	16.94
Tuk-siclA	sil	wd	>20	1.45	1.38	26.92	6.0-8.0	>150	0-2	3,776	6.75
Wat-clA	sicl	pd	<10	1.91	0.88	23.32	6.0-7.0	0-50	0-2	871	1.56
Wat-siclA	cl	spd	<10	2.04	0.99	26.66	5.5-6.5	>150	0-2	3,852	6.89
SC	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9,622	17.20
W	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2,071	3.70
รวม										**55,935**	**100.00**

หมายเหตุ: เนื้อที่คำนวณด้วยโปรแกรมระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์
ที่มา: ดัดแปลงจากกองสำรวจดินและวิจัยทรัพยากรดิน กรมพัฒนาที่ดิน (2562)

คำอธิบายสมบัติดินตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล

$Text_{top}$ เนื้อดินบน

sl	ดินร่วนปนทราย (sandy loam)
sil	ดินร่วนปนทรายแป้ง (silt loam)
sicl	ดินร่วนเหนียวปนทรายแป้ง (silty clay loam)
cl	ดินร่วนเหนียว (clay loam)
gsl	ดินร่วนปนทรายปนเศษหิน (gravelly sandy loam)
gcl	ดินร่วนเหนียวปนเศษหิน (gravelly clay loam)

Drainage การระบาย (ชั้นการระบายน้ำ)

swp	ระบายน้ำค่อนข้างเลว (somewhat poorly drained)
mw	ระบายน้ำดีปานกลาง (moderately well drained)
wd	ระบายน้ำดี (well drained)

BS_{top} ความอิ่มตัวเบสหรืออัตราร้อยละความอิ่มตัวเบส (base saturation หรือ base saturation percentage) ของดินบน (เปอร์เซ็นต์)

l	(low) น้อยกว่า 35
m	(medium) น้อยกว่า 35-75

CEC_{top} ความจุแลกเปลี่ยนแคตไอออนของดินบน (cmol/kg soil)

l	(low) 3-10
m	(medium) 10-16

OM อินทรียวัตถุหรือ organic matter (เปอร์เซ็นต์)

l	(low) น้อยกว่า 1.0
m	(medium) 1.0-2.5
h	(high) มากกว่า 2.5

P_2O_5 อินทรียวัตถุหรือ organic matter (เปอร์เซ็นต์)

l	(low) น้อยกว่า 1.0
m	(medium) 1.0-2.5
h	(high) มากกว่า 2.5

Depth ความลึกของดิน (เซนติเมตร)

ตื้นมาก	(very shallow) 0-25
ตื้น	(shallow) 25-50
ลึกปานกลาง	(moderately deep) 50-100
ลึกมาก	(very deep) มากกว่า 150

Slope ความลาดชันของพื้นที่ (เปอร์เซ็นต์)

A	0-2	พื้นที่ราบเรียบถึงค่อนข้างราบเรียบ
B	2-5	พื้นที่ลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อย สภาพพื้นที่ลาดชันน้อยมาก
C	5-12	พื้นที่ลูกคลื่นลอนลาด สภาพพื้นที่ลาดชันเล็กน้อย
D	12-20	พื้นที่ลูกคลื่นลอนชัน สภาพพื้นที่ลาดชันปานกลาง
E	20-35	พื้นที่เนินเขา สภาพพื้นที่สูง

แผนที่ทรัพยากรดินตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล

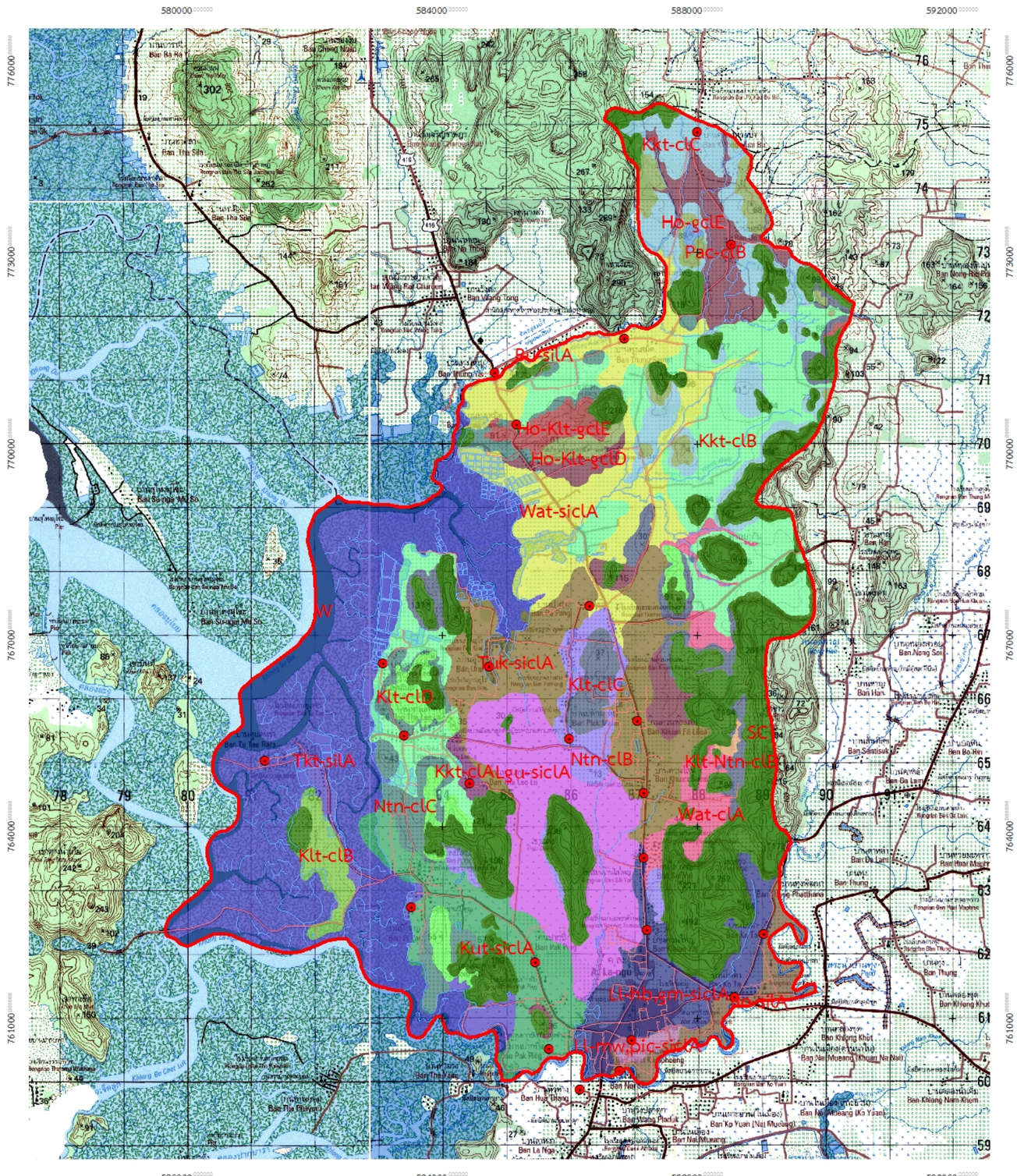

ภาพที่ 3-7 ทรัพยากรดินตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล

สัญลักษณ์และคำอธิบาย

- บ้านและสถานที่
- ตำบลกำแพง
- ถนน
- ทางน้ำ

หน่วยแผนที่	ประเภทดิน	หน่วยแผนที่	ประเภทดิน
	Bu-silA		Ll-hb,gm-siclA
	Ho-Klt-gclD		Ll-mw,pic-siclA
	Ho-Klt-gclE		Ntn-clB
	Ho-gclE		Ntn-clC
	Kkt-clA		Pac-clB
	Kkt-clB		Ro-silA
	Kkt-clC		Tkt-silA
	Klt-Ntn-clB		Tuk-siclA
	Klt-clB		Wat-clA
	Klt-clC		Wat-siclA
	Klt-clD		W
	Kut-siclA		SC
	Lgu-siclA		

N W E S

0 1.5 3 6 Kilometers

สถานีพัฒนาที่ดินสตูล
สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 12

ภาพที่ 3-7 ทรัพยากรดินตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล

3.3.2 การชะล้างพังทลายของดิน

จากการประเมินการชะล้างพังทลายของดินโดยใช้สมการการสูญเสียดินสากล (Universal Soil Loss Equation; USLE) ตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล มีการชะล้างพังทลายของดิน ดังรายละเอียดในตารางที่ 3-6 และภาพที่ 3-8

ภาพที่ 3-6 การชะล้างพังทลายของดินตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล

หน่วยแผนที่	การสูญเสียดิน (ตัน/ ไร่/ ปี)	ไร่	ร้อยละ
น้อยมาก	0-2	36,991	66.13
น้อย	2-5	12,283	21.96
ปานกลาง	5-15	4,011	7.17
รุนแรง	15-20	236	0.42
รุนแรงมาก	> 20	2,414	4.2
รวม		**55,935**	**100.00**

ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน (2543)

แผนที่การชะล้างพังทลายของดินตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล

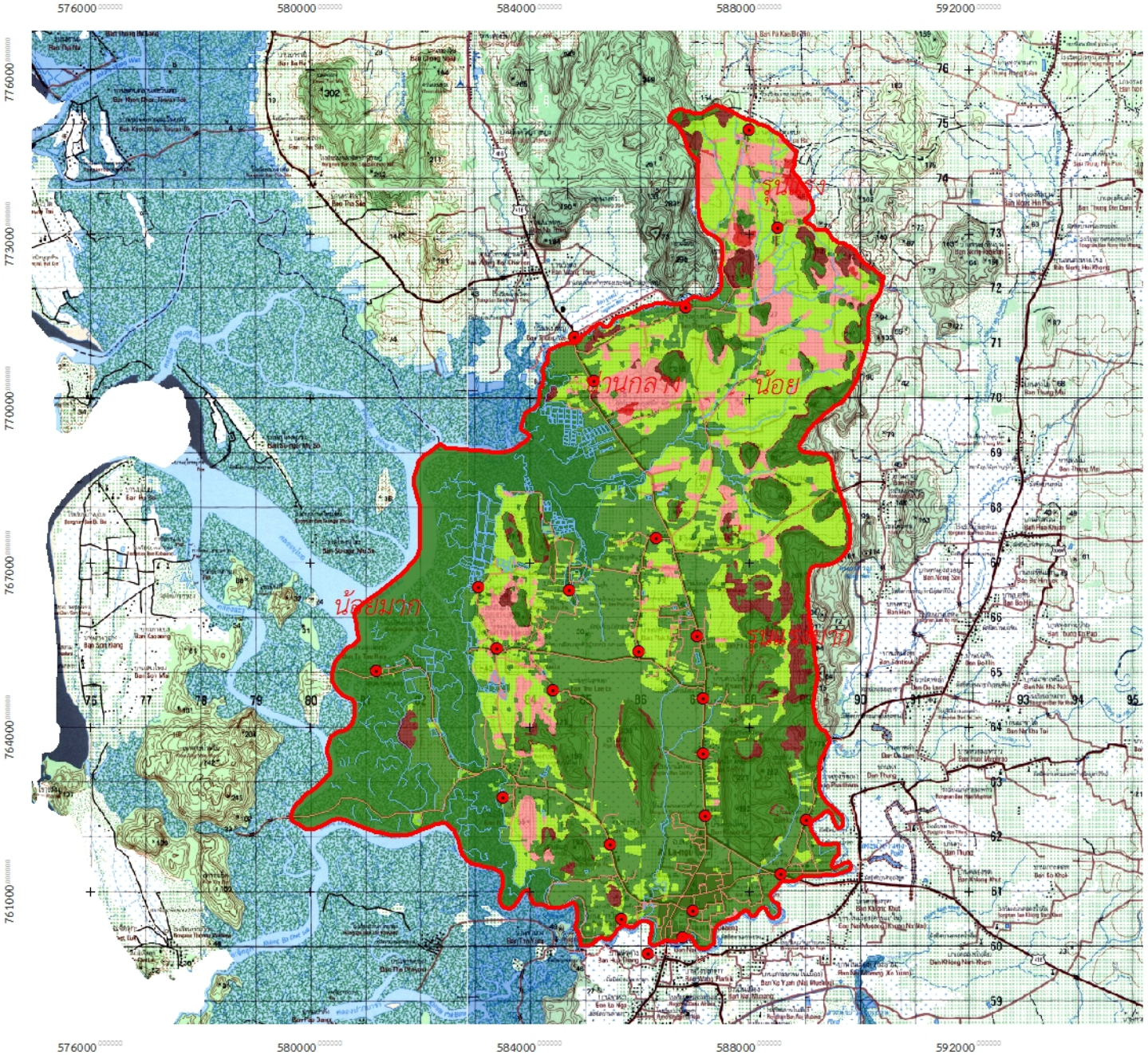

สัญลักษณ์และคำอธิบาย

- บ้านและสถานที่
- ถนน
- ทางน้ำ
- ตำบลกำแพง

หน่วยแผนที่	ระดับการชะล้าง (ตัน/ ไร่/ ปี)
	น้อยมาก (0-2)
	น้อย (2-5)
	ปานกลาง (5-15)
	รุนแรง (15-20)
	รุนแรงมาก (>20)

N
W
E
S
0
1.75
3.5
7 Kilometers

สถานีพัฒนาที่ดินสตูล
สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 12

ภาพที่ 3-8 การชะล้างพังทลายของดินตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล

บทที่ 4
กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน

4.1. หลักการ

กระบวนการมีส่วนร่วมเป็นความเชื่อมโยงระหว่างปัจจัยหลัก 3 ประการ คือ

1) พื้นที่ (Area)

2) หน้าที่ขององค์กร หรือภารกิจ (Function)

3) ความร่วมมือ (Participation)

การจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนจึงมีสาระสำคัญที่จำเป็นในการจัดทำโครงการ เช่น

1) สภาพปัญหาของชุมชนหรือเกษตรกร

2) ความต้องการของชุมชน

3) โครงการที่จะแก้ไขปัญหาที่เป็นไปตามความต้องการของประชาชน

4) พื้นที่ที่จะดำเนินโครงการ

ทั้งนี้ ผู้ที่จำเป็นต้องเข้าร่วมกระบวนการ คือ เกษตรกรในพื้นที่ตำบล ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ใหญ่บ้าน และกำนัน รวมทั้งเจ้าหน้าที่ของรัฐ ในกรณีของแผนการใช้ที่ดินตำบลนั้น การจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนจะมีสาระสำคัญของชุมชนในภาพรวม และเกษตรกรแต่ละราย เช่น

1) ปัญหาทรัพยากรดิน

2) ปัญหาการประกอบอาชีพ

3) ความต้องการของชุมชนหรือเกษตรกรแต่ละราย

4) แผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีอยู่ในปัจจุบัน

จากสาระสำคัญใน 4 ประการ ดังกล่าว แผนการใช้ที่ดินตำบลจะต้องจัดทำขึ้นโดยมี “กิจกรรมตอบสนองต่อความต้องการของชุมชน หรือเกษตรกรแต่ละราย รวมทั้งตอบสนองต่อแผนงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” ตรงตามอำนาจหน้าที่ของกรมพัฒนาที่ดิน และโดยความร่วมมือของส่วนราชการต่างๆ

4.2 การวิเคราะห์ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA)

การวิเคราะห์ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA) เมื่อวันที่ 1 มีนาคม 2564 มีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

4.2.1 ปัญหาหลักของตำบลกำแพง คือ

1) น้ำใช้ทางการเกษตรไม่เพียงพอ

2) น้ำใช้เพื่ออุปโภคบริโภคไม่มีคุณภาพ

3) ความอุดมสมบูรณ์ของดิน

4) เส้นทางการขนส่งสัญจร

4.2.2 ความต้องการของชุมชน เกษตรกร และตำบลกำแพง มีความต้องการ 4 ประการ คือ แก้ไขปัญหาน้ำใช้ทางการเกษตร น้ำใช้เพื่ออุปโภคบริโภคไม่มีคุณภาพ ความอุดมสมบูรณ์ของดิน และเส้นทางการขนส่งสัญจร สำหรับความต้องการในการแก้ไขปัญหาเหล่านี้ ประกอบด้วย

1) ปัญหาน้ำใช้ทางการเกษตร จุดอ่อนของพื้นที่คือขาดระบบการจัดสรรน้ำเพื่อการเกษตรและแหล่งน้ำเก็บน้ำ ส่งน้ำ กระจายน้ำไม่มีคุณภาพ ประกอบกับบทบาทขององค์กรผู้ใช้น้ำไม่เข้มแข็ง ส่วนหนึ่งมาจากความต้องการใช้น้ำทางการเกษตรที่ไม่มีขอบเขตที่ชัดเจน และลักษณะของดินบางประเภทเป็นดินที่พบชั้นหิน หรือก้อนกรวดและเศษหิน มีข้อจำกัดด้านการเก็บกักน้ำ ประกอบกับการขุดแหล่งน้ำในทุกประเภทต้องเพิ่มระดับความลึกมากกว่าปกติ

กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่จะแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตรที่ได้ดำเนินการในพื้นที่ตำบลกำแพง คือ บ่อน้ำในไร่นา ขนาด 1,260 ลูกบาศก์เมตร การก่อสร้างบ่อน้ำในไร่นาเป็นการเสริมในช่วงที่ขาดแคลนเท่านั้น จากการตรวจสอบบ่อน้ำในไร่นาที่มีอยู่ในปัจจุบัน มีจำนวน 29 บ่อ (ตารางที่ 4-1 และรูปที่ 4-1) กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่จะลงในเขตการใช้ที่ดิน จะมีทั้งพื้นที่ไม้ยืนต้น พื้นที่ปลูกไม้ผล และพืชผักหมุนเวียน อาจจะเป็นบ่อน้ำในไร่นาเพิ่มเติม หรือขุดลอกแหล่งน้ำธรรมชาติที่มีอยู่ในพื้นที่ ส่วนการร้องขอของเกษตรกรให้นำน้ำใต้ดินมาใช้นั้น กรมพัฒนาที่ดินจะประสานกับส่วนราชการที่รับผิดชอบโดยตรง คือ กรมทรัพยากรน้ำบาดาล การที่พื้นที่การเกษตรขาดความชื้นในดินเร็วกว่าปกติหลังฝนทิ้งช่วงนั้น สาเหตุที่สำคัญ คือ ขาดอินทรียวัตถุในดินที่จะช่วยอุ้มน้ำไว้เพื่อการเติบโตของพืช ขาดการปลูกพืชคลุมดิน ขาดระบบการจัดสรรน้ำรวมถึงการซ่อมบำรุงแหล่งน้ำ

ข้อเสนอจากชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีการดำเนินการ ดังนี้

1.1) การก่อสร้างแหล่งน้ำ

1.1.1) ก่อสร้างเหมืองไส้ไก่เพื่อการเกษตร พื้นที่หมู่ 1, 2, 5, 6, 7

1.1.2) ก่อสร้างแท็งก์ประปาเพื่อการเกษตร พื้นที่หมู่ 2, 6

1.1.3) ก่อสร้างแหล่งน้ำเพื่อเลี้ยงสัตว์ พื้นที่หมู่ 3

1.1.4) ต่อท่อส่งน้ำใช้ทางการเกษตร พื้นที่หมู่ 5

1.1.5) ระบบส่งน้ำด้วยโซลาเซลล์ทดแทนพลังงานไฟฟ้าเพื่อการเกษตร พื้นที่หมู่ 6

1.1.6) ก่อสร้างฝายชะลอน้ำเพื่อการเกษตร จำนวน 2 ฝาย พื้นที่หมู่ 7

1.1.7) ก่อสร้างฝายชะลอน้ำเพื่อการเกษตร จำนวน 1 ฝาย พื้นที่หมู่ 8

1.1.8) ก่อสร้างระบบส่ง และกระจายน้ำเพื่อการเกษตร พื้นที่หมู่ 9

1.2) การซ่อมบำรุงแหล่งน้ำเดิม

1.2.1) ซ่อมบำรุงประตูเปิดปิดน้ำเพื่อการเกษตร พื้นที่หมู่ 1, 3, 4 และ 6

1.2.2) ขุดลอกคลองเพื่อการเกษตร พื้นที่หมู่ 1, 2, 8

1.2.3) พัฒนาระบบชลประทานเพื่อส่งน้ำใช้ทางการเกษตร พื้นที่หมู่ 6

1.2.4) ผันน้ำใช้เข้าสู่พื้นที่เกษตร พื้นที่หมู่ 7

การดำเนินการพัฒนาแหล่งน้ำดังกล่าวนี้จะมีรายละเอียดในบทที่ 7 หัวข้อ 7.5

2) ปัญหาน้ำใช้เพื่ออุปโภคบริโภค จุดอ่อนของพื้นที่คือขาดระบบการป้องกันน้ำหนุนจากป่าชายเลนทำให้น้ำใช้ระดับครัวเรือนไม่มีคุณภาพ บางช่วงเวลาหากมีน้ำทะเลหนุนขึ้นโดยน้ำจืดจากหมู่ที่ 7 มีปริมาณไม่เพียงพอหรือแห้งลง ส่วนหนึ่งมาจากความต้องการใช้น้ำทางภาคอุตสาหกรรมที่เป็นต้นน้ำของตำบลกำแพง ถูกจัดสรรเพื่อภาคพานิชทำให้น้ำที่ส่งต่อเข้าสู่พื้นที่หมู่ที่ 3, 4, 6, 1, 2 และ 5 มีน้อย พื้นที่หมู่ที่ 10 จึงได้รับผลกระทบ

ข้อเสนอจากชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีการดำเนินการ ดังนี้

2.1) การก่อสร้างแหล่งน้ำ

2.1.1) ก่อสร้างฝายกันน้ำเค็มเพื่ออุปโภคและบริโภค จำนวน 2 ฝาย พื้นที่หมู่ 10

3) ความอุดมสมบูรณ์ของดิน เมื่อพิจารณาจากข้อมูลดิน พบว่า ทั้งพื้นที่ตำบลมีพื้นที่ที่ควรตอบสนองความต้องการด้านการขอรับวัสดุปูนเพียงร้อยละ 17 ซึ่งควรปรับสภาพให้เป็นกลางนอกนั้นปฏิกิริยาดินมีความเหมาะสมอยู่แล้วต่อการจัดการดินด้านอื่นๆ

3.1) การปรับปรุงดิน ส่วนหนึ่งมีการร้องขอการให้มีการจ่ายวัสดุปูน พื้นที่หมู่ 1, 2, 5, 8, 9 ทั้งนี้การพิจารณาจ่ายวัสดุปรับปรุงคุณภาพดินให้ระมัดระวัง และจำกัดการจ่ายปริมาณเนื่องจากบางหมู่เป็นดินที่มีปฏิกิริยาดินสูงอยู่แล้ว เช่น พื้นที่หมู่ที่ 1 และ 2 เป็นต้น

3.2) การลดการใช้สารปรับปรุงดินทางเคมี ส่วนหนึ่งมีการร้องขอการให้มีการส่งเสริมการใช้สารอินทรีย์การเกษตร พื้นที่หมู่ 1, 4

4) เส้นทางการขนส่งสัญจร เป็นสิ่งจำเป็นต้องจัดทำเพื่อให้การเข้าถึงพื้นที่เกษตร การขนส่งปัจจัยการผลิต รวมถึงประโยชน์ด้านอื่นที่ตามมา พื้นที่หมู่ 1 และ 9

ตารางที่ 4-1 แหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทานตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล

ปีงบประมาณ	จำนวนบ่อ
2549	7
2551	4
2552	4
2553	1
2555	2
2558	3
2560	5
2562	3
รวม	**29**

แผนที่แหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทานตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล

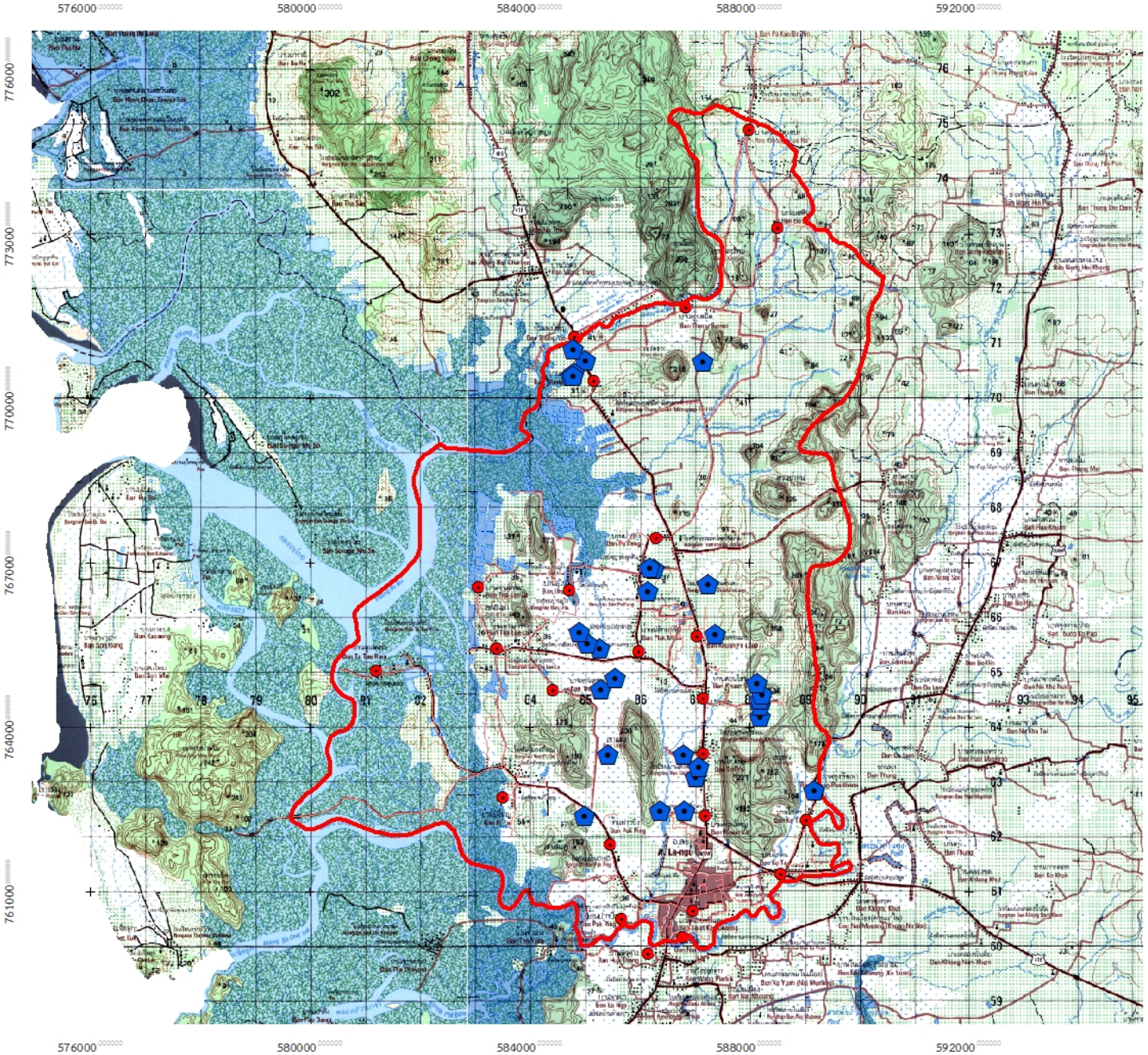

สัญลักษณ์และคำอธิบาย

- บ้านและสถานที่
- ถนน
- ทางน้ำ
- ตำบลกำแพง
- แหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน

N
W
E
S

0 1.75 3.5 7 Kilometers

สถานีพัฒนาที่ดินสตูล
สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 12

ภาพที่ 4-1 โครงการแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทานตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล

ผลจากการจัดทำการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA) ได้นำมาวิเคราะห์ร่วมกับปัญหาด้านกายภาพ โดยระบบ DPSIR มีรายละเอียด ดังนี้

1) แรงขับเคลื่อน (Driver) มี 3 ประการ คือ
   1.1) ประชากรเพิ่มขึ้น
   1.2) ชุมชนขยายตัว
   1.3) การเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ
2) แรงกดดัน (Pressure) ที่เกิดจากปัจจัยขับเคลื่อน มี 3 ประการ คือ
   2.1) การใช้ที่ดินไม่เหมาะสม
   2.2) การบุกรุกพื้นที่ทำการเกษตร
   2.3) แหล่งน้ำตื้นเขิน
3) สภาวะ (State) ที่เกิดแรงกดดัน มี 3 ประการ คือ
   3.1) ความเสื่อมโทรมของดินทางกายภาพ/ เคมี/ ชีวภาพ
   3.2) ขาดแคลนน้ำเพื่ออุปโภค/ บริโภค
   3.3) ขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตร
4) ผลกระทบ (Impact) ที่ปรากฏในพื้นที่ มี 2 ประการ คือ
   4.1) ผลผลิตพืชต่ำ ลงทุนสูง
   4.2) รายได้น้อย
5) การตอบสนอง (Response) ของรัฐในอดีต ปัจจุบัน และในอนาคต มีดังนี้

   อดีต-ปัจจุบัน

      5.1) ระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่โคพื้นเมือง
      5.2) ระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ข้าว
      5.3) การขุดลอกคลองส่งน้ำเพื่อการเกษตรพร้อมระบบส่งน้ำพลังงานไฟฟ้า
      5.4) แหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทานขนาด 1,260 ลบ.ม.
      5.5) แหล่งน้ำบาดาล และแท้งก์น้ำเพื่ออุปโภคและบริโภค

   อนาคต

      (1) พัฒนาที่ดินและพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรอย่างเป็นระบบเชื่อมโยง
      (2) จัดทำระบบเกษตรผสมผสานขนาดต่างๆ รายแปลง
      (3) จัดทำระบบพลังงานส่งน้ำด้วยโซลาเซลล์ทดแทนพลังงานไฟฟ้า
      (4) องค์กรผู้ใช้น้ำแบบมีส่วนร่วมระดับค่าใช้จ่าย

      ดังมีรายละเอียดในรูปที่ 4-2

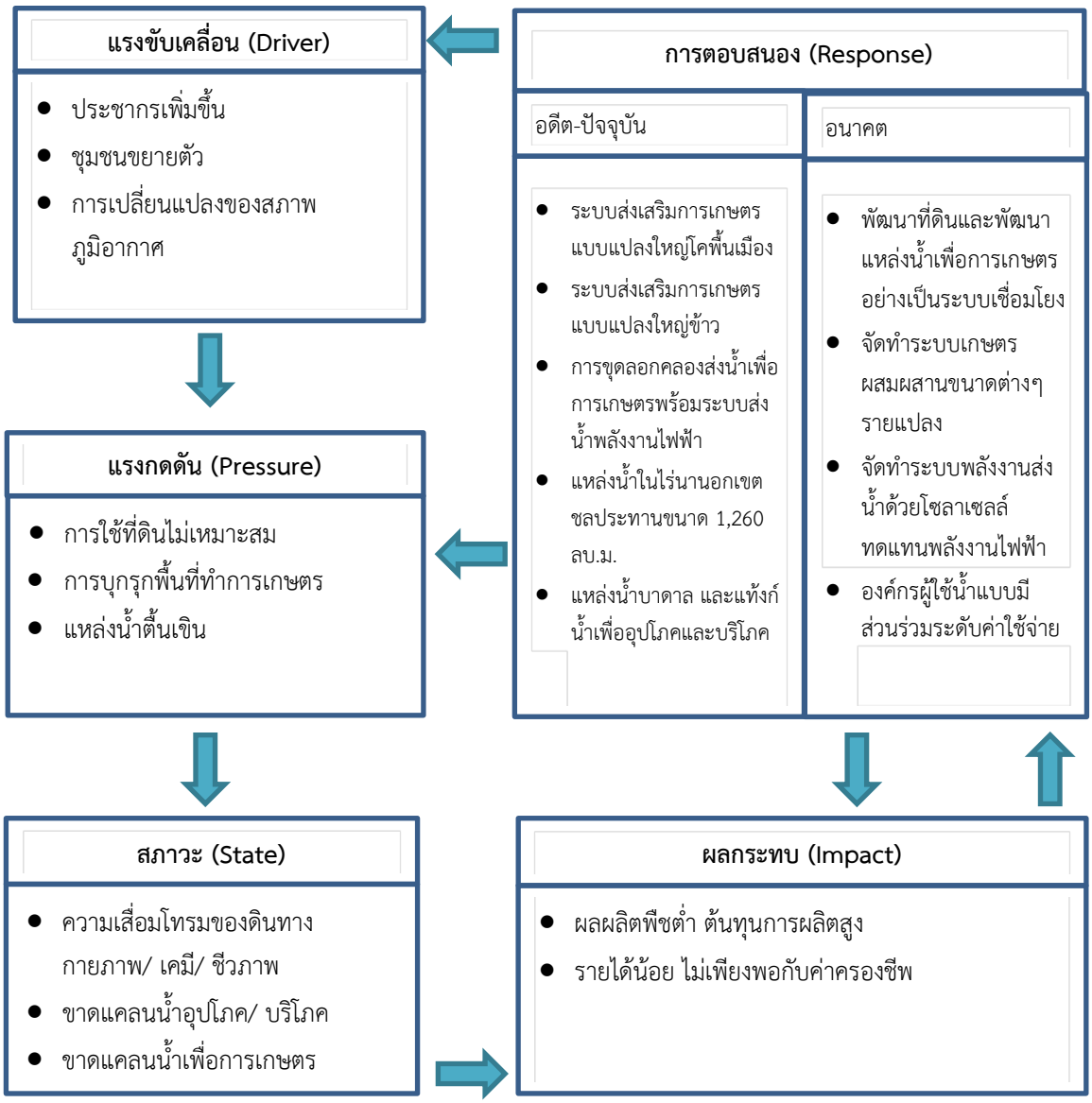

ภาพที่ 4-2 การวิเคราะห์สถานการณ์โดยระบบ DPSIR ของตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล

4.3 ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน

ตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล มีการเพาะปลูกพืช ดังนี้

4.3.1 พื้นที่ลุ่ม

1) ข้าว นาปี พันธุ์ที่ปลูกประกอบด้วย พันธุ์เฉี้ยงพัทลุงและอัลฮัมดูลิลละห์ ระยะเวลาเดือนพฤษภาคมเป็นช่วงเวลาการเพาะปลูก เดือนมกราคมเป็นช่วงเวลาการเก็บเกี่ยว นาปรัง พันธุ์ที่ปลูกคือหอมปทุม ระยะเวลาเดือนสิงหาคมเป็นช่วงเวลาการเพาะปลูก เดือนมกราคมเป็นช่วงเวลาการเก็บเกี่ยว

2) ปาล์มน้ำมัน เป็นช่วงที่มีการเก็บเกี่ยวตลอด 11 เดือนต่อปี ส่วนเดือนตุลาคมเป็นช่วงหยุดเนื่องจากเป็นช่วงลมมรสุมหนักที่สุด

3) พืชไร่/ พืชผัก ประกอบด้วย ข้าวโพดหวาน แตงโม และพริก

4) ประมง ประกอบด้วย การทำบ่อกุ้ง (กุ้งแวนนาไม) เลี้ยงปลาในกระชัง (ปลากะพง)

4.3.2 พื้นที่ดอน

1) ยางพารา เป็นช่วงที่มีการเก็บเกี่ยวตลอด 10-11 เดือนต่อปี ส่วนเดือนมีนาคมถึงเมษายนเป็นช่วงหยุดกรีด

2) ไม้ผล ประกอบด้วย กล้วย มะละกอและลองกอง

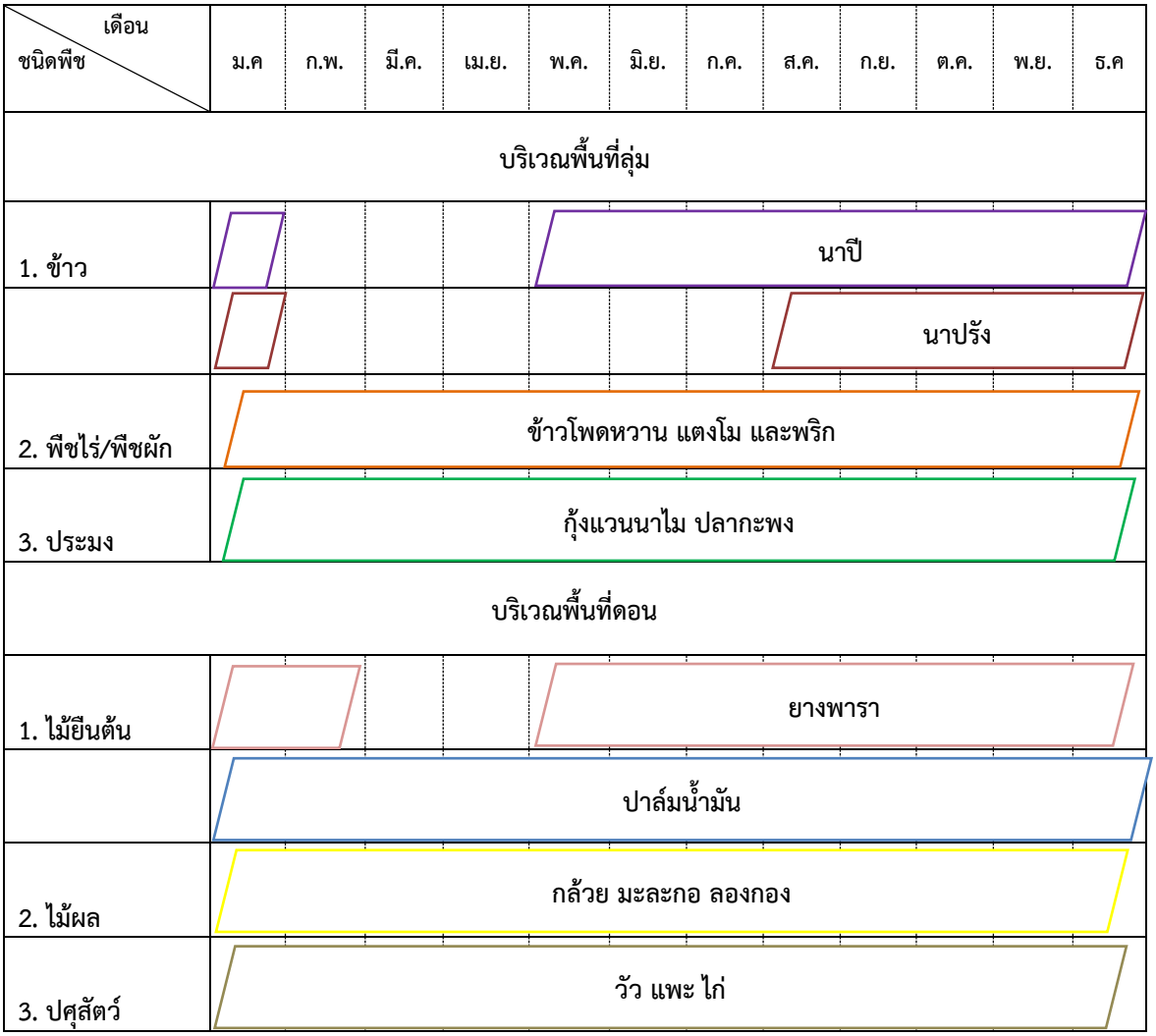

ภาพที่ 4-3 ระบบการปลูกพืชในปัจจุบันตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล

บทที่ 5
การประเมินคุณภาพที่ดิน

5.1 หน่วยที่ดิน

จากการสำรวจทรัพยากรประกอบด้วยดินต่างๆ จากการสำรวจทรัพยากรดินตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล โดยกองสำรวจดินและวิจัยทรัพยากรดิน กรมพัฒนาที่ดิน คุณสมบัติดินแสดงไว้ในตารางที่ 5-1

5.2 ประเภทการใช้ที่ดิน

ประกอบด้วยพืชเศรษฐกิจหลัก หรือพืชอัตลักษณ์ (Signature crops) ที่ปลูกอยู่ในปัจจุบันของตำบลกำแพง ได้แก่ ทุเรียน พืชที่มีอนาคตทั้งด้านคุณภาพและราคาตลาด (Promising crop) ได้แก่ กาแฟ พืชทางเลือกที่ปลูกเป็นรายได้เสริมหลังฤดูการทำนา ได้แก่ ถั่วเขียว

5.3 ผลชั้นความเหมาะสมทางกายภาพของดิน

จากการใช้คู่มือการประเมินคุณภาพที่ดิน สำหรับการวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลและระดับจังหวัด (บัณฑิต และคำรณ 2542) ประเมินคุณภาพที่ดิน ได้จำแนกชั้นความเหมาะสมทางกายภาพและข้อจำกัดของประเภทการใช้ที่ดิน ดังนี้

ข้าว

ชั้นที่มีความเหมาะสมสูง (S1)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีความเหมาะสมสูงต่อการปลูกข้าว ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Lgu-siclA

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหาร (s) ความจุในการดูดยึดธาตุอาหาร (n) ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) ความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหาร ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Bu-silA Kut-siclA Ll-hb,gm-siclA Ll-mw,pic-siclA Wat-clA และ Wat-siclA

ชั้นที่มีความเหมาะสมเล็กน้อย (S3)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) การมีเกลือมากเกินไป (x) สภาวะการหยั่งลึกของราก (r) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Ro-silA Tkt-silA และ Tuk-siclA

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านการระบายน้ำ (o) ศักยภาพในการใช้เครื่องจักร (w) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Ho-gclE Ho-Klt-gclD Ho-Klt-gclE Kkt-clA Kkt-clB Kkt-clC Klt-clB Klt-clC Klt-clD Klt-Ntn-clB Ntn-clB Ntn-clC Pac-clB และ SC

ยางพารา

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านการระบายน้ำ (o) ความจุในการดูดยึดธาตุอาหาร (n) ความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหาร (s) และ สภาวะการหยั่งลึกของราก (r) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Ll-hb,gm-siclA Ll-mw,pic-siclA Ntn-clB Ntn-clC Pac-clB และ Ro-silA

ชั้นที่มีความเหมาะสมน้อย (S3)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านการระบายน้ำ (o) สภาวะการหยั่งลึกของรากพืช มีข้อจำกัดด้านความลึกของดิน (r) ศักยภาพในการใช้เครื่องจักร (w) และความเสียหายจากการกัดกร่อน มีข้อจำกัดด้านความลาดชัน (e) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Ho-gclE Ho-Klt-gclD Ho-Klt-gclE Kkt-clA Kkt-clB Kkt-clC Klt-clB Klt-clC Klt-clD Klt-Ntn-clB Wat-clA และ Wat-siclA

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านการระบายน้ำ (o) ศักยภาพในการใช้เครื่องจักร (w) และความเสียหายจากการกัดกร่อน มีข้อจำกัดด้านความลาดชัน (e) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Bu-silA Kut-siclA Lgu-siclA Tkt-silA Tuk-siclA และ SC

ปาล์มน้ำมัน

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านการระบายน้ำ (o) ความจุในการดูดยึดธาตุอาหาร (n) ความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหาร (s) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Ll-hb,gm-siclA Ll-mw,pic-siclA Pac-clB Ro-silA Wat-clA และ Wat-siclA

ชั้นที่มีความเหมาะสมน้อย (S3)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านการระบายน้ำ (o) และสภาวะการหยั่งลึกของรากพืช มีข้อจำกัดด้านความลึกของดิน (r) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Kut-siclA Lgu-siclA Ntn-clB และ Ntn-clC

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านการระบายน้ำ (o) สภาวะการหยั่งลึกของรากพืช มีข้อจำกัดด้านความลึกของดิน (r) ศักยภาพในการใช้เครื่องจักร (w) และความเสียหายจากการกัดกร่อน มีข้อจำกัดด้านความลาดชัน (e) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Ho-gclE Ho-Klt-gclD Ho-Klt-gclE Kkt-clA Kkt-clB Kkt-clC Klt-clB Klt-clC Klt-clD Klt-Ntn-clB Tkt-silA Tuk-siclA และ SC

มะพร้าว

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านการระบายน้ำ (o) ความจุในการดูดยึดธาตุอาหาร (n) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Ll-hb,gm-siclA Ll-mw,pic-siclA Pac-clB และ Ro-silA

ชั้นที่มีความเหมาะสมน้อย (S3)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ สภาวะการหยั่งลึกของรากพืช มีข้อจำกัดด้านความลึกของดิน (r) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Ntn-clB และ Ntn-clC

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านการระบายน้ำ (o) สภาวะการหยั่งลึกของรากพืช มีข้อจำกัดด้านความลึกของดิน (r) ศักยภาพในการใช้เครื่องจักร (w) และความเสียหายจากการกัดกร่อน มีข้อจำกัดด้านความลาดชัน (e) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Ho-gclE Ho-Klt-gclD Ho-Klt-gclE Kkt-clA Kkt-clB Kkt-clC Klt-clB Klt-clC Klt-clD Klt-Ntn-clB Kut-siclA Lgu-siclA Tkt-silA Tuk-siclA Wat-clA Wat-siclA และ SC

เงาะ ทุเรียน และมังคุด

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านการระบายน้ำ (o) ความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหาร (s) ความจุในการดูดยึดธาตุอาหาร (n) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Ll-hb,gm-siclA Ll-mw,pic-siclA Pac-clB และ Ro-silA

ชั้นที่มีความเหมาะสมน้อย (S3)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ สภาวะการหยั่งลึกของรากพืช มีข้อจำกัดด้านความลึกของดิน (r) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Ntn-clB และ Ntn-clC

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านการระบายน้ำ (o) สภาวะการหยั่งลึกของรากพืช มีข้อจำกัดด้านความลึกของดิน (r) ศักยภาพในการใช้เครื่องจักร (w) และความเสียหายจากการกัดกร่อน มีข้อจำกัดด้านความลาดชัน (e) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Ho-gclE Ho-Klt-gclD Ho-Klt-gclE Kkt-clA Kkt-clB Kkt-clC Klt-clB Klt-clC Klt-clD Klt-Ntn-clB Kut-siclA Lgu-siclA Tkt-silA Tuk-siclA Wat-clA Wat-siclA และ SC

ตารางที่ 5-1 ชั้นความเหมาะสมทางกายภาพของดินตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล

หน่วยแผนที่	ข้าว	ยางพารา	ปาล์มน้ำมัน	มะพร้าว	ทุเรียน	เงาะ	มังคุด
Bu-silA	S2sn	N	S2osn	N	N	N	N
Ho-gclE	N	S3rwe	N	N	N	N	N
Ho-Klt-gclD	N	S3r	N	N	N	N	N
Ho-Klt-gclE	N	S3rwe	N	N	N	N	N
Kkt-clA	N	S3r	N	N	N	N	N
Kkt-clB	N	S3r	N	N	N	N	N
Kkt-clC	N	S3r	N	N	N	N	N
Klt-clB	N	S3r	N	N	N	N	N
Klt-clC	N	S3r	N	N	N	N	N
Klt-clD	N	S3r	N	N	N	N	N
Klt-Ntn-clB	N	S3r	N	N	N	N	N
Kut-siclA	S2sn	N	S3o	N	N	N	N
Lgu-siclA	S1	N	S3o	N	N	N	N
Ll-hb, gm-siclA	S2on	S2on	S2osn	S2on	S2osn	S2osn	S2osn
Ll-mw, pic-siclA	S2on	S2on	S2osn	S2n	S2osn	S2osn	S2osn
Ntn-clB	N	S2snr	S3r	S3r	S3r	S3r	S3r
Ntn-clC	N	S2snr	S3r	S3r	S3r	S3r	S3r
Pac-clB	N	S2n	S2n	S2n	S2sn	S2sn	S2sn
Ro-silA	S3o	S2n	S2n	S2n	S2sn	S2sn	S2sn
Tkt-silA	S3x	N	N	N	N	N	N
Tuk-siclA	S3r	N	N	N	N	N	N
Wat-clA	S2sn	S3o	S2osn	N	N	N	N
Wat-siclA	S2sn	S3o	S2osn	N	N	N	N
SC	N	N	N	N	N	N	N
W	-	-	-	-	-	-	-

หมายเหตุ : 1. คำอธิบายชุดดินดูจากตารางหน่วยแผนที่ดิน ตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล

2. ข้อจำกัดในการประเมินคุณภาพที่ดิน

r = ปริมาณน้ำฝน
b = ความอิ่มตัวด้วยด่าง
m = ปริมาณอินทรียวัตถุ
k = ปริมาณโพแทสเซียมที่เป็นประโยชน์
d = ความลึกของดิน
s = เนื้อดินที่ไม่เหมาะสม
o = การระบายน้ำ
c = ความจุในการแลกเปลี่ยนประจุบวก
p = ปริมาณฟอสฟอรัสที่เป็นประโยชน์
a = ปฏิกิริยาของดิน
g = ความลาดชัน

บทที่ 6
แผนการใช้ที่ดิน

6.1 ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

“เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาชี้ถึงแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชนจนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อก้าวทันต่อโลกยุค โลกาภิวัตน์ ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี พอสมควรต่อการมีผลกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้จะต้องอาศัย ความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่ง ในการนำวิชาการต่างๆ มาใช้ในการวางแผนและดำเนินการทุกขั้นตอน และขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่รัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจในทุกระดับให้มีสำนึกใน คุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติ ปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอก”

6.2 นโยบายแห่งรัฐในการกำหนดแผนการใช้ที่ดิน

การวางแผนการใช้ที่ดินเป็นกระบวนการวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ เพื่อใช้ตัดสินใจในการกำหนดรูปแบบหรือกิจกรรมการใช้ที่ดินที่เหมาะสมไว้ล่วงหน้า โดยมีพื้นฐานจากศักยภาพการใช้ประโยชน์ของทรัพยากรดินตามธรรมชาติ สภาพเศรษฐกิจและสังคม สิ่งแวดล้อม เพื่อให้มีการใช้ที่ดินอย่างมีประสิทธิภาพเกิดประโยชน์สูงสุด การวางแผนการใช้ที่ดินมิได้สิ้นสุดลงในขั้นตอนการตัดสินใจ ว่าที่ดินจะทำอะไรดีที่สุดแต่จะต้องรวมถึงการจัดทำมาตรการทุกด้านในการใช้ที่ดินเพื่อให้บรรลุถึงความต้องการใช้ที่ดินนั้น จำเป็นต้องระบุถึงมาตรการ กิจกรรม โครงการ แผนงานและนโยบายที่มีความเหมาะสมกับพื้นที่ ซึ่งจะทำให้บรรลุถึงความต้องการของชุมชนอย่างแท้จริง

การวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล เป็นการวิเคราะห์และประเมินข้อมูลด้านกายภาพ เศรษฐกิจและสังคม ตลอดจนสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบ เพื่อกำหนดเขตการใช้ที่ดินเป็นการตัดสินใจในการใช้พื้นที่ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างมีประสิทธิภาพ และตรงตามความต้องการของชุมชน โดยผ่านกระบวนการการมีส่วนร่วมของชุมชนในการที่จะนำไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืนต่อไป เป็นสิ่งสำคัญที่ต้องดำเนินการเพื่อให้เป็นที่ยอมรับ โดยมีความมุ่งหมายให้เขตการใช้ที่ดินที่กำหนดขึ้นนั้น ตอบสนองความต้องการของชุมชนมากที่สุด การกำหนดเขตการใช้ที่ดินตำบลกำแพง ใช้กรอบแผนพัฒนาจังหวัดสตูล พ.ศ. 2561-2565 เป็นแนวทางกำหนดเขตการใช้ที่ดิน ทั้งนี้ในแผนการใช้ที่ดินตำบลกำแพง ซึ่งแผนพัฒนาจังหวัดสตูล (พ.ศ. 2561-2565) ได้เชื่อมโยงกับนโยบายรัฐบาล แผนบริหารราชการแผ่นดิน ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) ทิศทางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 แผนปฏิรูปประเทศรวมทั้งแผนพัฒนา เช่น แผนพัฒนาการเกษตร แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม (ตารางที่ 6-1) เป็นต้น

ตารางที่ 6-1 นโยบายแห่งรัฐที่เกี่ยวข้องกับแผนการใช้ที่ดินตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล

ลำดับ	กฎหมาย/ ยุทธศาสตร์/ แผนพัฒนาฯ	รายละเอียด
1	**รัฐธรรมนูญแห่งอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560**	**มาตรา 72 (1)** วางแผนการใช้ที่ดินของประเทศไทยเหมาะสมกับสภาพของพื้นที่และศักยภาพของที่ดินตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน
2	**ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580)**	**ยุทธศาสตร์ที่ 2**: การสร้างความสามารถในการแข่งขัน
		ยุทธศาสตร์ที่ 5: การสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
3	**แผนปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม**	**ประเด็นย่อยที่ 2.1:** จัดทำแผนการใช้ที่ดินของชาติทั้งระบบให้สอดคล้องและเหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่และการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ
		ประเด็นย่อยที่ 2.2: ส่งเสริมการใช้ประโยชน์ที่ดินให้เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
4	**แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564)**	**ยุทธศาสตร์ที่ 3:** พัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรหลักของภาคและสร้างความเข้มแข็งสถาบันเกษตรกร
		ยุทธศาสตร์ที่ 4: อนุรักษ์ฟื้นฟูและบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบเพื่อเป็นการพัฒนาที่ยั่งยืน
5	**นโยบายและแผนบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ (พ.ศ.2560-2579)**	**ยุทธศาสตร์ที่ 2**: ด้านการใช้ที่ดินและทรัพยากรดินเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด
		ยุทธศาสตร์ที่ 4: ด้านการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดิน
6	**ยุทธศาสตร์ภาคใต้ (พ.ศ.2561)**	**ยุทธศาสตร์ที่ 1**: พัฒนาการท่องเที่ยวของภาคให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวคุณภาพชั้นนำของโลก
		ยุทธศาสตร์ที่ 2: พัฒนาอุตสาหกรรมการแปรรูปยางพาราและปาล์มน้ำมันแห่งใหม่ของประเทศ
		ยุทธศาสตร์ที่ 3: พัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรหลักของภาคและสร้างความเข้มแข็งสถาบันเกษตรกร
		ยุทธศาสตร์ที่ 4: พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน สนับสนุนการท่องเที่ยว การพัฒนาเขตอุตสาหกรรม และการเชื่อมโยงการค้าโลก
		ยุทธศาสตร์ที่ 5: อนุรักษ์ ฟื้นฟู และบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบ เพื่อเป็นฐานการพัฒนาที่ยั่งยืน
		ยุทธศาสตร์ที่ 6: พัฒนาพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภาคใต้อย่างยั่งยืน
7	**ยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคใต้ (พ.ศ. 2561-2565)**	**ยุทธศาสตร์ที่ 3:** พัฒนาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและกระบวนการสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้ายางพารา และการตลาดอย่างเป็นระบบครบวงจร
8	**ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดสตูล (พ.ศ. 2561-2565)**	**ยุทธศาสตร์ที่ 1:** สร้างมูลค่าเพิ่มการท่องเที่ยว การเกษตรและการค้าสู่อาเซียน
		ยุทธศาสตร์ที่ 2: การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และอุทยานธรณีสตูลอย่างสมดุล และยั่งยืน
9	**แผนพัฒนาท้องถิ่น 4 ปี (พ.ศ. 2561-2565)**	**ยุทธศาสตร์ที่ 1:** ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน
		ยุทธศาสตร์ที่ 2: ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านเศรษฐกิจ

ที่มา: 1. ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) ราชกิจจานุเบกษา, 2561

2. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560

3. แผนบริหารจัดการทรัพยากรดินปัญหาของประเทศไทยระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) กรมพัฒนาที่ดิน, 2561

4. ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดสตูล (พ.ศ. 2561-2565) สำนักงานจังหวัดสตูล, 2564

5. แผนพัฒนาท้องถิ่น 4 ปีตำบลกำแพง (พ.ศ. 2561-2565) องค์การบริหารส่วนตำบลกำแพง, 2564

6.3 เขตการใช้ที่ดิน

การกำหนดเขตการใช้ที่ดิน เป็นผลที่ได้จากการศึกษาและวิเคราะห์สถานภาพของทรัพยากรธรรมชาติ อาทิ ทรัพยากรดิน ทรัพยากรน้ำและทรัพยากรป่าไม้ร่วมกับการพิจารณาลักษณะการใช้ที่ดิน ข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ในเขตป่าไม้ตามกฎหมาย เช่น เขตอุทยานแห่งชาติ เขตป่าสงวนแห่งชาติและพื้นที่ที่มีมติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการใช้ที่ดินเช่นมติคณะรัฐมนตรีเรื่องการกำหนดชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ มติคณะรัฐมนตรีเรื่องการจำแนกการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ป่าไม้ในเขตป่าสงวนแห่งชาติและมติคณะรัฐมนตรีเรื่องการแก้ไขปัญหาที่ดินในพื้นที่ป่าไม้ ประกอบกับการพิจารณาจากทิศทางตามกรอบนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดเขตการใช้ที่ดินภายในพื้นที่ตำบลนี้ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ของจังหวัด แผนพัฒนาท้องถิ่นสามปี รวมกับความต้องการของท้องถิ่น สามารถกำหนดแนวทางการใช้ที่ดินตามศักยภาพของทรัพยากร เพื่อการรักษาดุลยภาพของลักษณะทางนิเวศวิทยาและการอนุรักษ์ธรรมชาติ โดยคำนึงถึงสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของชุมชนในพื้นที่ เขตการใช้ที่ดินตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล ได้กำหนดออกเป็น 5 เขต ได้แก่ เขตพื้นที่ป่าไม้ เขตพื้นที่เกษตรกรรม พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง และพื้นที่แหล่งน้ำ รายละเอียดดังตารางที่ 6-2 และภาพที่ 6-1

1. เขตป่าไม้ กำหนดเขตการใช้ที่ดินได้ดังนี้

เมื่อพิจารณาถึงความเหมาะสมของที่ดินสำหรับเขตป่าไม้และทิศทางการพัฒนาพื้นที่นี้ สามารถแบ่งพื้นที่เขตเป็น 2 เขต คือ เขตพื้นที่ป่าอนุรักษ์ และเขตพื้นที่ป่าเศรษฐกิจ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1.1 เขตป่าอนุรักษ์

1.1.1 เขตคุ้มครองสภาพป่า (หน่วยแผนที่ 111) พื้นที่เขตนี้อยู่ภายใต้ข้อกำหนดที่ต้องสงวนไว้เพื่อการอนุรักษ์ ประกอบกับสภาพปัจจุบันยังคงเป็นป่าไม้ที่สมบูรณ์นอกจากนี้ยังรวมถึงพื้นที่สวนป่าต่างๆ

1.1.2 เขตฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติภายใต้เงื่อนไข (หน่วยแผนที่ 113) พื้นที่เขตนี้อยู่ในเขตป่าตามกฎหมาย ดังนั้นมาตรการการใช้ที่ดินดังกล่าวควรเป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรี เรื่องมาตรการและแนวทางการแก้ไขปัญหาที่ดินในพื้นที่ป่าไม้ เมื่อวันที่ 30 มิถุนายน 2541 ซึ่งมาตรการการใช้ที่ดินดังกล่าวของเขตนี้อยู่ภายใต้ข้อกำหนดที่ต้องสงวนพื้นที่เพื่อการอนุรักษ์ ในอดีตพื้นที่บริเวณนี้เคยเป็นป่าสมบูรณ์ตามธรรมชาติ ต่อมามีการบุกรุกที่ดิน มีการตัดต้นไม้เพื่อใช้ประโยชน์และนำที่ดินมาใช้ด้านการเกษตรกรรมอย่างต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน

ตารางที่ 6-2 เขตการใช้ที่ดินตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล

ลำดับที่		หน่วยแผนที่	เขตการใช้ที่ดิน	ไร่	ร้อยละ
1			**เขตป่าไม้**	**19,506**	**34.87**
	11		เขตป่าเศรษฐกิจ	16,520	29.53
		111	เขตคุ้มครองสภาพป่า	4,927	8.81
		113	เขตฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติภายใต้เงื่อนไข	11,593	20.73
	12		เขตป่าเศรษฐกิจ	2,986	5.34
		121	เขตบำรุงสภาพป่า	97	0.17
		123	เขตฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติภายใต้เงื่อนไข	2,889	5.16
2			**เขตเกษตรกรรม**	**11,971**	**35.70**
	21		เขตปลูกข้าว	3,161	5.65
		221	เขตปลูกข้าวมีศักยภาพการผลิตสูง	3,161	5.65
	24		เขตปลูกไม้ยืนต้น	15,368	27.47
		224	เขตปลูกไม้ยืนต้นมีศักยภาพการผลิตสูง	11,527	20.61
		234	เขตปลูกไม้ยืนต้นมีศักยภาพการผลิตต่ำ	3,841	6.87
	25		เขตเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	1,442	2.58
		251	เขตเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด	1,442	2.58
3			**เขตชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง**	**4,827**	**8.63**
		310	เขตชุมชนเมือง	3,199	5.72
		320	เขตชุมชนชนบท	1,628	2.91
4			**เขตแหล่งน้ำ**	**2,015**	**3.60**
		510	เขตแหล่งน้ำตามธรรมชาติ	2,015	3.60
5			**เขตพื้นที่เฉพาะ**	**9,616**	**17.19**
		620	เขตรักษาสมดุลเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อม	9,616	17.19
			รวม	**55,938**	**100.00**

แผนที่แผนการใช้ที่ดินตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล

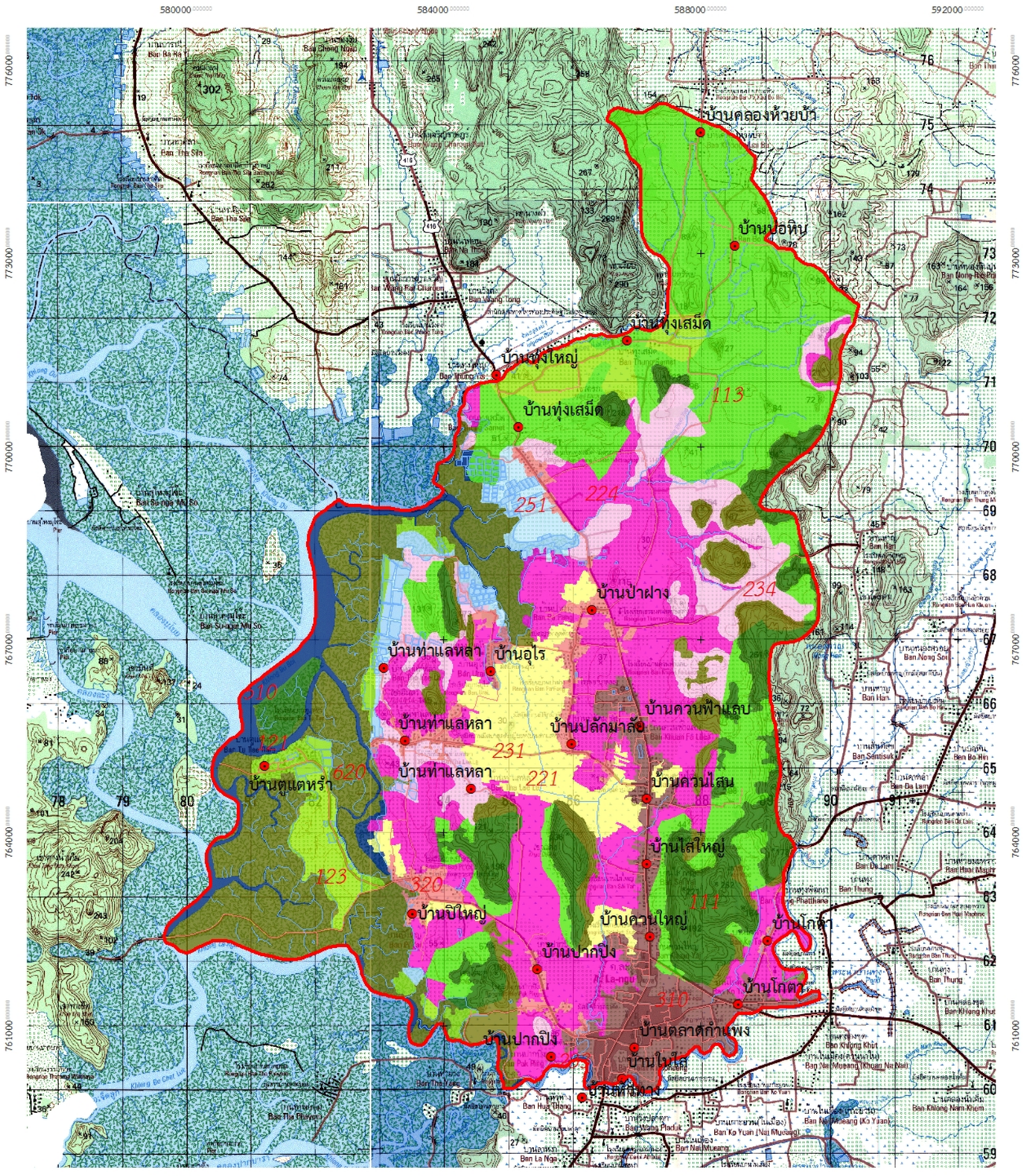

ภาพที่ 6-1 แผนการใช้ที่ดินตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล

สัญลักษณ์และคำอธิบาย

- ที่ตั้งหมู่บ้าน
- ตำบลกำแพง
- ถนน
- ทางน้ำ

หน่วยแผนที่ เขตการใช้ฯ

1. เขตพื้นที่ป่าไม้
   - 1.1 เขตพื้นที่ป่าอนุรักษ์
     - 111 เขตคุ้มครองสภาพป่า
     - 113 เขตฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติฯ
   - 1.2 เขตพื้นที่ป่าเศรษฐกิจ
     - 121 เขตบำรุงรักษาป่า
     - 123 เขตฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติฯ
2. เขตพื้นที่เกษตรกรรม
   - 2.1 เขตปลูกข้าว
     - 221 เขตปลูกข้าวมีศักยภาพการผลิตสูง
   - 2.2 เขตไม้ยืนต้น
     - 224 เขตปลูกไม้ผลมีศักยภาพการผลิตสูง
     - 234 เขตปลูกไม้ยืนต้นมีศักยภาพการผลิตต่ำ
   - 2.3 เขตเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด
     - 251 เขตเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด
3. เขตพื้นที่ชุมชน
   - 310 เขตชุมชนเมือง
   - 320 เขตชุมชนชนบท

หน่วยแผนที่ เขตการใช้ฯ

4. เขตพื้นที่แหล่งน้ำ
   - 510 เขตแหล่งน้ำธรรมชาติ
5. เขตพื้นที่เบ็ดเตล็ด
   - 620 เขตรักษาสมดุลฯ

N W E S

0 1.5 3 6 Kilometers

สถานีพัฒนาที่ดินสตูล
สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 12

1.2 เขตป่าเศรษฐกิจ กำหนดออกเป็น 2 เขต ได้แก่

1.2.1 เขตบำรุงสภาพป่า (หน่วยแผนที่ 121) พื้นที่ในเขตนี้มีสภาพเป็นป่าไม้ที่สมบูรณ์หรือป่าละเมาะที่อยู่ภายใต้เงื่อนไขของการกำหนดเขตพื้นที่ป่าไม้เพื่อการใช้ด้านเศรษฐกิจดังกล่าวข้างต้น พื้นที่เขตนี้พบบริเวณ

1.2.2 เขตฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติภายใต้เงื่อนไข (หน่วยแผนที่ 123) พื้นที่เขตนี้อยู่ในเขตป่าตามกฎหมาย ดังนั้นมาตรการการใช้ที่ดินดังกล่าวควรเป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรี เรื่องมาตรการและแนวทางการแก้ไขปัญหาที่ดินในพื้นที่ป่าไม้ เมื่อวันที่ 30 มิถุนายน 2541 ซึ่งมาตรการการใช้ที่ดินพื้นที่ในเขตนี้อยู่ภายใต้ข้อกำหนดให้เป็นป่าไม้เพื่อการใช้ประโยชน์ด้านเศรษฐกิจ ในอดีตพื้นที่บริเวณนี้เคยเป็นป่าไม้ที่สมบูรณ์ตามธรรมชาติ ต่อมามีการบุกรุกโดยการตัดต้นไม้และนำที่ดินมาใช้ประโยชน์ด้านเกษตรกรรมหรือบริเวณที่เป็นดินตื้น ซึ่งไม่เหมาะสมต่อการใช้ที่ดินเพื่อการเกษตรกรรมเนื่องจากข้อจำกัดดังกล่าว เมื่อเวลาฝนตกจึงมีแนวโน้มของการเกิดการชะล้างพังทลายของดินในระดับค่อนข้างสูง ทำให้หน้าดินที่มีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติสูญเสียไป นอกจากนั้นจะเกิดการทับถมของตะกอนดินในแหล่งน้ำธรรมชาติ จึงไม่ควรนำพื้นที่บริเวณนี้มาใช้ทางด้านการทำการเกษตร

2. เขตเกษตรกรรม กำหนดเขตการใช้ที่ดินได้ดังนี้

เมื่อพิจารณาถึงความเหมาะสมของที่ดินสำหรับการเกษตรและทิศทางการพัฒนาพื้นที่นี้ สามารถแบ่งพื้นที่เขตการเกษตรเป็น 3 เขต คือ เขตปลูกข้าว เขตปลูกไม้ยืนต้น และเขตเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.1 เขตปลูกข้าว ดินในเขตการใช้ที่ดินเป็นดินเหนียวลึกมาก มีการระบายเลว พื้นที่เขตนี้กำหนดให้เป็นเขตเกษตรกรรมเพื่อการปลูกข้าวเป็นหลัก โดยอาศัยน้ำจากระบบน้ำฝน (หน่วยแผนที่ 221) และบงส่วนเป็นดินตื้น (หน่วยแผนที่ 231) มีสภาพพื้นที่ราบเรียบ ความลาดชันร้อยละ 0-2

การจัดการที่ดินในอนาคต

ควรปรับปรุงบำรุงดินโดยการเพิ่มอินทรียวัตถุ เช่น ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอกหรือปุ๋ยพืชสด เพื่อช่วยปรับปรุงโครงสร้างของดินเพิ่มการอุ้มน้ำของดินและเพิ่มธาตุอาหารที่เป็นประโยชน์สำหรับพืช ร่วมกับการใส่ปุ๋ยวิทยาศาสตร์ในอัตราส่วนที่เหมาะสม

ควรมีการปรับสภาพพื้นที่ในแปลงนาข้าว เพื่อควบคุมระดับการแช่ขังของน้ำในระหว่างการเพาะปลูกให้เหมาะสม

พิจารณาดำเนินการพัฒนาและปรับปรุงประสิทธิภาพแหล่งน้ำตามธรรมชาติให้มีการกักเก็บน้ำได้ดีขึ้น และสร้างระบบส่งน้ำให้เข้าถึงกลุ่มพื้นที่ที่ต้องการผลิตข้าวฤดูนาปรัง

ปลูกพืชหลังนาเพื่อเป็นรายได้เสริม เช่น พืชตระกูลถั่วและพืชผัก โดยการทำการเกษตรปลอดภัย

<u>กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่ขอรับการสนับสนุน</u> ได้แก่

1.1) การบริหารจัดการน้ำ ประกอบด้วย

1.1.1) การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน

1.2) การปรับปรุงคุณภาพดิน ประกอบด้วย

1.2.1) การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์

1.2.2) การผลิต-จัดหาเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด

1.2.3) การส่งเสริมการปรับปรุงคุณภาพดินด้วยพืชปุ๋ยสด

1.2.4) การพัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร

1.2.5) การรณรงค์ไถกลบตอซัง

1.3) การฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน ประกอบด้วย

1.3.1) การปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ

1.3.2) การปรับรูปแปลงนาลักษณะที่ 1

<u>กิจกรรมของส่วนราชการอื่นที่ขอรับการสนับสนุน</u> ได้แก่

1.1) จัดอบรมถ่ายทอดความรู้เรื่องการใช้พันธุ์ข้าว (กรมการข้าว)

1.2) จัดอบรมถ่ายทอดความรู้เรื่องการป้องกันกำจัดศัตรูข้าวและการจัดการโรค/แมลง (กรมการข้าว)

1.3) ถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว (กรมการข้าว)

1.4) โครงการรณรงค์เริ่มต้นฤดูกาลปลูกข้าว (กรมการข้าว)

1.5) สนับสนุนการขุดลอก แหล่งน้ำธรรมชาติและคลองส่งน้ำ (กรมชลประทาน)

1.6) ก่อสร้างเขื่อนกั้นน้ำเซาะ (องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น)

1.7) ก่อสร้างระบบประปาหมู่บ้าน องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น

2.2 เขตปลูกไม้ยืนต้น พื้นที่เขตนี้กำหนดให้เป็นเขตเกษตรกรรมเพื่อการปลูกไม้ยืนต้นเป็นหลัก โดยอาศัยน้ำจากระบบน้ำฝน (หน่วยแผนที่ 224) และ (หน่วยแผนที่ 234) มีสภาพพื้นที่ราบเรียบถึงลูกคลื่นลอนชัน ความลาดชันร้อยละ 0-20

ปัญหาการใช้ที่ดินปัจจุบัน ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ พื้นที่เป็นพื้นที่ราบเรียบถึงลูกคลื่นลอนชัน บางบริเวณปลูกในที่ลุ่มโดยการยกร่อง มีการปรับพื้นที่เพื่อปลูกพืชแบบผสมผสานเพื่อปลูกยางพาราและปาล์มน้ำมัน บางพื้นที่เป็นดินตื้นมากประกอบกับมีความลาดชันสูง และสำหรับในเขตนี้ดินเป็นดินตื้นมาก ควบคู่กับปัญหาการชะล้างพังทลายที่มีความเสี่ยงสูง

การจัดการที่ดินในอนาคต

ในที่ลุ่มระบบอนุรักษ์ดินและน้ำสามารถเลือกปฏิบัติได้ทั้งการใช้มาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำแบบกล โดยการขุดคูยกร่อง เพื่อป้องกันน้ำท่วมเนื่องจากเป็นที่ลุ่มและใช้ระบบพืช เช่น การปลูกหญ้าแฝกบนขอบคูป้องกันดินพังทลาย

ในที่ดอนปรับปรุงคุณภาพของดินให้มีความอุดมสมบูรณ์และลักษณะทางกายภาพของดินที่เหมาะสมสำหรับการปลูกพืช โดยการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ต่างๆ เช่น ปุ๋ยพืชสด ปุ๋ยคอกซึ่งช่วยในการปรับปรุงโครงสร้างของดินให้ดีขึ้น ดำเนินการพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กในพื้นที่เขตนี้ รวมทั้งการปรับปรุงประสิทธิภาพแหล่งน้ำตามธรรมชาติ เช่น เหมือง ฝาย ลำคลองสาธารณะ ให้มีการกักเก็บน้ำได้ดีขึ้น

<u>กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่ขอรับการสนับสนุน</u> ได้แก่

1) การปรับปรุงคุณภาพดิน

1.1) การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์

1.2) การผลิต-จัดหาเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด

1.3) การส่งเสริมการปรับปรุงคุณภาพดินด้วยพืชปุ๋ยสด

1.4) การพัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร

1.5) การจัดตั้งธนาคารปุ๋ยอินทรีย์

1.8) การจัดหาปูนโดโลไมท์

1.9) การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงพื้นที่ดินกรด

2) การฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน

2.1) การปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ

2.2) การจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำพร้อมปลูกไม้ยืนต้นโตเร็ว

2.3) การปรับรูปแปลงนาลักษณะที่ 3

2.4) การทำทางลำเลียงในไร่นา

<u>กิจกรรมของส่วนราชการอื่นที่ขอรับการสนับสนุน</u> ได้แก่

1) การอบรมให้ความรู้การเข้าสู่กระบวนการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรปลอดภัย (GAP) (กรมวิชาการเกษตร)

2) จัดอบรมถ่ายทอดความรู้การทำการเกษตรผสมผสานตามแนวทางเศรษฐกิจ) พอเพียง (กรมส่งเสริมการเกษตร)

3) สนับสนุนการขุดเจาะน้ำบาดาล (กรมทรัพยากรน้ำบาดาล)

4) สนับสนุนพันธุ์ไม้ยืนต้น (กรมส่งเสริมการเกษตร) และ (กรมป่าไม้)

2.3 เขตเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ดินในพื้นที่เขตนี้อยู่นอกเขตชลประทานอาศัยเพียงปริมาณน้ำฝน ประกอบด้วย (หน่วยแผนที่ 251) ที่ตั้งอยู่ติดแหล่งน้ำธรรมชาติ ส่วนหนึ่งเลี้ยงมานานแล้วและบางส่วนเป็นการเลี้ยงโดยรายใหม่ ปัญหาการใช้ที่ดินปัจจุบัน บางส่วนมีการเลี้ยงแบบเปิด ส่วนประเภทที่เลี้ยง ได้แก่ กุ้งขาว แต่มีปัญหาสำหรับแหล่งน้ำที่มีคุณภาพและปริมาณเล็กน้อยในการประกอบการ เนื่องจากเป็นพื้นที่ชุ่มน้ำ สภาพไม้พื้นเดิมที่มีอยู่มีแนวโน้มถูกตัดฟันเพื่อประโยชน์ทางอื่นและเพื่อเลี้ยงกุ้ง

การจัดการที่ดินในอนาคต

พัฒนาระบบการบำบัดน้ำอย่างมีคุณภาพก่อนปล่อยออกสู่แหล่งธรรมชาติ พัฒนาระบบส่งน้ำเพื่อใช้เลี้ยงกุ้งให้เพียงพอ

สำหรับพื้นที่ที่หยุดดำเนินการจากภาวะขาดทุน หรือทรัพยากรน้ำ และดินเสื่อมโทรมลงควรฟื้นฟูและปรับสภาพทั้งคุณภาพและโครงสร้างของพื้นที่ให้สามารถผลิตสินค้าชนิดอื่นรองรับ

<u>กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่ขอรับการสนับสนุน</u> ได้แก่

1) การบริหารจัดการน้ำ ประกอบด้วย

1.1) การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน

3. เขตชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง จำแนกออกได้เป็น 2 ประเภท ได้แก่

3.1 เขตชุมชนเมือง (หน่วยแผนที่ 310)

3.2 เขตชุมชนเมือง (หน่วยแผนที่ 320)

ปัญหาการใช้ที่ดินปัจจุบัน ที่มีการตั้งบ้านเรือนกระจัดกระจายมีสภาพการใช้ที่ดินรอบชุมชนเป็นสวนไม้ผลผสมปะปนกับที่อยู่อาศัย ทำให้ระบบสาธารณูปโภคที่ท้องถิ่นต้องดูแลและจัดการค่อนข้างมีปัญหาทั้งด้านขยะ ถนนสัญจร น้ำและไฟฟ้าเป็นต้น องค์การบริหารส่วนตำบลควรเร่งศึกษาปัญหาและความต้องการของท้องถิ่น ตลอดจนจัดลำดับความสำคัญของปัญหาเพื่อนำมากำหนดแนวทางในการพัฒนาได้อย่างถูกต้องตามความต้องการของชุมชน ในประเด็นปัญหาบางเรื่องที่เกินขีดความสามารถของท้องถิ่น ทางองค์การบริหารส่วนตำบลควรทำเรื่องถึงส่วนราชการที่เกี่ยวข้องโดยตรงเพื่อขอรับการสนับสนุนในการศึกษาปัญหา แนวทาง การแก้ไข จัดทำโครงการและงบประมาณเพื่อการดำเนินการต่อไป

4. เขตแหล่งน้ำ เมื่อพิจารณาถึงความเหมาะสมของที่ดินสำหรับเขตแหล่งน้ำและทิศทางการพัฒนาพื้นที่นี้ สามารถแบ่งพื้นที่เขตการเกษตรเป็น 1 เขต คือ แหล่งน้ำตามธรรมชาติ (หน่วยแผนที่ 510) เป็นเขตที่อยู่ภายในเขตป่าไม้ตามกฎหมาย ประกอบด้วย มีแหล่งน้ำตามธรรมชาติ ได้แก่ ลำน้ำและลำห้วย บึง หนอง

<u>กิจกรรมของส่วนราชการอื่นที่ขอรับการสนับสนุน</u> ได้แก่

สนับสนุนการขุดลอก แหล่งน้ำธรรมชาติและคลองส่งน้ำ (กรมชลประทาน)

5. เขตพื้นที่เฉพาะ ชุมชนควรให้ความสำคัญร่วมกับหน่วยงานทางราชการในการรักษาพื้นที่สีเขียวภายนอกพื้นที่ป่าไม้ สามารถแบ่งพื้นที่เขตการเกษตรเป็น 1 เขต คือ เขตรักษาสมดุลเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อม (หน่วยแผนที่ 620) โดยส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ปลายน้ำและเป็นพื้นที่ตามธรรมชาติที่มีไม้พุ่มและไม้ละเมาะขึ้นสลับกัน การคงสภาพปัจจุบันให้ได้มากที่สุด

6.4 ระบบการปลูกพืชตามแผนการใช้ที่ดิน

การจัดการตามระบบการปลูกพืชตามเขตการใช้ที่ดินมีความจำเป็นดังที่ได้อธิบายไว้ในหัวข้อที่ 4.4 ระบบการปลูกพืช ตามความต้องการของชุมชนที่ต้องการโครงการสนับสนุนการจัดการทรัพยากรด้านต่างๆ เพื่อให้การใช้ที่ดินในการปลูกพืชเศรษฐกิจหรือ เลี้ยงสัตว์สำคัญมีประสิทธิภาพ ช่วงระยะเวลาที่เกิดความห่างจากการเก็บเกี่ยวผลผลิต หรือพักแปลง ฯลฯ จึงควรมีกิจกรรมเสริมการใช้ที่ดินและปรับปรุงดินควบคู่กัน ดังนี้ ภาพที่ 6-2

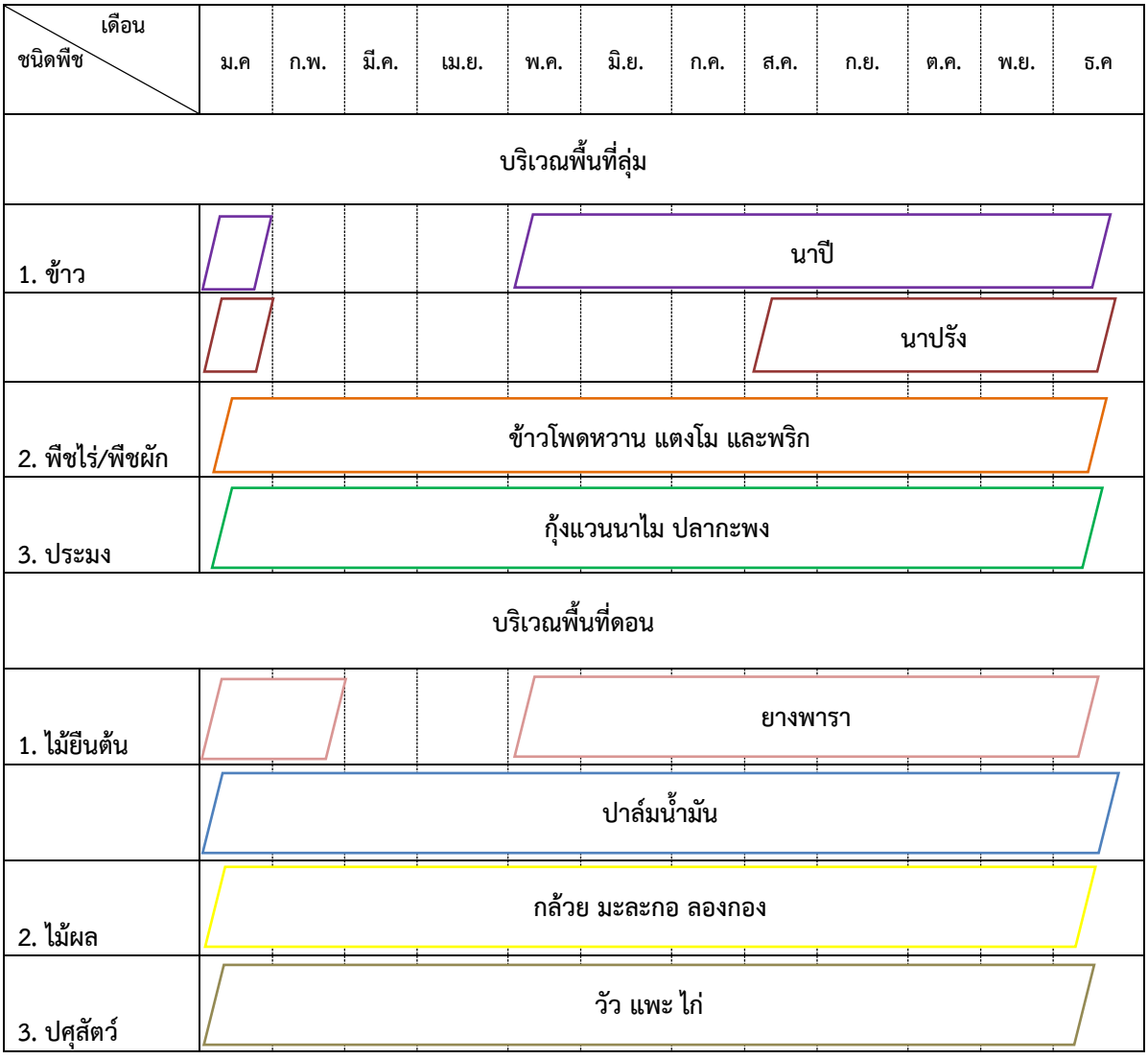

ภาพที่ 6-2 ระบบการปลูกพืชตามแผนการใช้ที่ดินตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล

6.5 การจัดการความต้องการส่วนต่าง

การแก้ไขปัญหาตามที่มีข้อเสนอจากชุมชนและตำบลนาเกตุให้แก้ไขปัญหารวม 2 ประการ คือ ***(1) การขุดลอกแหล่งน้ำในปัจจุบัน และ (2) ก่อสร้างระบบส่งน้ำเพื่อการกระจายน้ำ*** นั้นไม่สามารถแก้ไขปัญหาแต่ละเรื่องและแต่ละพื้นที่ได้ จำเป็นต้องดำเนินการเป็นระบบทั้งตำบล จึงจะสามารถแก้ไขปัญหาทั้ง 2 ประการได้

ปัจจุบันมีหน่วยงานที่ดำเนินการด้านการพัฒนาแหล่งน้ำทั้งด้านการพัฒนา และซ่อมบำรุง เช่น กรมชลประทาน กรมทรัพยากรน้ำ และกรมทรัพยากรน้ำบาดาล หรือผ่านคณะอนุกรรมการทรัพยากรน้ำระดับจังหวัดเข้าสู่วาระการพิจารณา ประกอบด้วย

1) ปัญหาน้ำใช้ทางการเกษตร
   1.1) การก่อสร้างแหล่งน้ำ
      1.1.1) ก่อสร้างเหมืองไส้ไก่เพื่อการเกษตร พื้นที่หมู่ 1, 2, 5, 6, 7
      1.1.2) ก่อสร้างแท็งก์ประปาเพื่อการเกษตร พื้นที่หมู่ 2, 6
      1.1.3) ก่อสร้างแหล่งน้ำเพื่อเลี้ยงสัตว์ พื้นที่หมู่ 3
      1.1.4) ต่อท่อส่งน้ำใช้ทางการเกษตร พื้นที่หมู่ 5
      1.1.5) ระบบส่งน้ำด้วยโซลาเซลล์ทดแทนพลังงานไฟฟ้าเพื่อการเกษตร พื้นที่หมู่ 6
      1.1.6) ก่อสร้างฝายชะลอน้ำเพื่อการเกษตร จำนวน 2 ฝาย พื้นที่หมู่ 7
      1.1.7) ก่อสร้างฝายชะลอน้ำเพื่อการเกษตร จำนวน 1 ฝาย พื้นที่หมู่ 8
      1.1.8) ก่อสร้างระบบส่ง และกระจายน้ำเพื่อการเกษตร พื้นที่หมู่ 9
   1.2) การซ่อมบำรุงแหล่งน้ำเดิม
      1.2.1) ซ่อมบำรุงประตูเปิดปิดน้ำเพื่อการเกษตร พื้นที่หมู่ 1, 3, 4 และ 6
      1.2.2) ขุดลอกคลองเพื่อการเกษตร พื้นที่หมู่ 1, 2, 8
      1.2.3) พัฒนาระบบชลประทานเพื่อส่งน้ำใช้ทางการเกษตร พื้นที่หมู่ 6
      1.2.4) ผันน้ำใช้เข้าสู่พื้นที่เกษตร พื้นที่หมู่ 7
2) ปัญหาน้ำใช้เพื่ออุปโภคบริโภค
   2.1) การก่อสร้างแหล่งน้ำ
      2.1.1) ก่อสร้างฝายกันน้ำเค็มเพื่ออุปโภคและบริโภค จำนวน 2 ฝาย พื้นที่หมู่ 10

บทที่ 7
การขับเคลื่อนแผนการใช้ที่ดิน

7.1 ขั้นตอนการดำเนินงาน

ภายหลังการจัดทำแผนการใช้ที่ดินตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล แล้วจะต้องดำเนินการดังต่อไปนี้

7.1.1 จัดทำเป้าหมายการดำเนินงานและงบประมาณและกิจกรรมต่างๆ ที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ 2565

7.1.2 นำแผนการใช้ที่ดินตำบลกำแพงไปเสนอต่อสภาเทศบาลตำบลกำแพง เพื่อมีมติให้ความร่วมมือในกับกรมพัฒนาที่ดินดำเนินการกิจกรรมต่างๆ ที่กำหนดไว้ในแผน

7.1.3 สถานีพัฒนาที่ดินสตูล เสนอเป้าหมายและงบประมาณให้รายงานมายังกรมพัฒนาที่ดิน

7.2 ตัวชี้วัด

กิจกรรมที่กรมพัฒนาที่ดินจะดำเนินการในตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล จำนวน 3 โครงการ ดังนี้

1) การบริหารจัดการน้ำ
2) การปรับปรุงคุณภาพดิน
3) ฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน

7.3 กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินในเขตการใช้ที่ดินที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ 2565

งบประมาณที่กำหนดไว้เป็นการประมาณเบื้องต้น อาจมีการเปลี่ยนแปลงตามที่ได้รับการจัดสรรให้ดำเนินการ

เขตพื้นที่เกษตรกรรม

1) เขตปลูกข้าว มีแผนงาน/ โครงการ ดังนี้

1.1) การบริหารจัดการน้ำ
- 1.1.1) การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน

1.2) การปรับปรุงคุณภาพดิน
- 1.2.1) การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์
- 1.2.2) การผลิต-จัดหาเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด
- 1.2.3) การส่งเสริมการปรับปรุงคุณภาพดินด้วยพืชปุ๋ยสด
- 1.2.4) การพัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร
- 1.2.5) การรณรงค์ไถกลบตอซัง

1.3) การฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน
- 1.3.1) การปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ
- 1.3.2) การปรับรูปแปลงนาลักษณะที่ 1

2) เขตปลูกไม้ยืนต้น มีแผนงาน/ โครงการ ดังนี้

2.1) การปรับปรุงคุณภาพดิน

2.1.1) การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์

2.1.2) การผลิต-จัดหาเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด

2.1.3) การส่งเสริมการปรับปรุงคุณภาพดินด้วยพืชปุ๋ยสด

2.1.4) การพัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร

2.1.5) การจัดตั้งธนาคารปุ๋ยอินทรีย์

2.1.8) การจัดหาปูนโดโลไมท์

2.1.9) การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงพื้นที่ดินกรด

2.2) การฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน

2.2.1) การปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ

2.2.2) การจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำพร้อมปลูกไม้ยืนต้นโตเร็ว

2.2.3) การปรับรูปแปลงนาลักษณะที่ 3

2.2.4) การทำทางลำเลียงในไร่นา

3) เขตเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ มีแผนงาน/ โครงการ ดังนี้

3.1) การบริหารจัดการน้ำ

3.1.1) การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน (ตารางที่ 7-1)

7.4 กิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น

7.4.1 เขตพื้นที่เกษตรกรรม

1) เขตปลูกข้าว มีกิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น ดังนี้

1.1) จัดอบรมถ่ายทอดความรู้เรื่องการใช้พันธุ์ข้าว (กรมการข้าว)

1.2) จัดอบรมถ่ายทอดความรู้เรื่องการป้องกันกำจัดศัตรูข้าวและการจัดการโรค/ แมลง (กรมการข้าว)

1.3) ถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว (กรมการข้าว)

1.4) โครงการรณรงค์เริ่มต้นฤดูกาลปลูกข้าว (กรมการข้าว)

1.5) สนับสนุนการขุดลอก แหล่งน้ำธรรมชาติและคลองส่งน้ำ (กรมชลประทาน)

1.6) ก่อสร้างเขื่อนกั้นน้ำเซาะ (องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น)

1.7) ก่อสร้างระบบประปาหมู่บ้าน องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น

2) เขตปลูกไม้ยืนต้น มีกิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น ดังนี้

2.1) การอบรมให้ความรู้การเข้าสู่กระบวนการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรปลอดภัย (GAP) (กรมวิชาการเกษตร)

2.2) จัดอบรมถ่ายทอดความรู้การทำการเกษตรผสมผสานตามแนวทางเศรษฐกิจ) พอเพียง (กรมส่งเสริมการเกษตร)

2.3) สนับสนุนการขุดเจาะน้ำบาดาล (กรมทรัพยากรน้ำบาดาล)

2.4) สนับสนุนพันธุ์ไม้ยืนต้น (กรมส่งเสริมการเกษตร) และ (กรมป่าไม้)

2.5) สนับสนุนการขุดลอก แหล่งน้ำธรรมชาติและคลองส่งน้ำ (กรมชลประทาน)

3) เขตเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ มีกิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น ดังนี้

3.1) ส่งเสริม/ สนับสนุนการปลูกหญ้าเลี้ยงสัตว์ (สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสตูล)

3.2) ส่งเสริม/ สนับสนุนพันธุ์ปลาน้ำจืด (สำนักงานประมงจังหวัดสตูล) (ตารางที่ 7-2)

7.5 ความต้องการของชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

จากการดำเนินการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนที่ตำบลกำแพง ปีงบประมาณ 2563 ได้มีความต้องการของประชาชนที่ต้องการให้ดำเนินการเกี่ยวกับแหล่งน้ำขนาดเล็กเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ การพัฒนาระบบส่งน้ำ ก่อสร้างฝายกั้นน้ำ บ่อบาดาล การทำประตูเปิด-ปิดน้ำ เป็นต้น

1) แก้ไขปัญหาน้ำใช้ทางการเกษตร ประกอบด้วย ขาดแคลนน้ำ (แหล่งกักเก็บชำรุด) ขาดแหล่งกักเก็บ (ก่อสร้างฯ) ในพื้นที่ตำบลกำแพง อำเภอละงู แหล่งน้ำธรรมชาติ ได้แก่ คลองละงู มีแหล่งน้ำกิน น้ำใช้หรือน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค จากระบบประปาภูเขา สระเก็บน้ำ ฝาย บ่อน้ำมือโยก บ่อน้ำตื้น และประปาหมู่บ้าน แต่ยังคงมีบางหมู่บ้านที่ขาดแคลนน้ำ ใช้อุปโภค-บริโภค ในช่วงฤดูแล้ง ปัญหาคุณภาพด้านสีและกลิ่นสำหรับบ่อน้ำตื้นที่ใช้ในครัวเรือน ปัญหาการรุกล้ำของน้ำเค็ม

กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่จะแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตรที่ได้ดำเนินการในพื้นที่ตำบลกำแพง คือ บ่อน้ำในไร่นา ขนาด 1,260 ลูกบาศก์เมตร

อนึ่ง บ่อน้ำในไร่นา มิได้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อนำมาทำนา แต่จะเป็นการเสริมในช่วงที่ขาดแคลนเท่านั้น จากการตรวจสอบบ่อน้ำในไร่นาที่มีอยู่ในปัจจุบัน มีจำนวน 27 บ่อ (ตารางที่ 4-1 และรูปที่ 4-1)

ดังนี้อย่างไรก็ตามกรณีปัญหาการขาดแคลนน้ำนั้นได้มีข้อเสนอจากชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีการดำเนินการ 15 รายการ ดังนี้

1.1) การพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ

1.1.1) โครงการขุดลอกคลอง (หมู่.1)

1.1.2) โครงการขุดลอกคลอง (หมู่.2)

1.1.3) โครงการขุดลอกคลอง (หมู่.8)

1.2) การพัฒนาระบบส่งน้ำ

1.2.1) โครงการก่อสร้างคลองส่งน้ำ หมู่ 2

1.2.2) โครงการแทงค์ประปาเก็บน้ำ หมู่ 2

1.2.3) โครงการก่อสร้างคลองส่งน้ำ หมู่ 5

1.2.4) โครงการก่อสร้างคลองส่งน้ำ หมู่ 6

1.2.5) โครงการก่อสร้างคลองส่งน้ำ หมู่ 7

1.2.6) โครงการก่อสร้างคลองส่งน้ำ หมู่ 9

1.3) การก่อสร้างฝาย

1.3.1) โครงการก่อสร้างฝายชะลอน้ำ 2 ฝาย (หมู่.7)

1.3.2) โครงการก่อสร้างฝายน้ำล้น (หมู่ 8)

1.4) บ่อบาดาล

1.4.1) ระบบสูบน้ำโดยใช้โซล่าเซลล์ในกลุ่มผู้ใช้น้ำ (หมู่ 6)

1.5) ประตู เปิด-ปิดน้ำ

1.5.1) ประตูเปิด-ปิดน้ำสายคลองละงู หมู่ที่ 3, 4, 1 และ 6 อย่างน้อย 4 จุด เพื่อรับน้ำจากหมู่ที่ 7 ที่เป็นน้ำจืด

1.5.2) ประตูเปิด-ปิดที่กั้นน้ำเค็มรุกล้ำในพื้นที่หมู่ที่ 3, 4,1 และ 6 เมื่อน้ำในคลองละงูแล้งน้ำเค็มเคลื่อนไหวเข้าสู่ปลูกข้าว

1.5.3) คันป้องกันน้ำเค็ม (หมู่ 10)

2) แก้ไขปัญหาทรัพยากรดินมีข้อจำกัด ประกอบด้วย ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

ในส่วนของความอุดมสมบูรณ์ของดินนั้นจากการวิเคราะห์ดินในพื้นที่ตำบลช้างแล่น อำเภอละงู จังหวัดสตูล พบว่า ปฏิกิริยาของดินมีสภาพเป็นกรด ควรปรับสภาพดินโดยใช้โดโลไมท์ในการปรับปรุงคุณภาพดิน สนับสนุนวัสดุการทำปุ๋ยอินทรีย์ในพื้นที่

อย่างไรก็ตามกรณีปัญหาทรัพยากรดินมีข้อจำกัดนั้นได้มีข้อเสนอจากชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีการดำเนินการ 2 รายการ ดังนี้

2.1) วัสดุปรับปรุงดินโดโลไมท์ หมู่ 1 หมู่ 2 หมู่ 5 หมู่ 8 และ หมู่ 9

2.2) สนับสนุนการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ หรือจัดตั้งกลุ่มผลิตปุ๋ยอินทรีย์ หมู่ 4

3) แก้ไขปัญหาการขนส่งสินค้าเกษตร

อย่างไรก็ตาม กรณีปัญหาการขนส่งสินค้าเกษตร นั้นได้มีข้อเสนอจากชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีการดำเนินการ 1 รายการ ดังนี้

3.1) การก่อสร้างทางลำเลียง ได้แก่ พื้นที่ใน หมู่ที่ 1 หมู่ที่ 9

เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของชุมชนและการขอรับการสนับสนุนแผนงานจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ ของเทศบาลตำบลกำแพง กรมพัฒนาที่ดินได้วิเคราะห์เบื้องต้น ดังต่อไปนี้

ปัญหาของตำบลกำแพงในภาพรวมจะสรุปได้ว่า มีปัญหาสำคัญ 2 ประการ คือ (1) ปัญหาความเสื่อมโทรมของดิน และ (2) ปัญหาการขาดแคลนน้ำ ปัญหารองลงมา ปัญหาดังกล่าวนี้ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของราษฎรในชุมชนโดยรวม

ในกรณีของปัญหาความเสื่อมโทรมของที่ดินนั้นจะรวมถึง (1) การชะล้างพังทลายของดิน (2) ดินขาดความอุดมสมบูรณ์ ในพื้นที่ตำบลกำแพงทางด้านทิศตะวันตกพื้นที่บางส่วนเป็นพื้นที่ราบลุ่มป่าชายเลน คุณภาพของดินจึงไม่ค่อยจะเหมาะสมต่อการเกษตร มีเนินเขากระจายอยู่ทั่วทางตอนกลางและตอนใต้ของตำบลได้แก่ ภูเขาแดง ภูเขาห้วยบวง ภูเขาโต๊ะดู จากการวิเคราะห์ความลาดชันของตำบลกำแพง ซึ่งมีเนื้อที่รวม 55,935 ไร่ นั้น พบว่า ระดับความลาดชันมากกว่า 12% มีจำนวนมาก 14,129 ไร่ หรือร้อยละ 25.25 ระดับความลาดชันระหว่าง 5-12% มีจำนวน 5,255 ไร่ หรือร้อยละ 9.40 ระดับความลาดชัน 2-5% มีจำนวน 9,028 ไร่ หรือร้อยละ 16.14% มีที่ราบที่ระดับความลาดชัน 0-2% มีจำนวน 27,523 หรือร้อยละ 49.21 ลำน้ำตามธรรมชาติ เหมือง ฝาย และอ่างเก็บน้ำไม่สามารถเก็บกักน้ำไว้ใช้ได้ตามที่ควรจะเป็น การขาดแคลนน้ำจึงเกิดขึ้นทุกหมู่บ้านในตำบลกำแพง ทั้งเพื่ออุปโภค-บริโภคและการเกษตร นอกจากนี้ในพื้นที่ที่มีความลาดชันมากกว่า 12% นั้นมีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำที่ครอบคลุมพื้นที่บางส่วนของตำบล ส่วนปัญหาดินขาดความอุดมสมบูรณ์ที่เกิดขึ้นนั้น เนื่องจากมีการใช้ที่ดินติดต่อกันเป็นเวลานานโครงสร้างของดินได้มีการเปลี่ยนแปลง ในพื้นที่ที่มีการไถพรวนด้วยเครื่องจักรกลติดต่อกันเป็นเวลานานทำให้ดินแน่นตัว น้ำในดินและอากาศในดินที่เคยมีอยู่สูญหายไป ส่วนธาตุอาหารและอินทรียวัตถุ ก็มีปริมาณลดลงเช่นเดียวกัน เนื่องจากพืชนำไปใช้ และอินทรียวัตถุได้สลายตัวไป

ในกรณีของการขาดแคลนน้ำนั้น นอกจากมีผลจากการทับถมของตะกอนดินในแหล่งน้ำจนตื้นเขินดังกล่าวข้างต้นแล้ว การที่ประชากรเพิ่มขึ้น กิจกรรมการใช้น้ำเพิ่มขึ้น การเกษตรก็เพิ่มขึ้น รวมทั้งเหตุการณ์ที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ เช่น ปริมาณฝนน้อยกว่าปกติ ฝนทิ้งช่วง จนเกิดความแห้งแล้ง การขาดแคลนน้ำจึงเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง จึงมีข้อเสนอของหมู่บ้านทั้ง 12 หมู่บ้านในตำบลกำแพงที่เร่งด่วน คือ “การจัดหาน้ำ” โดยวิธีการต่างๆ ให้เพียงพอแก่ความต้องการ นอกจากนี้ในหมู่บ้านที่อยู่ใกล้เคียง “คลองละงู” ได้มีปัญหาน้ำท่วมเพิ่มขึ้นอีกปัญหาหนึ่งในช่วงฤดูฝน

ประเด็นหลักจากข้อเสนอให้แก้ไขปัญหาเรื่องขาดแคลนน้ำและน้ำท่วม จะสรุปได้ว่ามี 6 ประการ คือ ***(1) การขุดลอกแหล่งน้ำในปัจจุบันซึ่งรวมถึงฝายกั้นน้ำ (2) สร้างฝายเก็บน้ำเพิ่มเติมจากที่มีอยู่เดิม (3) ก่อสร้างประปาภูเขาโดยส่งน้ำด้วยท่อ P. E. (4) ขุดเจาะบ่อบาดาล (5) ก่อสร้างคลองส่งน้ำเพื่อการกระจายน้ำ และ (6) ป้องกันน้ำท่วม***

เพื่อตอบสนองข้อเสนอดังกล่าวทั้ง 6 ประการนี้ จากการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นที่มีอยู่ในปัจจุบันแล้วสรุปได้ว่า ***“ไม่สามารถดำเนินการแก้ปัญหาหมู่บ้านใดหมู่บ้านหนึ่งหรือใช้วิธีการใดวิธีการหนึ่ง แล้วจะแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำหรือน้ำท่วมทั้งตำบลกำแพงได้โดยสิ้นเชิง”***

การแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำหรือน้ำท่วมจะต้องดำเนินการทั้งตำบลควบคู่กันทั้งปัญหาการใช้ที่ดินในพื้นที่สูงชันในพื้นที่ตอนบน กับปัญหาการขาดแคลนน้ำในพื้นที่ตอนล่าง โดยจัดทำโครงการ ***“การพัฒนาที่ดินและน้ำที่เป็นระบบ”*** ทั้งพื้นที่ตำบลที่รวมข้อเสนอในการแก้ไขปัญหา 6 ประการไว้ด้วยกัน โดยแบ่งพื้นที่ออกเป็น 3 ส่วน คือ ตอนบนเป็นพื้นที่ในหมู่ที่ 8, 11, และ 12 จะต้องมีการปลูกป่าเสริม สร้างฝายชะลอน้ำ เพื่อจัดทำประปาภูเขา และจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ ในพื้นที่ตอนกลาง คือ หมู่ที่ 2, 5, 6, 9 และ 10 รวมพื้นที่ตอนล่าง คือ หมู่ที่ 1, 3, 4 และ 7 นั้น จะต้องจัดทำการพัฒนาที่ดินและน้ำรวมทั้งสองพื้นที่ไปด้วยกันเป็นระบบ ไม่ว่าจะเป็นการขุดลอก ก่อสร้างฝายกั้นน้ำ การขุดบ่อบาดาล การสร้างคลองส่งน้ำ คลองระบายน้ำ หรือก่อสร้างระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ ดังรายละเอียดในรูปที่ 7-1

แผนที่ความต้องการเพื่อพัฒนาด้านต่างๆ ตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล

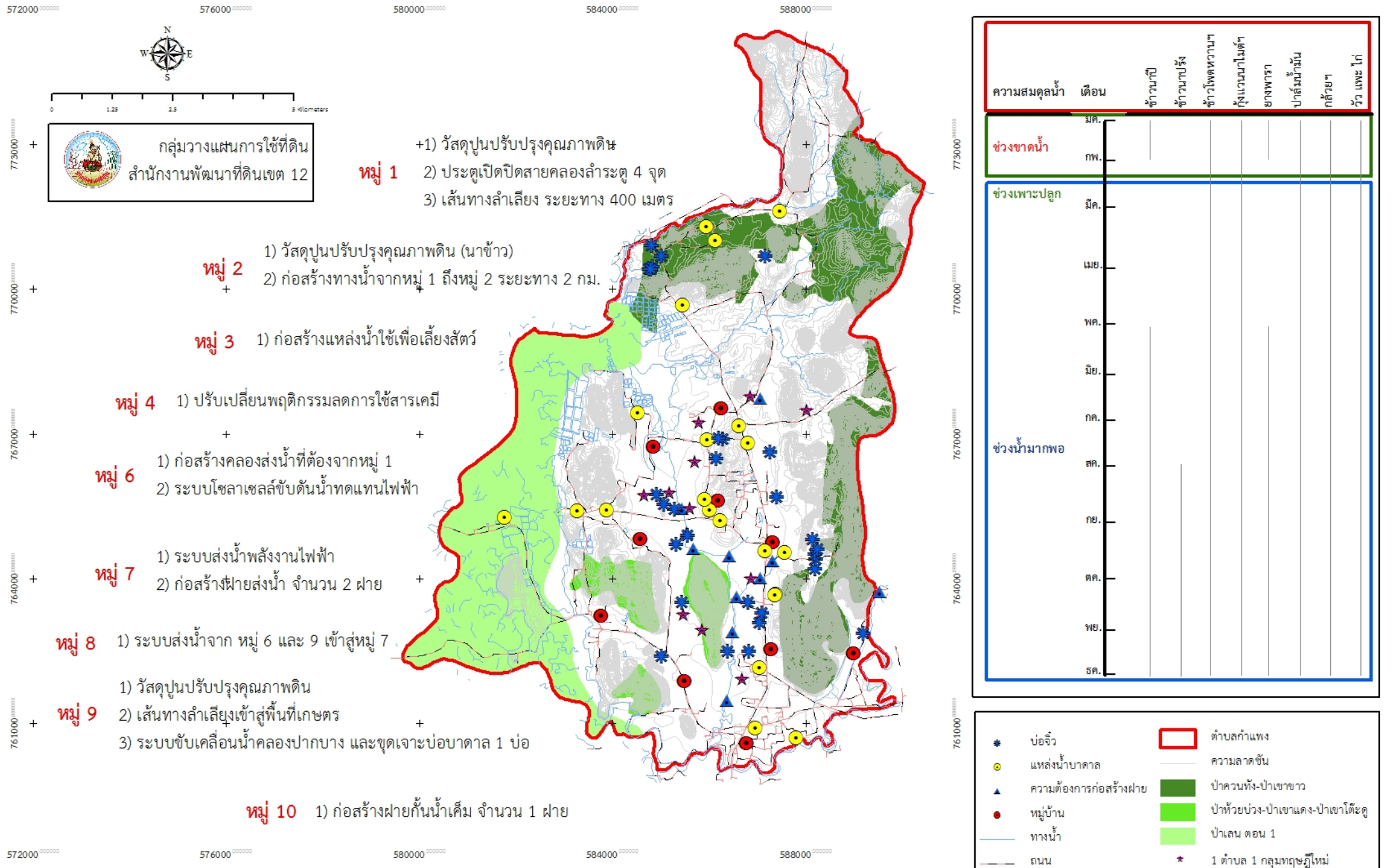

รูปที่ 7-1 ระบบการแก้ไขปัญหาทรัพยากรดิน และน้ำ ตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล

7.6 ระยะเวลาดำเนินการ

7.6.1 ไตรมาสแรกของปีงบประมาณ 2565 (ต.ค. - ธ.ค. 2564) กิจกรรมที่ต้องดำเนินการ คือ

1) สำรวจเพื่อออกแบบระบบพัฒนาที่ดินและน้ำทั้งตำบลโดยเริ่มต้นจาก พื้นที่ตอนบน หมู่ที่ 8, 11 และหมู่ที่ 12

1.1) ฝายชะลอน้ำ ระบบส่งน้ำ) ให้สำรวจออกแบบระบบน้ำทั้งระบบ ตามข้อเสนอ 6 ประการ คือ (1) การขุดลอกแหล่งที่มีอยู่แต่ตื้นเขิน (2) ก่อสร้างแหล่งน้ำเพิ่มเติม (3) การสร้างระบบส่งน้ำ (4) การก่อสร้างระบบระบายน้ำ (5) บ่อบาดาล (6) ก่อสร้างพนังกั้นน้ำ

1.2) การอนุรักษ์ดินและน้ำ ในส่วนพื้นที่ตอนกลาง (หมู่ที่ 2, 5, 6, 9 และ 10) และพื้นที่ตอนล่าง (หมู่ที่ 1, 3, 4 และ 7)

ทั้งนี้ได้มีการสำรวจออกแบบการพัฒนาระบบน้ำในพื้นที่ตำบลกำแพงไว้บ้างแล้ว เช่น ในเขตปฏิรูปที่ดิน หรือการก่อสร้างทางระบายน้ำของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ดังนั้นการดำเนินการสำรวจและออกแบบอาจจะประสานข้อมูลจากทางสถาบันและหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้สามารถดำเนินการได้เร็วขึ้น

7.6.2 ไตรมาสที่ 2-4 ของปีงบประมาณ 2565 (ม.ค.-ก.ย. 2565)

1) งานเร่งด่วน คือ การแก้ไขปัญหาน้ำอุปโภคและบริโภค โดยวิธีการจัดทำฝายชะลอน้ำ บนพื้นที่ส่วนที่ 1 รวมทั้งการจัดทำประปาภูเขาบนลำน้ำสาขาต่างๆ ที่แสดงไว้ในรูปที่ 7-2

2) งานก่อสร้างตามงบประมาณ

ดำเนินการจัดทำโครงการตามผลการสำรวจและออกแบบ

3) สนับสนุนวัสดุปรับปรุงบำรุงดิน

แผนที่ลำน้ำสาขาตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล

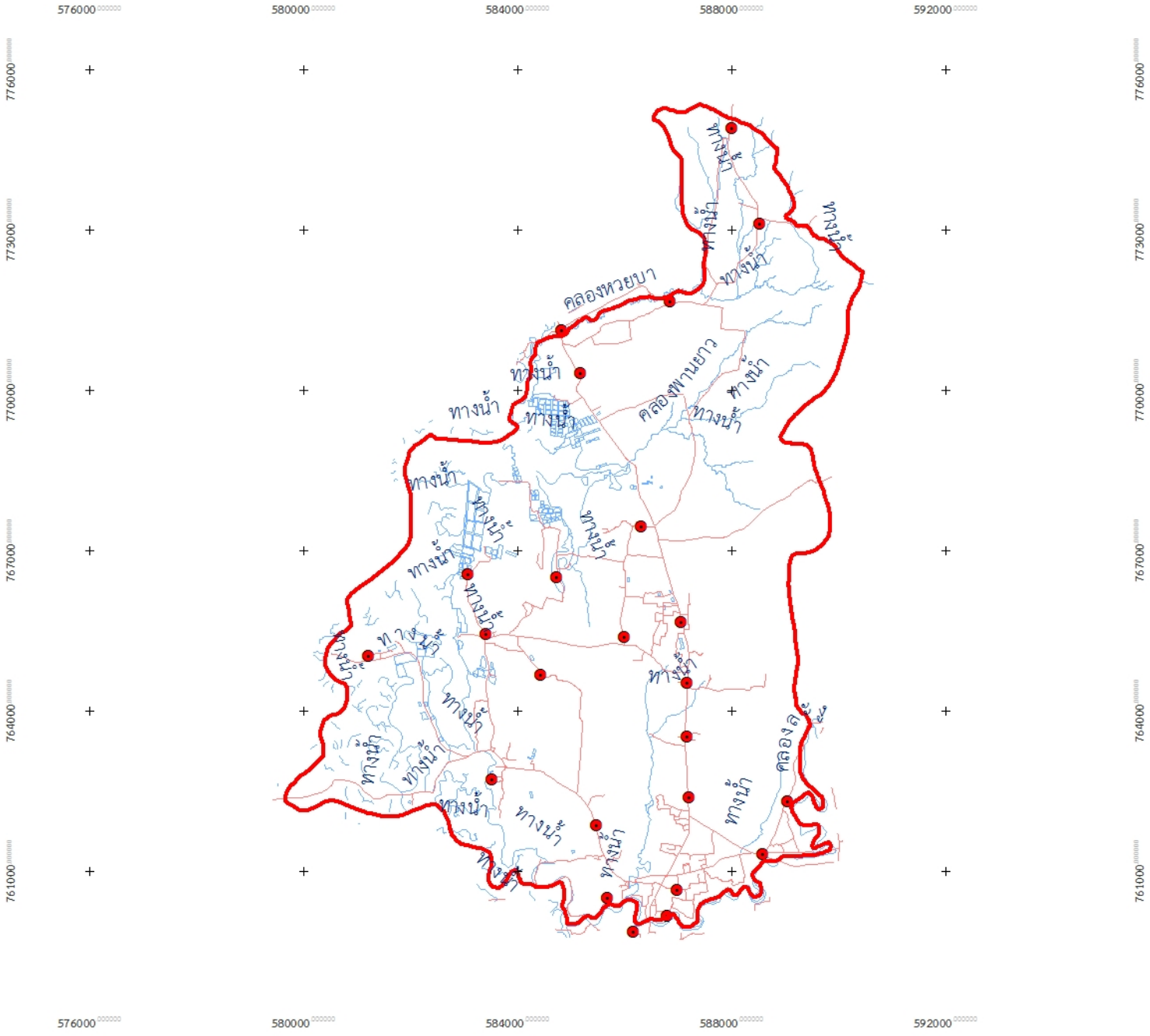

ภาพที่ 7-2 ลำน้ำสาขาต่างๆ ตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล

สัญลักษณ์และคำอธิบาย

- บ้านและสถานที่
- ถนน
- ทางน้ำ
- ตำบลกำแพง

N
W
E
S
0
1.75
3.5
7 Kilometers

สถานีพัฒนาที่ดินสตูล
สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 12

ตารางที่ 7-1 กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินในเขตการใช้ที่ดินที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ 2565

เขตการใช้ที่ดิน	แผนงาน/ โครงการ	เป้าหมาย	หน่วยนับ	งบประมาณ (บาท)
เขตพื้นที่เกษตรกรรม				
1. เขตปลูกข้าว เนื้อที่ 4,473 ไร่	1 การบริหารจัดการน้ำ			
	1.1 การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน	3	บ่อ	53,400
	2 การปรับปรุงคุณภาพดิน			
	2.1 การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์	200	ราย	1,000
	2.2 การผลิต-จัดหาเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด	600	กิโลกรัม	19,800
	2.3 การส่งเสริมการปรับปรุงคุณภาพดินด้วยพืชปุ๋ยสด	100	ไร่	1,500
	2.4 การพัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร	1	กลุ่ม	3,400
	2.5 การรณรงค์ไถกลบตอซัง	20	ไร่	20,000
	3 การฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน			
	3.1 การปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ	500,000	กล้า	60,000
	3.2 การปรับรูปแปลงนาลักษณะที่ 1	100	ไร่	321,400
2. เขตปลูกไม้ยืนต้น เนื้อที่ 14,421 ไร่	1 การปรับปรุงคุณภาพดิน			
	1.1 การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์	70	ราย	350
	1.2 การผลิต-จัดหาเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด	150	กิโลกรัม	4,950
	1.3 การส่งเสริมการปรับปรุงคุณภาพดินด้วยพืชปุ๋ยสด	50	ไร่	750
	1.4 การพัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร	2	กลุ่ม	6,800
	1.5 การจัดตั้งธนาคารปุ๋ยอินทรีย์	1	แห่ง	235,000
	1.6 การจัดหาปูนโดโลไมท์	50	ตัน	85,000
	1.7 การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงพื้นที่ดินกรด	200	ไร่	3,000
	2 การฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน			
	2.1 การปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ	100,000	กล้า	120,000
	2.2 การจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำพร้อมปลูกไม้ยืนต้นโตเร็ว	30	ไร่	120,000
	2.3 การปรับรูปแปลงนาลักษณะที่ 3	50	ไร่	450,000
	2.4 การทำทางลำเลียงในไร่นา	4	กิโลเมตร	100,000
3. เขตเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ เนื้อที่ 1,511ไร่	-	-	-	-

หมายเหตุ: งบประมาณที่กำหนดไว้นี้เป็นการประมาณเบื้องต้น อาจมีการเปลี่ยนแปลงตามที่ได้รับการจัดสรรให้ดำเนินการ

ตารางที่ 7-2 สรุปกิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นในเขตการใช้ที่ดิน

เขตการใช้ที่ดิน	กิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น
เขตพื้นที่เกษตรกรรม	
1. เขตปลูกข้าว เนื้อที่ 4,473 ไร่	1. จัดอบรมถ่ายทอดความรู้เรื่องการใช้พันธุ์ข้าว (กรมการข้าว) 2. จัดอบรมถ่ายทอดความรู้เรื่องการป้องกันกำจัดศัตรูข้าวและการจัดการโรค/ แมลง (กรมการข้าว) 3. ถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว (กรมการข้าว) 4. โครงการรณรงค์เริ่มต้นฤดูกาลปลูกข้าว (กรมการข้าว) 5. สนับสนุนการขุดลอก แหล่งน้ำธรรมชาติและคลองส่งน้ำ (กรมชลประทาน) 6. ก่อสร้างเขื่อนกั้นน้ำเซาะ (องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น) 7. ก่อสร้างระบบประปาหมู่บ้าน องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น
2. เขตปลูกไม้ยืนต้น เนื้อที่ 14,421 ไร่	1. การอบรมให้ความรู้การเข้าสู่กระบวนการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรปลอดภัย (GAP) (กรมวิชาการเกษตร) 2. จัดอบรมถ่ายทอดความรู้การทำการเกษตรผสมผสานตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง (กรมส่งเสริมการเกษตร) 3. สนับสนุนการขุดเจาะน้ำบาดาล (หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา/กรมทรัพยากรน้ำบาดาล) 4. สนับสนุนพันธุ์ไม้ยืนต้น (กรมส่งเสริมการเกษตร/กรมป่าไม้) 5. สนับสนุนการขุดลอก แหล่งน้ำธรรมชาติและคลองส่งน้ำ (กรมชลประทาน)
3. เขตเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ เนื้อที่ 1,511 ไร่	-

ที่มา : แผนพัฒนาท้องถิ่นตำบลกำแพง (พ.ศ.2561-2565)

ตาราง 7-3 เป้าหมายการดำเนินงานและงบประมาณ ตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล แผน 5 ปี (พ.ศ. 2565-2569)

เขตการใช้ที่ดิน	งาน/ โครงการ/ กิจกรรม	หน่วยนับ	เป้าหมาย					รวม	งบประมาณ					รวม	หน่วยงานรับผิดชอบ
			2565	2566	2567	2568	2569		2565	2566	2567	2568	2569		
เขตเกษตรกรรม															
เขตปลูกข้าว	1 การบริหารจัดการน้ำ														
	1.1 การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน	บ่อ	3	3	3	3	3	15	53,400	53,400	53,400	53,400	53,400	267,000	พด.
	2 การปรับปรุงคุณภาพดิน														พด.
	2.1 การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์	ราย	200	200	200	200	200	1,000	1,000	1,000	1,000	1,000	1,000	5,000	พด.
	2.2 การผลิต-จัดหาเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด	ก.ก	600	600	600	600	600	30,000	19,800	19,800	19,800	19,800	19,800	99,000	พด.
	2.3 การส่งเสริมการปรับปรุงคุณภาพดินด้วยพืชปุ๋ยสด	ไร่	100	100	100	100	100	500	1,500	1,500	1,500	1,500	1,500	7,500	พด.
	2.4 การพัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร	กลุ่ม	1	1	1	1	1	5	3,400	3,400	3,400	3,400	3,400	17,000	พด.
	2.5 การรณรงค์ไถกลบตอซัง	ไร่	20	20	20	20	20	100	20,000	20,000	20,000	20,000	20,000	100,000	พด.
	3 การฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน														
	3.1 การปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ	กล้า	50,000	50,000	50,000	50,000	50,000	250,000	60,000	60,000	60,000	60,000	60,000	300,000	พด.
	3.2 การปรับรูปแปลงนาลักษณะที่ 1	ไร่	100	100	100	100	100	500	321,000	321,000	321,000	321,000	321,000	1,605,000	พด.

ตาราง 7-3 (ต่อ)

เขตการใช้ที่ดิน	งาน/ โครงการ/ กิจกรรม	หน่วยนับ	เป้าหมาย					รวม	งบประมาณ					รวม	หน่วยงานรับผิดชอบ
			2565	2566	2567	2568	2569		2565	2566	2567	2568	2569		
เขตเกษตรกรรม															
เขตปลูกไม้ยืนต้น	1 การปรับปรุงคุณภาพดิน														
	1.1 การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์	ราย	70	70	70	70	70	350	350	350	350	350	350	1,750	พด.
	1.2 การผลิต-จัดหาเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด	ก.ก	150	150	150	150	150	750	4,950	4,950	4,950	4,950	4,950	24,750	พด.
	1.3 การส่งเสริมการปรับปรุงคุณภาพดินด้วยพืชปุ๋ยสด	ไร่	50	50	50	50	50	250	750	750	750	750	750	3,750	พด.
	1.4 การพัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร	กลุ่ม	2	2	2	2	2	10	6,850	6,850	6,850	6,850	6,850	34,250	พด.
	1.5 การจัดตั้งธนาคารปุ๋ยอินทรีย์	แห่ง	1	1	1	1	1	5	235,000	235,000	235,000	235,000	235,000	1,175,000	พด.
	1.6 การจัดหาปูนโดโลไมท์	ตัน	50	50	50	50	50	250	85,000	85,000	85,000	85,000	85,000	425,000	พด.
	1.7 การส่งเสริมการปรับปรุงพื้นที่ดินกรด	ไร่	200	200	200	200	200	1,000	3,000	3,000	3,000	3,000	3,000	15,000	พด.
	2 การฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน														
	2.1 การปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ	กล้า	100,000	100,000	100,000	100,000	100,000	500,000	120,000	120,000	120,000	120,000	120,000	600,000	พด.
	2.2 การจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำพร้อมปลูกไม้ยืนต้นโตเร็ว	ไร่	30	30	30	30	30	150	120,000	120,000	120,000	120,000	120,000	600,000	พด.
	2.3 การปรับรูปแปลงนาลักษณะที่ 3	ไร่	50	50	50	50	50	250	450,000	450,000	450,000	450,000	450,000	2,250,000	พด.
	2.4 การทำทางลำเลียงในไร่นา	ก.ม	4	4	4	4	4	20	100,000	100,000	100,000	100,000	100,000	500,000	พด.

ตาราง 7-3 (ต่อ)

เขตการใช้ที่ดิน	งาน/ โครงการ/ กิจกรรม	หน่วยนับ	เป้าหมาย					รวม	งบประมาณ					รวม	หน่วยงานรับผิดชอบ
			2565	2566	2567	2568	2569		2565	2566	2567	2568	2569		
เขตเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

หมายเหตุ: งบประมาณที่กำหนดไว้นี้เป็นการประมาณเบื้องต้น อาจมีการเปลี่ยนแปลงตามที่ได้รับการจัดสรรให้ดำเนินการ

คณะผู้จัดทำ

นายศรีศักดิ์	ธานี	ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 12
นายวีระพจน์	เรืองมี	ผู้อำนวยการสถานีพัฒนาที่ดินสตูล
นายพรพรหม	พรหมเดชะ	ผู้อำนวยการกลุ่มวางแผนการใช้ที่ดิน
นายพิมล	อ่อนแก้ว	นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ
นายกิตติศักดิ์	บุญมี	นายช่างสำรวจชำนาญงาน
นางสาวสุนันทา	สะวะรัตน์	นักวิทยาศาสตร์ชำนาญการ
นายอาทิตย์	ภูมิหึงษ์	เจ้าพนักงานการเกษตรอาวุโส
นางสาวสุรีย์พร	นวลศรี	เศรษฐกรชำนาญการ